

Govern d'Andorra

Flaixos de llengua

Servei de Política Lingüística

Índex

1. Moblar no costa 'res'?	11
2. 'D'haver-ho sabut', ho hauria escrit bé	11
3. 'Anar a + infinitiu', futur i passat	11
4. Esquema de carta (1). L'encapçalament	11
5. Esquema de carta (2). Cos i comiat	12
6. Tractaments protocol·laris (1)	12
7. Tractaments protocol·laris (2). Andorra	12
8. 'Està per arribar' però no 'està per aprovar'	14
9. Donem poca cosa	14
10. 'Venir + gerundi', correcte i incorrecte	14
11. No 'és d'esperar', sinó que 'cal esperar'	15
12. Prefix i guionet	15
13. Compostos i guionet (1)	15
14. Compostos i guionet (2)	16
15. Alguns castellanismes (A)	16
16. Dos o més adverbis acabats en '-ment'	17
17. 'Truca a la ministra'	17
18. No cal que 'apretem'	17
19. Errors amb el verb 'haver-hi'	18
20. Ús incorrecte de la combinació 'els hi'	18
21. Caiguda de la preposició	18
22. Combinació de pronoms febles	19
23. Canvi d'ordre dels pronoms	19
24. Canvis de forma dels pronoms febles	19
25. Dimissió, 'ara!'	19
26. Un pronom per a cada element	20
27. La regla del DUC	20
28. Possessiu innecessari	20
29. 'Mentre', 'mentrestant' i 'mentre que'	21
30. Relatiu + pronom feble innecessari	21
31. El relatiu 'qui' i els noms propis	21
32. Algunes abreviacions	21
33. Estic interessada 'a' rebre els flaixos	22

34. No ens deixem el pronom 'en'	22
35. 'La' indústria de 'l'Índia.....	22
36. 'Hi' en comptes de 'li'	23
37. Internet en català.....	23
38. Formes dels relatius (1).....	1
39. Formes dels relatius (2).....	1
40. Què hi 'posem'	1
41. Relatiu amb valor possessiu.....	2
42. El punt després d'interrogació, exclamació i etc.	2
43. A l'hora d'escriure una carta... (1).....	2
44. A l'hora d'escriure una carta... (2).....	2
45. Concordança adjectiu-nom (1).....	3
46. Concordança adjectiu-nom (2).....	3
47. Un nom que fa d'adjectiu.....	3
48. S'escriuen amb 'e' o sense 'e'.....	4
49. 'Degut a', correcte i incorrecte.....	4
50. 'Doncs', correcte i incorrecte	4
51. Algunes construccions causals	4
52. 'Depenent' i 'dependent'.....	5
53. Probabilitat en present	5
54. Probabilitat en passat	5
55. Fórmules habituals en la correspondència administrativa (1).....	6
56. Fórmules habituals en la correspondència administrativa (2).....	7
57. 'Pot ser que tanqui' o 'potser tancarà'	8
58. No fumeu, si us plau.....	8
59. L'obligació.....	8
60. Els incisos i les comes.....	9
61. 'D'hora' i 'aviat'	9
62. 'Perquè'	9
63. 'Per què' i 'per a què'	10
64. Per evitar les professions d'un sol sexe	10
65. Prescindim d''ell', 'ella', 'ells' i 'elles'.....	10
66. Ús incorrecte de 'mateix'	11
67. Ús incorrecte de 'propi'.....	11
68. 'El què' i 'el que'	11

69. El gerundi (1)	12
70. El gerundi (2)	12
71. 'El preocupa' i 'li agrada'	12
72. Gastronomia 'a la' catalana.....	13
73. Gust 'de' llimona	13
74. 'A' o 'en' per referir-nos a un lloc.....	14
75. Adjectiu i nom: ordre de col·locació	14
76. Anem a comprar.....	14
77. 'Pujar' i 'apujar', 'baixar' i 'abaixar'.....	15
78. Els àpats són intransitius.....	15
79. 'Cal no' i 'no cal'.....	15
80. 'Com' i 'com a'	15
81. 'En quant a', incorrecte	16
82. Més abreviacions (A-C)	16
83. Més castellanismes (A).....	16
84. 'Fins' i 'fins a'	17
85. 'Jugar' una partida, no un paper	17
86. 'Passar per'	17
87. Preposició 'a' i complement directe.....	18
88. Com més aviat millor	18
89. 'Sembla ser' que no és correcte	18
90. 'Sempre i quan'	18
91. 'Tan' i 'tant'.....	19
92. 'Tot' i nom de lloc.....	19
93. L'accent diacrític.....	19
94. L'accent diacrític i les paraules compostes	20
95. Ús incorrecte d'"aquell', 'aquella', 'aquells', 'aquelles'	20
96. Ús incorrecte d'"aquest', 'aquesta', 'aquests', 'aquestes'.....	20
97	21
98. 'Per' i 'per a'.....	21
99. No és *'complexe'	21
100. 'Sentir' i 'escoltar'	22
101. Més castellanismes (A-B)	22
102. 'Recolzar' i 'donar suport'.....	22
103. 'Contemplar'.....	23

104. Síl·laba tònica equivocada.....	23
105. 'Accessible' i 'assequible'.....	23
106. El plural de les sigles	24
107. Concordança verb-antecedent	24
108. Més abreviacions (D-G).....	24
109. Gal·licismes innecessaris	25
110. 'Dormir', 'adormir-se' i 'adormir'	25
111. L'article davant dels dies de la setmana	25
112. Paraules femenines i paraules masculines	26
113. 'Número' i 'nombre'	26
114. Les allaus	26
115. 'Altres dos' no, 'dos més'.....	27
116. 'Com per', no	27
117. 'Dins (de)' i 'dintre (de)' amb valor temporal.....	27
118. Enumeracions.....	27
119. Junt o separat? (1)	28
120. Junt o separat? (2)	28
121. La setmana 'passada'	28
122. 'Sinó' i 'si no' (i sino-).....	29
123. Més abreviacions (H-N).....	29
124. Verbs de moviment no pronominals	29
125. Ordinals	30
126. Més castellanismes (B).....	30
127. La preposició 'de' davant d'infinitiu	31
128. 'Complet' i 'complert'	31
129. 'Mitg' i 'mitjà'	32
130. Ús abusiu del verb 'treure'	32
131. 'L'any', 'a l'any', 'per any' i 'cada any'	32
132. La ela geminada	33
133. 'De' partitiu	33
134. Realitzem massa.....	33
135. Més castellanismes (C).....	34
136. 'Un total de'	34
137. 'A' la tarda, 'a' la nit.....	35
138. 'Vàries' i 'diverses'	35

139. Els anys.....	35
140. 'A base de' i 'en base a'	36
141. 'De que' i 'de què'.....	36
142. Quan la 'o' no ha de fer de 'i'	37
143. Una coma que canvia el significat.....	37
144. 'Tots' i 'tothom'	37
145. Més abreviacions (O-S)	38
146. 'Només de' o 'tot just'	38
147. 'Compondre' i 'composar'	38
148. Concordança incorrecta amb incisos	38
149. 'Com' incorrecte amb valor condicional i d'aproximació.....	39
150. 'Per part de'	39
151. 'Cap a', no 'camí de'	39
152. Tres usos d''estar'.....	40
153. Tenir moltes coses 'per' aprendre.....	40
154. Posem-hi una coma.....	40
155. 'Provar' no és el mateix que 'tastar' i 'emprovar'	41
156. El present d'indicatiu (habitual, històric i futur)	41
157. Més castellanismes (C).....	42
158. 'Portar' temporal.....	42
159. 'Callar' i 'callar-se'.....	42
160. 'Ser' i 'estar' (localització sense durada)	43
161. 'Ser' i 'estar' (sense localització).....	43
162. Més abreviacions (T-X).....	43
163. 'Vistiplau' i 'vist i plau'	43
164. Millor amb verb.....	44
165. Adjectius que no han de fer d'adverbi	44
166. Verbs que no volen 'com a'	45
167. Tres usos de 'per' (i no 'per a')	45
168. Per evitar els adverbis acabats en '-ment'	45
169. Si 'hagués' estudiat, 'hauria' aprovat	46
170. On han d'anar els adverbis de temps.....	46
171. El pronom 'hi', per a coses	47
172. 'Confós' i 'confús' creen confusió.....	47
173. Nexes que cal evitar (per últim, arrel de, en ordre a).....	47

174. Nexes que cal evitar (pel contrari, d'aquí que, a l'objecte de)	47
175. 'Per' + infinitiu simple amb valor causal	48
176. Pronoms febles lexicalitzats	48
177. 'Recent', mai com a adverbi	48
178. La intenció és 'fer' no 'la de fer'	49
179. Concordança del participi	49
180. Un ús del verb 'ser' (i no 'estar')	49
181. 'Gaire'	49
182. 'Res', 'cap', 'ningú', 'gens', 'enlloc' i 'mai' amb valor positiu	50
183. 'Igual'	50
184. 'Cadascú' i 'cadascun'	50
185. Més castellanismes (D)	50
186. Evitem els relatius complexos	51
187. 'És' i 'són' un grup	51
188. 'Es necessita' operaris	52
189. 'Entre altres' i 'entre d'altres'	52
190. 'Potser no vindrà' (i no 'potser no vingui')	52
191. 'A nivell de'	53
192. 'La una', 'l'una' i 'd'un en un'	53
193. 'Farem' un país millor, no 'anem a fer'	53
194. Per evitar el 'lo' neutre (1)	54
195. Per evitar el 'lo' neutre (2)	54
196. Quan 'haver-hi' és millor que 'existir'	54
197. 'Conseqüentment' i 'conseqüentment'	55
198. 'Fer-se amb algú', no 'amb la victòria'	55
199. L'article en les enumeracions	55
200. 'Biennal' i 'bianual'	55
201. 'Darrere' i 'darrera'	56
202. El moment 'en què' o 'que'	56
203. 'Amb vista a', 'en vista de' i 'a la vista de'	56
204. Les despeses 'són' a càrrec	57
205. 'El més ben pagat', no 'el millor pagat'	57
206. 'Amb data' i 'en data'	57
207. Països amb article	58
208. Formes femenines abreujades	58

209. Si no trobeu una abreviació...	58
210. 'Cau' gotes	58
211. 'Citar'	59
212. Més castellanismes (D)	59
213. Per tallar les paraules a final de línia	60
214. El diftong	60
215. La dièresi (1)	60
216. La dièresi (2). Excepcions	61
217. Andorranismes admesos a la 2a edició del diccionari normatiu (1)	61
218. 'Caire' i 'caràcter'	62
219. Màrqueting i empresa (1)	62
220. 'Tanmateix'	63
221. Dos usos del punt i coma	63
222. 'Tota vegada que'	63
223. Més 'vegades'	64
224. 'Cap'	64
225. Màrqueting i empresa (2)	64
226. Notes i crides	65
227. Andorranismes admesos a la 2a edició del diccionari normatiu (2)	65
228. Alguns llatinismes (en cursiva)	66
229. 'Els dos' i 'tots dos'	67
230. Més gal·licismes. 'A l'hora actual' i 'adherir'	67
231. 'Abastar'	67
232. Els 'extrems' es toquen, no es tracten	67
233. No 'abarquem'	68
234. Andorranismes admesos a la 2a edició del diccionari normatiu (3)	68
235. Ús abusiu de 'diferents'	69
236. 'La qual cosa' és millorable	69
237. 'Ple, plens', però 'sofà, sofàs'	69
238. No 'oferitem', sinó que 'oferim' o 'fem oferta'	70
239. L'accent gràfic	70
240. 'Ostensible' i 'ostentós'	70
241. 'Provenint', 'provinent' i 'procedent'	71
242. Els acrònims	71
243. Les sigles	71

244. Màrqueting i empresa (3)	72
245. Més castellanismes (E)	72
246. Us 'fem saber' que no 'posem en coneixement'	73
247. Vocabulari dels esports d'hivern	73
248. 'Ençà'	75
249. 'Menteixo' i 'mento'	75
250. Combinacions binàries de pronoms ('es' i 'em' + altres pronoms)	75
251. Combinacions binàries de pronoms ('ens' i 'et' + altres pronoms)	76
252. Elements desplaçats a la dreta i a l'esquerra	76
253. Un ús de la coma (interpel·lació directa)	76
255. El més important, al començament	77
256. Evitem la veu passiva	77
257. 'El sotasignat' i 'la sotasignada'	77
258. Model de sol·licitud	77
259. Màrqueting i empresa (5)	78
260. 'Atendre el' i 'atendre al'	79
261. Més castellanismes (E)	79
262. La doble negació	80
263. Abús de 'durant'	80
264. Frases fetes (A)	80
265. Per introduir una conseqüència	81
266. Dos verbs amb règim diferent	81
267. 'Comptar amb'	82
268. Model de declaració jurada	82
269. Tan bon punt 'tinguem' i 'tindrem'	83
270. Frases fetes (A-B)	83
271. Més castellanismes (E-F)	84
272. Confiar 'en', 'a' i 'de'	84
273. Combinacions binàries de pronoms ('el', 'la' i 'les' + altres pronoms)	85
274. Combinacions binàries de pronoms ('us' i 'els' + altres pronoms)	85
275. Combinacions binàries de pronoms ('li' i 'en' + altres pronoms)	85
276. Massa 'correctes'	86
277. Formes femenines de càrrecs, professions, etc.	86
278. 'Poder'	86
279. Si pesa, és 'pesant'	87

280. Més castellanismes (G-H).....	87
281. 'Optem per', no 'optem a'	88
282. Frases fetes (B-C).....	88
283. 'Se' celebra que 'se' sàpiga.....	89
284. 'Enteniment' i 'entesa'	89
285. 'Esquena' i 'espatlla'	89
286. 'No solament... sinó' i 'no tant... com'	89
287. 'Si s'escau' i 'si escau'	90
288. 'Fronts'	90
289. 'On hi diu, hi ha de dir'	91
290. 'Li' i 'els' abans del coreferent.....	91
291. Connectors i puntuació (1).....	91
292. Connectors i puntuació (2).....	92
293. Frases fetes (D).....	92
294. 'Apertura' i 'obertura'.....	93
295. 'Acordar' no és 'decidir'.....	93
296. 'Estatunidenc -a'.....	93
297. Més castellanismes (I).....	93
298. 'A la una' i 'a l'una'.....	94
299. 'Sí' o 'si'.....	94
300. 'Assumptes' i 'serrells'.....	95
301. Quan 'quan' és incorrecte	95
302. Quan 'quan no' és incorrecte.....	96
303. La 'pràctica' totalitat	96
304. Noms propis que es tradueixen (1).....	96
305. Noms propis que es tradueixen (2).....	97
306. Ús del prefix 'auto-'	97
307. 'Acudir'	97
308. 'A la seva arribada', no	98
309. Més castellanismes (J-K-L-M).....	98
310. Amb 'sobre'	99
311. 'Pros'.....	99
312. 'Acompanyar'	99
313. Frases fetes (D).....	100
314. 'Servir-la' i 'servir-li'.....	100

315. Si tenim massa 'temes'	101
316. 'Afectar el'	101
317. 'Procedir'	101
318. Per buscar subentrades al DIEC	102
319. 'Exercitar'	102
320. Maneres i maneres	102
321. Abans de 'sortir'	103
322. En l'encapçalament de quadres, cursiva	103
323. 'Tauler' i 'tauler'	104
324. 'Plànol', 'panell', 'plafó', 'planell'	104
325. Més castellanismes (M-N)	104
326. Abús de 'sota'	105
327. 'Més aviat' no és 'més bé'	105
328. 'Más' no sempre és 'més' (1)	106
329. 'Más' no sempre és 'més' (2)	106
330. 'Vós' i 'vostè'	106
331. Frases fetes (D-E)	107
332. 'Protestar'	107
333. Mides	108
334. Preposicions desunides	108
335. 'Medecina', 'medicina'	108
336. Més castellanismes (N)	109
337. 'J' o 'g'	109
338. 'Riure' i 'riure's'	110
339. 'Molt pocs'	110
340. 'Assistir'	111
341. Olors	111
342. Missatges sense dissimular	111
343. 'Apreciar'	111
344. 'Vestit', 'vestuari', 'vestidor', 'vestidura'	112

1. Moblar no costa 'res'?

Gens és un adverbi que no s'ha de confondre amb el pronom **res**.

SÍ No m'agrada **gens**. (*en absolut*)

SÍ No m'agrada **res**. (*cap cosa*)

NO *No fa **res** de vent.

SÍ No fa **gens** de vent.

NO *Moblar no costa **res**. (*no pot ser gratuït*)

SÍ Moblar no costa **gens**. (*és fàcil*)

A Andorra també s'utilitza **cap mica** com a sinònim de **gens**.

2. 'D'haver-ho sabut', ho hauria escrit bé

De + infinitiu no pot expressar una condició. En aquest cas s'ha de fer servir una frase amb un si condicional, o bé amb l'estructura en cas que.

NO ***D'haver-ho sabut**, hauria vingut ahir al matí.

SÍ **Si ho hagués sabut**, hauria vingut ahir al matí.

NO ***D'haver-hi** dos guanyadors, el premi es repartiria.

SÍ **En cas que hi hagués** dos guanyadors, el premi es repartiria.

3. 'Anar a + infinitiu', futur i passat

'Anar a + infinitiu', futur i passat

4. Esquema de carta (1). L'encapçalament

Sr. Joan Martínez	(<i>Sr. / Sra. nom i cognoms</i>)
Director comercial	(<i>càrrec</i>)
Establiments Flaix	(<i>organisme</i>)
C. de la Unió, 54, 3r 1a	(<i>adreça</i>)
AD500 Andorra la Vella	(<i>codi postal i localitat</i>)
Benvolgut + nom, / Benvolguda + nom,	(<i>tractament de tu</i>)
Senyor, / Senyora,	(<i>tractament de vós o vostè</i>)
Distingit senyor, / Distingida senyora,	(<i>tractament de vós o vostè</i>)

5. Esquema de carta (2). Cos i comiat

Després de la salutació (per exemple: **Distingida senyora,**) inseriu el cos de la carta.

Eviteu l'expressió ***Per la present...**

Podeu fer servir frases com **Em plau comunicar-vos...** (només si es comuniquen coses positives), **Tal com vam quedar..., En resposta a la vostra petició...**

Al comiat, eviteu el gerundi en frases com:

NO ***Agraint** les atencions que he rebut de part vostra, quedo a la vostra disposició per a qualsevol aclariment.

Feu servir el present:

SÍ **Us agraeixo** les atencions que he rebut de part vostra i quedo a la vostra disposició per a qualsevol aclariment.

Finalment, si s'ha tractat de **tu: Cordialment,**

6. Tractaments protocol·laris (1)

Els tractaments protocol·laris només s'han de fer servir en **textos molt formals** (invitacions, lliurament de premis, inauguracions, discursos, etc.); es recomana, doncs, de fer-ne un ús molt restringit.

En tot cas, només s'aplica a persones; per tant, cal evitar fórmules com ***Molt Il·lustre Govern, *Honorable Comú**. Les formes normals són **el Govern, el Comú**.

S'utilitzen sempre amb les formes **Senyor** o **Senyora**, excepte les que s'introdueixen amb la forma possessiva de tercera persona **Sa (Sa Excel·lència el Copríncep)**.

NO ***Molt Il·lustre Cap de Govern.**

SÍ **Molt Il·lustre Senyor** Cap de Govern.

S'ha d'evitar l'autotractament protocol·lari.

NO ***El M. I. Sr. Ignasi Mas, ministre d'Economia, es complau a convidar-vos...**

SÍ **El Sr. Ignasi Mas, ministre d'Economia, es complau a convidar-vos a...**

7. Tractaments protocol·laris (2). Andorra

Ambaixador/a

Excel·lentíssim/a Senyor/a

Excm. Sr. / Excma. Sra.

Batlle

Honorable Senyor/a

Hble. Sr. / Hble. Sra.

Cap de Govern

Molt Il·lustre Senyor/a

M. I. Sr. / M. I. Sra.

Conseller/a de comú

Honorable Senyor/a Hble. Sr. / Hble. Sra.

Conseller/a general Molt Il·lustre Senyor/a

M. I. Sr. / M. I. Sra.

Cònsol major

Honorable Senyor/a

Hble. Sr./ Hble. Sra.

Cònsol menor

Honorable Senyor/a

Hble. Sr./ Hble. Sra.

Copríncep / Copríncesa

Sa Excel·lència

S. E.

Excel·lentíssim/a Senyor/a

Excm. Sr./ Excma. Sra.

Fiscal

Magnífic/a Senyor/a

Magfc. Sr. / Magfca. Sra.

Magistrat/ada

Molt Il·lustre Senyor/a

M. I. Sr. / M. I. Sra.

Ministre/a

Molt Il·lustre Senyor/a

M. I. Sr. / M. I. Sra.

Síndic/a

Molt Il·lustre Senyor/a

M. I. Sr. / M. I. Sra.

Subsíndic/a

Molt Il·lustre Senyor/a

M. I. Sr. / M. I. Sra.

8. 'Està per arribar' però no 'està per aprovar'

Estar per + infinitiu és incorrecte amb el significat d'*estar a favor d'una cosa*. Cal fer servir estructures com **ser partidari** o **estar a favor**.

NO *El president **estava per aprovar** les llicències de televisió.
 Sí El president **era partidari d'aprovar** les llicències de televisió.

És correcte quan significa *estar pendent de fer una cosa o estar a punt*.

Sí La nova normativa **està per acabar**.

Sí El nou fitxatge **està per arribar**.

9. Donem poca cosa

Sovint s'utilitza el verb **donar** en construccions que en català demanen l'ús del verb **fer**: *fer un pas, un salt, una passejada, un petó, un sospir; fer vergonya, fàstic, ràbia*.

En canvi, a vegades el verb **donar** se substitueix erròniament pel verb **fer** en el sentit de **clavar**, **pegar**: *donar un cop, una clatellada, una puntada de peu*.

També són incorrectes: *donar el sol (**tocar el sol**), *donar la volta a una cosa (**capgirar una cosa**), *donar regna solta (**deixar anar, donar curs**), *donar set (**fer venir set**), *donar un gir (**fer un gir, capgirar, canviar**), *donar-se a la fuga (**fugir**), *donar-se la volta (**tombar-se**), *donar-se compte (**adonar-se**), *donar compliment a (**acomplir, executar**), *donar-se de menys (**considerar-se poca cosa**), *donar-se-les de (**presumir de**), *donar-se cita (**congregar-se, reunir-se, anar**), *donar la talla (**estar a l'altura**).

10. 'Venir + gerundi', correcte i incorrecte

Venir + gerundi és incorrecte per expressar durada. Cal fer servir un verb conjugat. Si es vol emfasitzar la idea de continuïtat, també es pot fer servir anar + gerundi i estar + gerundi.

NO ***Aquest festival es ve celebrant** des de l'any 1995.

Sí Aquest festival **se celebra** des de l'any 1995.

NO ***Ha vingut preparant** les oposicions els caps de setmana.

Sí **Ha anat preparant** les oposicions els caps de setmana.

NO *Fa cinc anys que **es ve treballant** en aquest projecte.

Sí Fa cinc anys que **s'està treballant** en aquest projecte.

Venir + gerundi és correcte quan s'utilitza venir per expressar la manera de desplaçar-se cap a on es parla.

Sí La cap del departament **venia cantant** pel passadís.

Sí Els meus fills **vénen corrent**.

11. No 'és d'esperar', sinó que 'cal esperar'

No es pot fer servir **ser de + infinitiu** amb el significat de *caldre* o *haver de*. Cal utilitzar un **verb conjugat** o els verbs **caldre** i **haver de + infinitiu**.

NO ***És d'esperar** que el laboratori s'inauguri aquest any.

SÍ **Esperem** que el laboratori s'inauguri aquest any.

NO **És de destacar** la seva tasca investigadora.

SÍ **Cal destacar** la seva tasca investigadora.

12. Prefix i guionet

S'escriu el guionet després del prefix quan:

- el prefix precedeix majúscules, xifres o símbols.

fluorescència **anti-Stokes**, selecció **sub-21**, Globulina **anti-D**,
ex-Iugoslàvia.

- La no-violència, el pacte de no-agressió**
- el contacte entre el prefix i el mot següent dificulta la lectura.

ex-xofer.

El prefix **no-** s'escriu amb guionet quan acompanya un nom.

I s'escriu **sense guionet** quan acompanya un **adjectiu**.

- Els països **no alineats**, els grups **no violents**, els estudis **no reglats**.

13. Compostos i guionet (1)

Si el primer element acaba en **-o**, en general no hi ha guionet.

- audiovisual, fisicoquímico, socioeconómico.**

Si el segon element comença amb **r-** o **s-**, aquesta consonant no es duplica.

- politicossocial, grecoromà.**

Només es manté l'accent del segon element:

- político + social > politicosocial.**

Si aquests compostos estan formats per **dos adjectius o més**, poden portar guionet si es vol remarcar la independència dels conceptes expressats per cada element. En aquest cas, tots els elements mantenen els accents, si en tenen.

- L'impacte **paisatgístic-urbanístic-ambiental**.

De tota manera, és preferible escriure-ho separat.

· L'impacte **paisatgístic, urbanístic i ambiental**.

14. Compostos i guionet (2)

Els compostos amb paraules catalanes s'escriuen gairebé sempre sense guionet:

ratapinyada, pocavergonya, filferro, sordmut, setciències, portaveu, vistiplau.

Porten guionet:

· **Quan el primer element acaba amb vocal i el segon comença amb**

r-, s- o x-: penja-robes, penya-segat, poca-solta, busca-raons.

· Si la unió dels dos elements pot dificultar-ne la lectura: **cap-roig.**

· Si el primer element porta accent gràfic: **pèl-curt, mà-llarg.**

· Els compostos el primer component dels quals és un punt cardinal:

nord-americà, sud-coreà.

· Els compostos com: relació **causa-efecte**, partit **Barça-Madrid**.

15. Alguns castellanismes (A)

Agravant > **agreuja**

Aixecar ampolles > **aixecar polseguera, tocar el voraviu, fer bullir la sang**

A jutjar per > **segons es dedueix de**

A la seva arribada > **en arribar**

Aleació > **aliatge**

Alevosia > **traïdoria**

Al front de > **al capdavant de** (*la Maria era al capdavant de la manifestació*)

Algun que altre > **algun, diversos, uns quants**

A l'igual que > **igual que**

Alimentici > **alimentari**

Al moment > **a l'instant, tot seguit** (*la carn s'ha de menjar a l'instant*)

A l'objecte de > **amb l'objectiu de, amb la intenció de, per**

Al seu pas per > **en passar per, tot passant per, a l'altura de**

A menys que > **fora que, tret que, si no és que**

A mida que > **a mesura que**

A no ser que > **fora que, llevat que, si no és que**

16. Dos o més adverbis acabats en '-ment'

Per escriure dos o més adverbis seguits acabats en **-ment**, hem de mantenir aquesta terminació en tots dos.

NO *El Govern pretén dinamitzar **econòmica i socialment** aquesta zona.

NO El Govern pretén dinamitzar **econòmicament i social** aquesta zona.

SÍ El Govern pretén dinamitzar **econòmicament i socialment** aquesta zona.

Suprimir la terminació del segon adverbi (**econòmicament i social**) es considera arcaic o marcadament culte.

17. 'Truca a la ministra'

El verb **trucar** (*donar trucs, telefonar*) és intransitiu. Per tant, ha d'anar amb la preposició **a**.

NO ***Truca la** ministra tu mateix.

SÍ **Truca a la** ministra tu mateix.

Per això, quan el complement se substitueix pel pronom corresponent, es fa servir **li**, i no pas **el, la**.

NO ***Truca-la**.

SÍ **Truca-li**.

18. No cal que 'apretem'

Hi ha vegades que sembla que ens faltin paraules, i en fem servir una, d'incorrecta, per designar coses per a les quals tenim maneres de dir pròpies i gens rebuscades. La paraula ***apretar** és incorrecta en català, però tenim moltes maneres de substituir-la:

- apretar un tornillo > **collar un cargol**
- apretar entre los brazos > **estrènyer entre els braços**
- apretar los labios > **serrar els llavis**
- apretar el gatillo > **prémer el gallet**
- apretar el paso > **apressar el pas**
- apretar algú perquè faci una cosa > **coaccionar-lo, collar-lo**
- el tapón está apretado > **el tap està fort**
- un programa apretado > **un programa atapeït**
- apretar un nudo > **estrènyer el nus**
- un nudo apretado > **un nus estret**
- estar muy apretados > **estem estretits, apinyats**
- apretar a correr > **arrencar a córrer**

19. Errors amb el verb 'haver-hi'

Cal afegir el pronom **hi** al verb **haver**.

NO ***Havia** molta gent que esperava l'arribada del seu ídol.

SÍ **Hi havia** molta gent que esperava l'arribada del seu ídol.

El verb **haver** sense el pronom **hi** només s'utilitza per a les formes compostes dels verbs:

he mirat, havíem suspès.

No hem d'afegir-hi el pronom **en**, que produeix la duplicació d'elements.

NO *Tenia esperances de guanyar el concurs, però **n'hi havia** massa aspirants.

SÍ Tenia esperances de guanyar el concurs, però **hi havia** massa aspirants.

Haver-hi és invariable; per tant, no té plural.

NO *No **hi han** prou estands per acollir tantes empreses.

SÍ No **hi ha** prou estands per acollir tantes empreses.

20. Ús incorrecte de la combinació 'els hi'

El pronom **hi** no pot substituir el complement directe (CD), singular o plural.

· Plantejaré **el dubte** als meus pares

CD CI (complement indirecte)

NO ***Els hi** plantejaré. (**hi** no pot substituir el CD **dubte**)

SÍ **Els el** plantejaré.

CI CD

· Plantejaré **la** qüestió **als** meus pares > **Els la** plantejaré

· Plantejaré **els** dubtes **als** meus pares > **Els els** plantejaré

· Plantejaré **les** qüestions **als** meus pares > **Els les** plantejaré

· Plantejaré **qüestions** als meus pares > **Els en** plantejaré

· Plantejaré **el que** no volem **als** meus pares > **Els ho** plantejaré

21. Caiguda de la preposició

Les preposicions **a**, **de**, **en** i **amb** desapareixen quan van davant de la conjunció **que**.

NO *L'oposició està d'acord **amb que** es convoquin eleccions anticipades.

SÍ L'oposició està d'acord **que** es convoquin eleccions anticipades.

De vegades, però, la caiguda de la preposició pot provocar una estructura estranya. En aquests casos es pot buscar una solució alternativa.

CORRECTE El preu dels llibres no pujarà **gràcies que** s'han liberalitzat els descomptes.

MILLOR El preu dels llibres no pujarà **gràcies a la** liberalització dels descomptes.

CORRECTE Va expressar l'**oposició que** la qüestió txetxena es discuteixi.

MILLOR Va expressar l'**oposició a acceptar que** la qüestió txetxena es discuteixi.

22. Combinació de pronoms febles

· El professor va tornar **l'examen a l'alumne** > El professor **l'hi** va tornar

CD CI CD CI

· El professor va tornar **la prova a l'alumne** > El professor **la hi** va tornar

CD CI CD CI

· El professor va tornar **els exàmens a l'alumne** > El professor **els hi** va tornar

CD CI CD CI

· El professor va tornar **les proves a l'alumne** > El professor **les hi** va tornar

CD CI CD CI

· El professor va tornar **allò a l'alumne** > El professor **li ho** va tornar

CD CI CI CD

23. Canvi d'ordre dels pronoms

Quan el complement indirecte (CI) que se substitueix té la forma de plural, l'ordre dels pronoms és invers a l'ordre que tenien els complements.

· Demanaré **el permís als professors** > **Els el** demanaré.

CD CI CI CD

Això no passa quan el CI és singular.

· El professor va tornar **l'examen a l'alumne** > El professor **l'hi** va tornar.

CD CI CD CI

24. Canvis de forma dels pronoms febles

El pronom que substitueix el complement indirecte singular és **li**, i el que substitueix el complement indirecte (CI) plural és **els**.

· El professor va escriure **a la directora** > El professor **li** va escriure.

· El professor va escriure **a les directores** > El professor **els** va escriure.

Quan el pronom **li** es combina amb un pronom que substitueix el complement directe (CD), es converteix en **hi**.

· El professor va escriure **la carta a la directora** > El professor **la hi** va escriure.

25. Dimissió, 'ara'!

Ja és un adverbí que en català ha d'anar col·locat davant del verb, no pas darrere com habitualment es fa en castellà.

NO *Al vespre se sabia **ja** el nom del guanyador del premi.

SÍ Al vespre **ja** se sabia el nom del guanyador del premi.

És incorrecte utilitzar el **ja** emfàticament, com per exemple en eslògans publicitaris.

NO *Dimissió, **ja**.

NO ***Ja** a la venda.

SÍ Dimissió, **ara**.

SÍ **Ara** a la venda.

26. Un pronom per a cada element

No hem d'afegir el pronom **hi** quan se substitueix un sol element.

· Demanaré l'opinió **als meus pares**.

NO ***Els hi** demanaré l'opinió.

SÍ **Els** demanaré l'opinió.

· Presenta els documents **als departaments corresponents**.

NO *Presenta'**ls-hi** els documents.

SÍ Presenta'**ls** els documents.

27. La regla del DUC

De vegades tenim dubtes per saber on va el guionet a l'hora d'escriure xifres. La regla del **DUC** ho soluciona.

La **D** vol dir **desenes**; la **U**, **unitats**, i la **C**, **centenes**.

Entre la **D** i la **U** hi ha guionet, i entre la **U** i la **C** també hi ha guionet.

I només entre aquestes dues combinacions.

Per tant, si hem d'escriure la xifra 35.487, farem: **trenta-cinc mil quatre-cents vuitanta-set**.

Un/una, dos/dues i **cents/centes** fan femení; la resta són invariables.

28. Possessiu innecessari

El possessiu (per exemple, **seva/seua**) i el pronom feble **en** no poden aparèixer al mateix temps.

NO *Han presentat **el projecte de llei** al Consell General,
que ara **n'**esmenarà el **seu** contingut.

SÍ Han presentat **el projecte de llei** al Consell General,
que ara **n'**esmenarà el contingut.

En aquest exemple, el possessiu **seu** és innecessari perquè **en** ja substitueix el **projecte de llei**.

29. 'Mentre', 'mentrestant' i 'mentre que'

Mentre no s'ha de confondre amb **mentrestant** ni amb **mentre que**.

Mentre és una conjunció que introdueix una acció simultània a la de la frase principal i no pot anar separada amb una coma.

· **Mentre** les noies es pintaven les ungles, la veïna les mirava pel balcó.

Mentrestant és un adverbi que apareix aïllat.

NO *No podré venir fins dissabte. **Mentre**, fes el que puguis.

SÍ No podré venir fins dissabte. **Mentrestant**, fes el que puguis.

Mentre que té valor adversatiu.

NO *L'entrenador vol dimitir, **mentre** els jugadors volen que continuï.

SÍ L'entrenador vol dimitir, **mentre que** els jugadors volen que continuï.

30. Relatiu + pronom feble innecessari

En general, si hi ha un pronom relatiu (p. ex.: **a la qual**) no es pot duplicar amb un pronom feble (p. ex.: **hi**).

NO *Faran una reunió **a la qual** no **hi** podrem anar.

SÍ Faran una reunió **a la qual** no podrem anar.

Sí que es pot duplicar quan el pronom feble (**en**) té una funció partitiva (**13 de 18**).

SÍ L'entrenador va convocar 18 jugadors, **dels quals en** van jugar 13.

També es duplica amb els pronoms febles en funció de complement indirecte **li** i **els**.

SÍ Tinc un amic **a qui** no **li** van donar el permís.

SÍ Tinc uns amics **a qui** no **els** van donar el permís.

31. El relatiu 'qui' i els noms propis

El pronom relatiu **qui** no pot substituir un antecedent ple, com per exemple un nom propi.

NO *El Josep Maria m'ha dit que aquesta tarda trucarà *a la Teresa / a la consellera*, **qui** ahir em va reiterar que no vol col·laborar amb ell.

SÍ El Josep Maria m'ha dit que aquesta tarda trucarà *a la Teresa / a la consellera*, **que** ahir em va reiterar que no vol col·laborar amb ell.

32. Algunes abreviacions

Dilluns (**dl.**), dimarts (**dt.**), dimecres (**dc.**), dijous (**dj.**), divendres (**dv.**), dissabte (**ds.**), diumenge (**dg.**).

Gener (**gen.**), febrer (**febr.**), abril (**abr.**), juliol (**jul.**), agost (**ag.**), setembre (**set.**), octubre (**oct.**), novembre (**nov.**), desembre (**des.**); **març**, **maig** i **juny** no s'abreugen.

Avinguda (**av.**), plaça (**pl.** o **pça.**), carrer (**c.** o **c/**), carretera (**ctra.**), barri, barriada (**b.**), passeig (**pg.**), cantonada (**cant.**), travessia (**trv.** o **trav.**), passatge (**ptge.**), planta (**pl.**), urbanització (**urb.**), polígon (**pol.**), entresòl (**entl.**), apartament (**apmt.**), porta (**pta.**), escala (**esc.**), passadís (**pdís.**), número (**núm.** o **n.**), sense número (**s/n**), principal (**pral.**), codi postal (**Cp**), àtic (**àt.**), sobreàtic (**s/àt**), baixada (**bda.**), pujada (**pda.**), drecera (**drec.**), baixos (**bx.**), carreró (**cró.**), finca (**fca.**), habitació (**hab.**).

Els **símbols** no porten punt ni marca de plural si es componen de lletres: hora (**h**), minut (**min**), segon (**s**), gram (**g**), litre (**l/L**), quilòmetre (**km**), primer / primera (**1r, 1a**), segona / segona (**2n, 2a**), tercer / tercera (**3r, 3a**), quart / quarta (**4t, 4a**), cinquè / cinquena (**5è, 5a**).

33. Estic interessada 'a' rebre els flaixos

La preposició **en** és incorrecta davant d'infinitiu si no té un valor **causal** o **temporal**.

(a) Sí **En arribar** la professora, els alumnes van callar. > ('quan va arribar' = **temporal**)

Sí **En suspendre** l'examen, va haver de repetir. > ('com que va suspendre' = **causal**)

(b) NO *Estic interessada **en rebre els flaixos**. > (no té valor causal ni temporal)

Sí Estic interessada **a rebre els flaixos**. > (no té valor causal ni temporal)

En arribar i **En suspendre** (a) són construccions diferents de **a rebre els flaixos** (b). Aquesta última és necessària a la frase i d'**En arribar** i **En suspendre** en podem prescindir.

Sí Els alumnes van callar.

NO *Estic interessada.

34. No ens deixem el pronom 'en'

Cal posar el pronom **en** quan se substitueix un complement sense article.

NO *Abans tenien molts **plats** al menú; ara ja no **∅** tenen tants.

Sí Abans tenien molts **plats** al menú; ara ja no **en** tenen tants.

També quan se substitueix un complement introduït per la preposició **de** esmentat abans.

NO *Venim **del** Comú. Vosaltres també **∅** veniu?

Sí Venim **del** Comú. Vosaltres també **en** veniu?

Hi ha verbs que *demanen* aquest pronom.

NO *Va intentar arribar a l'hora, però no **es va sortir**.

Sí Va intentar arribar a l'hora, però no **se'n va sortir**.

El verb **sortir** (passar de dins a fora) és diferent del verb **sortir-se'n** (sortir airós d'una empresa difícil).
 difícil).

35. 'La' indústria de 'l'Índia

L'article **la** s'apostrofa davant les vocals **a, e, i** tònica, **o, u** tònica (o **hac**).

• L'**A**нна, l'**e**ina, l'**i**lla, l'**o**bra, l'**ú**nica.

En canvi, no s'apostrofa davant de **i** o **u** àtones (o **hac**).

• **La Isabel, la universitat, la història.**

Tant **indústria** com **Índia** són paraules femenines, però **indústria** no s'apostrofa perquè la **i** és àtona. En canvi, la **i** d'**Índia** és tònica i sí que s'apostrofa.

L'article **la** no s'apostrofa en alguns casos per exigències de la pronunciació.

• **La** *asimetria* (per diferenciar-ho de **la simetria**, que es pronunciarà igual), **la essa, la una.**

36. 'Hi' en comptes de 'li'

El pronom **li** (i el plural **els**) no és en general el més adequat per substituir un complement indirecte inanimat (un cotxe, una casa), un complement preposicional o un complement circumstancial de lloc. És millor fer servir el pronom **hi**.

NO *Avui **li** he posat les rodes de contacte (al cotxe).

SÍ Avui **hi** he posat les rodes de contacte (al cotxe).

NO *Al seu contracte cal sumar-**li** les primes pels partits guanyats.

SÍ Al seu contracte cal sumar-**hi** les primes pels partits guanyats.

NO *El Jordi **li** va dedicar tota la vida (al seu negoci).

SÍ El Jordi **hi** va dedicar tota la vida (al seu negoci).

37. Internet en català

Attached file > fitxer adjunt

Blog > bloc

Bug > error

Cookie > galeta

Desktop > escriptori

Download, downloading > baixada

Electronic bill > factura electrònica

E-mail > adreça electrònica (a/e), correu electrònic

Emoticon > emoticona

File > arxiu

Firewall > tallafoc

Hacker > pirata

Hardware > maquinari

Host > servidor

Internet site > lloc d'Internet

Link > enllaç

Mail box > bústia

Networking > gestió de xarxes

Newsletter > butlletí d'informació

Nickname > àlies

Online > en línia

Password > contrasenya

Postmaster > administrador de correus

Router > encaminador

Site > lloc, pàgina

Software > programari

Spam, junk mail > correu brossa

Toolbar > barra d'eines

Webcam > càmera web

Webmail > correu electrònic

Webmaster > administrador de webs

Worm > cuc

38. Formes dels relatius (1)

La combinació de **preposició + article + que** (*a la que) és incorrecta. Si hi ha una preposició, cal utilitzar els pronoms **què, qui** o **qual**.

· Demà presentaré la proposta + Destaquem les nostres prioritats **en la proposta**.

NO *Demà presentaré la proposta **en la que** destaquem les nostres prioritats.

SÍ Demà presentaré la proposta **en la qual / en què** destaquem les nostres prioritats.

· Vull saber el motiu + Van acomiadar-lo **per un motiu**.

NO *Vull saber el motiu **pel que** van acomiadar-lo.

SÍ Vull saber el motiu **pel qual / per què** van acomiadar-lo.

39. Formes dels relatius (2)

Si el nom que s'ha de substituir porta una **preposició**, aquesta preposició ha d'aparèixer quan el pronom substitueix el nom.

· El Govern informarà sobre les noves dades d'immigració + El Govern disposa **de** noves dades sobre immigració.

NO *El Govern informarà sobre les noves dades d'immigració que disposa.

SÍ El Govern informarà sobre les noves dades d'immigració **de** què / **de** les quals disposa.

· Demà comencen les obres d'embelliment + El Pla d'urbanisme fa referència **a** les obres d'embelliment.

NO *Comencen les obres d'embelliment **que** fa referència el Pla d'urbanisme.

SÍ Comencen les obres d'embelliment **a** què / **a** les quals fa referència el Pla d'urbanisme.

40. Què hi 'posem'

Posem una cosa en relleu, no pas ***posem de relleu**.

Fem saber una notícia, en comptes de ***posem en coneixement una notícia**.

Qüestionem una proposta o la posem en dubte, però no la ***posem en entredit**.

Posem en marxa una iniciativa, però tenim altres possibilitats: **posar en pràctica, engegar, aplicar, desplegar, posar en funcionament, arrencar**.

Posem l'accent en un tema, però tenim altres possibilitats: **remarquem o destaquem un tema, posem èmfasi en un tema**.

Aquesta nit fan una pel·lícula, no ***posen una pel·lícula**.

Parem la taula, no ***posem la taula**.

41. Relatiu amb valor possessiu

La construcció de relatiu amb valor possessiu (**substantiu + del qual: el resultat de les quals**), que en castellà es fa amb el relatiu *cuyo*, és correcta però es pot evitar amb una construcció més senzilla.

CORRECTE Van participar en unes eleccions **el resultat de les quals** era previsible.

MILLOR Van participar en unes eleccions **en què** el resultat era previsible.

42. El punt després d'interrogació, exclamació i etc.

El signe d'**interrogació** i d'**exclamació** serveixen de punt quan coincideixen amb el final de la frase.

NO *Què pesa més, un quilo de palla o un quilo de ferro?.

SÍ Què pesa més, un quilo de palla o un quilo de ferro?

Quan l'**etcètera (etc.)** coincideix amb el final de la frase, el punt d'aquesta abreviatura també serveix de punt final.

NO *Han enviat diversos estudis: de costos, de terminis, **etc.**.

SÍ Han enviat diversos estudis: de costos, de terminis, **etc.**

L'**etcètera** i els **punts suspensius (...)** són incompatibles perquè fan la mateixa funció.

NO *Com a exemples tenim el transport, la banca, el comerç, **etc...**

SÍ Com a exemples tenim el transport, la banca, el comerç, **etc.**

43. A l'hora d'escriure una carta... (1)

NO ***A l'espera de** la vostra resposta,...

SÍ **Mentre esperem** la vostra resposta,...

SÍ **En espera de** la vostra resposta,...

SÍ **Fins que ens respongueu**,...

NO ***Adjunt us trametem** la memòria...

SÍ **Us trametem adjunta** la memòria...

SÍ **Us trametem** la memòria...

NO ***Preguem** ens feu arribar...

SÍ **Us preguem que** ens feu arribar...

44. A l'hora d'escriure una carta... (2)

NO ***Degut a** l'allau de sol·licituds que hem rebut...

SÍ **A causa de** l'allau de sol·licituds que hem rebut...

SÍ **Atesa** l'allau de sol·licituds que hem rebut...

SÍ **Com que** les sol·licituds que hem rebut són molt nombroses...

NO *Per acabar, **donar-vos** les gràcies per...

SÍ Per acabar, **volem donar-vos** les gràcies per...

NO *Per la **present**, us fem saber que...

SÍ **Amb aquesta carta**, us fem saber que...

45. Concordança adjectiu-nom (1)

Quan un adjectiu afecta dos o més noms en singular i amb el mateix gènere, l'adjectiu ha d'anar en plural i en el mateix gènere que els noms.

NO *Aquest curs estudiarem **la llengua i la cultura xinesa**.

SÍ Aquest curs estudiarem **la llengua i la cultura xineses**.

Quan un adjectiu afecta dos o més noms de gènere diferent, l'adjectiu ha d'anar en plural i en masculí.

NO *Oferiran **un aperitiu i una pel·lícula gratuïta**.

SÍ Oferiran **un aperitiu i una pel·lícula gratuïts**.

Per evitar que la frase soni estranya (com l'anterior, en què el nom femení **pel·lícula** va seguit de l'adjectiu masculí **gratuïts**) és preferible posar el nom masculí al darrere.

MILLOR Oferiran **una pel·lícula i un aperitiu gratuïts**.

46. Concordança adjectiu-nom (2)

Quan diversos adjectius afecten un mateix nom, cal que aquest nom vagi en plural.

· La **primera** i la **segona convocatòries** van ser les més concorregudes.

· La presó ha de complir **les finalitats reeducativa i resocialitzadora**.

De tota manera, podem recórrer a altres fórmules si considerem que les frases sonen estranyes.

· La **primera convocatòria** i la **tercera** van ser les més concorregudes.

· La presó ha de complir **la finalitat reeducativa i la finalitat resocialitzadora**.

47. Un nom que fa d'adjectiu

Quan fem servir un substantiu en funció adjectiva, en plural aquest substantiu queda invariable.

NO *El descodificador per a la TDT serà un dels regals **estrelles**.

SÍ El descodificador per a la TDT serà un dels regals **estrella**.

NO *Una empresa proposa regalar **cèl·lules mares** per Nadal.

SÍ Una empresa proposa regalar **cèl·lules mare** per Nadal.

NO *Els insurgents han fet esclatar tres **cotxes bombes**.

SÍ Els insurgents han fet esclatar tres **cotxes bomba**.

NO *A la reunió parlaran de tres **temes claus**.

SÍ A la reunió parlaran de tres **temes clau**.

48. S'escriuen amb 'e' o sense 'e'...

Les paraules compostes i prefixades que s'han format en català en les quals el segon element comença amb **es-** s'escriuen amb **e**:

- Prefix + mot: infra**e**structura, auto**e**scola, poliesportiu, tele**e**sqüí.
- Mot + mot: guarda**e**spatlles, barba**e**spès.

I s'escriuen sense **e** les paraules compostes i prefixades que s'han format en altres llengües i han estat adoptades pel català.

- *inscriure, prescriure, subscriure, restablir, telescopi.*

49. 'Degut a', correcte i incorrecte

Degut a només és correcte si **degut** és participi del verb deure. En aquest cas, concorda amb el nom al qual acompanya.

SÍ Són inconvenients **deguts a** la falta de planificació.

SÍ Aquesta errada, **deguda a** les presses, no tornarà a passar.

És incorrecte com a locució causal. S'ha de canviar per **a causa de, amb motiu de, per, perquè**.

NO *No han arribat a temps **degut a** problemes de trànsit.

SÍ No han arribat a temps **a causa de** problemes de trànsit.

NO *El partit es va ajornar **degut al** mal temps.

SÍ El partit es va ajornar **perquè** va fer mal temps.

50. 'Doncs', correcte i incorrecte

Doncs és incorrecte amb valor causal.

NO *El professor no va poder venir, **doncs** se li va escapar el tren.

SÍ El professor no va poder venir, **perquè** se li va escapar el tren.

És correcte si té el significat de **conseqüència** o **conclusió** del que s'ha dit abans.

SÍ No vol venir? **Doncs** ho farem sense ell!

SÍ No ha pogut venir. Deu haver perdut el tren, **doncs**.

51. Algunes construccions causals

a causa de > A causa de les obres, avui no hem pogut arribar a l'hora.

atès/atesa > Atesa la vostra conducta, em veig obligat a expulsar-vos.

atès que > Atès que no teniu ganes de treballar, avui tallarem totes les carreteres.

com que > Com que no heu fet l'exercici, avui no aneu al pati, apa.

gràcies a > Gràcies a la teva col·laboració he pogut acabar el treball.

ja que > Van arribar a un acord, ja que les dues parts hi estaven predisposades.

per causa de > Van perdre l'avió per causa d'un malentès amb l'agència de viatges.

per causes > L'han fet fora de la feina per causes alienes a la nostra voluntat.

per culpa de > Han perdut el partit per culpa d'un error a l'últim minut.

per motiu de > Hem arribat tard a la feina per motiu del trànsit.

per raó de > Ajornarem el concert per raó de la malaltia de la soprano.

per raons > No rebrem la sol·licitud fins al maig per raons burocràtiques.

que > No vinguis, que fa un fred que pela.

vist/vista > Vist el seu endeutament, ha hagut de tancar la fàbrica.

vist que > Vist que hi ha molta demanda, hem fet una altra comanda.

52. 'Depenent' i 'dependent'

Depenent és el gerundi del verb *dependre*. En canvi, **dependent** pot ser un adjectiu (*que depèn d'alguna cosa*) o un substantiu (*persona que ven en una botiga*).

· **Depenent** del resultat de diumenge, el TX baixarà de categoria. (*gerundi*)

· Aquell **dependent** s'esforça a atendre el públic en català. (*nom*)

· L'SPL és un servei **dependent** del Ministeri de Cultura. (*adjectiu*)

Si en frases com *Depenent del resultat de diumenge, el TX baixarà de categoria* i *L'SPL és un servei dependent del Ministeri de Cultura* dubtem a l'hora de triar entre **dependent** adjectiu i **depenent** gerundi, podem posar-hi un adjectiu com **independent** per comprovar si hi ha d'anar l'adjectiu o el gerundi.

NO ***independent** del resultat de diumenge, el TX baixarà de categoria.

SÍ L'SPL és un servei **independent** del Ministeri de Cultura.

53. Probabilitat en present

El temps verbal de **futur** és incorrecte per expressar la probabilitat en **present**. La construcció més habitual és la perífrasi **deure + infinitiu** en present.

NO *Com ja **sabràs**, hem renovat la web amb nous continguts.

NO *Com ja **deuràs saber**, hem renovat la web amb nous continguts.

SÍ Com ja **deus saber**, hem renovat la web amb nous continguts.

Una altra opció és **adverbi + verb** en **present**.

SÍ Com **probablement** ja **saps**, hem renovat la web amb nous continguts.

54. Probabilitat en passat

El **condicional** és incorrecte per expressar la probabilitat en **passat**. La construcció més habitual és la perífrasi **deure + infinitiu** en passat.

NO *Quan es va aixecar la sessió **serien** les onze de la nit.

NO *Quan es va aixecar la sessió **deurien ser** les onze de la nit.

SÍ Quan es va aixecar la sessió **devien ser** les onze de la nit.

Una altra opció és **adverbi + verb en passat**.

SÍ Quan es va aixecar la sessió **possiblement eren** les onze de la nit.

55. Fórmules habituals en la correspondència administrativa (1)

Comunicació

Us faig saber que...

Em permeto comunicar-vos que...

Em plau comunicar-vos que...

Amb satisfacció per part nostra us comuniquem que...

D'acord amb les instruccions de... us comuniquem que...

Ens plau anunciar-vos la propera visita que us farà...

Em plau notificar-vos que...

Tinc el goig d'informar-vos que...

Us comunico que...

Em correspon comunicar-vos que...

Sento comunicar-vos que...

Em dol comunicar-vos que...

Ben a pesar nostre, ens veiem obligats a comunicar-vos que...

Fent ús de la facultat prevista a..., us avisem que...

Tinc l'honor de convidar-vos...

Introducció Hem rebut la vostra carta i...

En data..., ens ha arribat...

Davant la vostra carta... hem decidit...

En resposta a la vostra carta...

Hem conegut les vostres activitats per...

Ens permetem d'adreçar-nos a aquesta empresa...

Atesa la vostra carta, del dia..., en què sol·licitàveu...

Petició

A fi de... us preguem...

Amb el prec de... us trametem...

Us preguem, si entra dins la vostra possibilitat,...

El motiu d'aquesta carta és demanar la vostra col·laboració...

Us preguem que tingueu l'amabilitat d'informar-nos...

Ens permetem de demanar-vos que ens feu arribar...

56. Fórmules habituals en la correspondència administrativa (2)

Excuses

Estem segurs que sabreu comprendre els nostres desitjos, que no hem pogut complaure...

Ben a contracor us he de dir que...

Em sap greu haver-vos de dir que...

Oferiment

Us oferim els nostres serveis...

Ens permetem d'oferir-vos...

Només em resta renovar els meus oferiments...

Desitgem ser-vos útils en una ocasió semblant...

Compteu que correspondrem recíprocament al vostre servei quan us calgui.

Amb motiu de la vostra reelecció / del vostre nomenament,... renovo els meus oferiments...

Em poso a la vostra disposició....

Confiança

Confiem que...

Espero noves vostres i...

Estem segurs de la vostra acollida favorable...

Amb la seguretat que ens voldreu atendre,...

Confiem que us podrem atendre, però...

Agraïment

He de donar-vos les gràcies...

Rebeu el meu agraïment sincer...

Ben de cor us agraeixo...

Agraïm la vostra comanda i confiem a servir-la en el termini que ens proposeu.

Comiat

Us saludem molt / ben atentament.

Confio que sabreu comprendre aquesta actitud i us saludo atentament.

Agraeixo la vostra confiança i us saludo molt atentament. / Espero noves vostres i...

Amb una atenta salutació,
 Aprofito l'avinentsa per saludar-vos molt atentament.
 Afectuosament,
 Molt / ben cordialment,
 Accepteu la seguretat de la nostra consideració.

57. 'Pot ser que tanqui' o 'potser tancarà'

El subjuntiu és incorrecte per expressar la probabilitat en futur. La forma correcta més habitual és **adverbi + futur**.

NO ***Probablement** el ministre **assisteixi** a la inauguració.

SÍ **Probablement** el ministre **assistirà** a la inauguració.

El subjuntiu només es pot fer servir en frases subordinades, introduïdes per la conjunció **que**:

SÍ **És probable que** el ministre **assisteixi** a la inauguració.

58. No fumeu, si us plau

Per expressar ordres o fer recomanacions cal utilitzar l'**imperatiu**, no pas l'infinitiu.

INFINITIU IMPERATIVU

NO *No **fumar**, si us plau SÍ **No fumeu**, si us plau

NO ***Estirar / empènyer** SÍ **Estireu / empenyeu**

NO ***Trucar** abans d'entrar SÍ **Truqueu** abans d'entrar

NO *No **molestar** SÍ **No molesteu**

NO ***Prémer** el botó de la dreta SÍ **Premeu** el botó de la dreta

NO ***Veure** l'annex 2 SÍ **Vegeu** l'annex 2

59. L'obligació

L'obligació es pot expressar amb les formes verbals següents:

SÍ **Haver de > Hem de** fer un pla d'acolliment.

SÍ **Caldre** > **Cal dir la veritat.**

SÍ **Fer falta** > **Faria falta** canviar les bases del concurs.

SÍ **Ser necessari** > **És necessari** obrir les portes el dia 11.

En canvi, les formes verbals següents són incorrectes:

NO ***Tenir que > Tenim que** fer un pla d'acolliment.

NO **Haver-hi que** > **Hi ha que** dir la veritat.

NO **Deure** > **Es deuria** de canviar les bases del concurs.

NO **☒ Ser precís** > **És precís** que obrim les portes el dia 11.

60. Els incisos i les comes

Quan hi ha incisos dins una frase, hem de posar-hi la coma d'obertura i la de tancament. Aquests incisos tenen una funció **explicativa**.

· El cap de Govern, Albert Pintat, ens visitarà avui.

(l'incís *Albert Pintat* ens explica qui és el cap de Govern. Va entre comes perquè és l'únic cap de Govern que hi ha)

NO *L'excap de Govern, Marc Forné, ens visitarà avui.

(frase incorrecta perquè no és l'únic excap de Govern que hi ha)

SÍ L'excap de Govern Marc Forné ens visitarà avui.

(frase correcta perquè especifiquem de quin excap parlem)

El fet de posar o no les comes canvia el significat de la frase.

· Els treballadors, que no accepten l'oferta de l'empresa, continuen fent vaga.

(relatiu explicatiu: tots els treballadors no accepten l'oferta i continuen fent vaga)

· Els treballadors que no accepten l'oferta de l'empresa continuen fent vaga.

(relatiu especificatiu: només els treballadors que no accepten l'oferta continuen fent vaga)

61. 'D'hora' i 'aviat'

Aviat, segons el diccionari, significa *dins poc temps, sense tardar*. En canvi, **d'hora** significa *a una hora relativament poc avançada*.

NO *Des que he canviat de feina em llevo més **aviat**.

SÍ Des que he canviat de feina em llevo més **d'hora**.

NO ***D'hora** anirem a dinar.

SÍ **Aviat** anirem a dinar.

Les frases següents són correctes tant amb **aviat** com amb **d'hora** perquè tenen significats diferents.

SÍ Marxarem **aviat**. (= d'aquí a una estona)

SÍ Marxarem **d'hora**. (= de bon matí; a les sis, per exemple)

62. 'Perquè'

Perquè pot expressar la causa i la finalitat d'una acció.

– Causa (es pot substituir per **ja que**).

· Hem canviat d'estatuts **perquè** han quedat obsolets.

– Finalitat (es pot substituir per **amb la finalitat que**, etc.).

· He vingut **perquè** em donis la teva opinió.

Perquè també pot funcionar com un nom i tenir forma de plural.

· Desconec els **perquès** de la seva dimissió.

Cal no confondre el **perquè** nom amb el **per què** interrogatiu.

· No sé **per què** va dimitir. > (*interrogatiu*)

· No sé el **perquè** de la seva dimissió. > (*nom; podem canviar perquè per motiu, per exemple*)

63. 'Per què' i 'per a què'

Per què expressa la **causa** d'una acció en frases interrogatives (es pot substituir per **per quina raó**).

· **Per què** has tardat tant a arribar? (= *per quina raó*)

· Vull saber **per què** has tardat tant a arribar. (= *per quina raó*)

Per què també pot ser una forma de relatiu: preposició + pronom relatiu (es pot substituir per **pel qual, per la qual, pels quals, per les quals**).

· Desconec el motiu **per què** ha tardat tant. (= *el motiu pel qual*)

Per a què expressa la **finalitat** d'una acció en frases interrogatives (es pot substituir per **per a quina cosa**).

· **Per a què** serveixen tantes reunions? (= *per a quina cosa*)

· Vull saber **per a què** serveixen tantes reunions. (= *per a quina cosa*)

64. Per evitar les professions d'un sol sexe

Podem fer servir mots genèrics o col·lectius (**alumne / alumnat, professor / professorat, director / direcció, administratiu / personal administratiu, candidats / candidatures**), sobretot quan s'atribueix una professió a un sol sexe (**dona de la neteja / personal de la neteja, infermeres / personal d'infermeria**).

NO El reglament diu que el **professor** s'ha de responsabilitzar dels **alumnes**.

SÍ El reglament diu que el **professorat** s'ha de responsabilitzar de l'**alumnat**.

NO Les **dones de la neteja** de l'Administració amenacen de fer vaga.

SÍ El **personal de la neteja** de l'Administració amenaça de fer vaga.

La paraula **persona** també és un bon recurs.

NO Els **interessats** en l'oferta de treball han d'enviar el currículum.

SÍ Les **persones interessades** en l'oferta de treball han d'enviar el currículum.

65. Prescindim d'ell', 'ella', 'ells' i 'elles'

Cal evitar els pronoms **ell, ella, ells** i **elles** per referir-nos a noms inanimats.

1) En alguns casos en podem prescindir.

NO *Hem d'augmentar les **tarifes** del túnel, perquè **elles** són massa barates. (*quin exemple!*)

SÍ Hem d'augmentar les **tarifes** del túnel, perquè **∅** són massa barates.

2) El pronom **en** també ens pot servir en altres casos.

NO *Ahir vam presentar el **projecte**, però avui els diaris no parlen d'**ell**.

SÍ Ahir vam presentar el **projecte**, però avui els diaris no **en** parlen.

3) A vegades podem utilitzar un **pronomen relatiu**.

NO *Quatre **candidatures** aspiren a les eleccions. Dues d'**elles** es disputaran el Govern.

SÍ Quatre **candidatures** aspiren a les eleccions, dues **de les quals** es disputaran el Govern.

4) El pronomen **hi** ens serveix quan el nom és precedit per les preposicions **a, en, amb** o d'altres.

NO *Ha presentat diverses **proves** i confia en **elles** per guanyar el judici.

SÍ Ha presentat diverses **proves** i **hi** confia per guanyar el judici.

66. Ús incorrecte de 'mateix'

Mateix, mateixa, mateixos i mateixes són incorrectes quan substitueixen un nom.

1) En alguns casos en podem prescindir.

NO *Han presentat l'informe però els resultats del **mateix** no se sabran fins al febrer.

SÍ Han presentat l'informe però els resultats **∅** no se sabran fins al febrer.

2) En d'altres podem fer servir un pronomen.

NO *L'incendi va passar fa cinc anys i encara es desconeixen les causes del **mateix**.

SÍ L'incendi va passar fa cinc anys i encara **se'n** desconeixen les causes.

3) Canviar la frase també és una opció.

NO *No sé el motiu de tantes baixes ni les conseqüències de les **mateixes**.

SÍ **No sé el motiu ni les conseqüències** de tantes baixes.

67. Ús incorrecte de 'propi'

Propi només és correcte si es refereix a allò d'alguna persona o cosa. L'ús de **propi** en lloc de **mateix** per reforçar la identitat d'un substantiu és un error freqüent a causa de la influència del castellà.

SÍ M'ha enganyat la meua **pròpia** companya. (*= la meua*)

SÍ Cal que acceptem els **propis** errors. (*= els meus errors*)

NO *El **propi** cap de Govern diu que s'encarregarà del tema personalment.

SÍ El **mateix** cap de Govern diu que s'encarregarà del tema personalment.

Al flaix 66 s'explica que **mateix** és incorrecte quan substitueix un nom.

En l'exemple anterior **mateix** no substitueix cap nom i, per tant, és correcte.

68. 'El què' i 'el que'

La combinació **el què** (amb accent) només podem trobar-la quan **què** significa *quid d'una qüestió, allò que constitueix l'essència o natura d'una cosa*.

- Me'n vaig; ja em direu **el què**.

El que (sense accent) no s'ha de confondre amb el relatiu **el qual**, que substitueix un antecedent.

• **El que** ha passat és que el marit... (*el que no substitueix un antecedent*)

NO *Han condemnat l'únic **acusat, el que** no admet que és culpable.

(frase incorrecta perquè **el que** no és un relatiu)

SÍ Han condemnat l'únic **acusat, el qual / que** no admet que és culpable.

(frase correcta perquè **el qual i que** són relatius)

El que (sense accent) no és correcte en català quan equival a **fet que, cosa que**.

NO *Van perdre l'avió, **el que** va comportar que arribessin tard.

SÍ Van perdre l'avió, **cosa que / fet que / i això** va comportar que arribessin tard.

69. El gerundi (1)

El gerundi expressa una acció **simultània** o **immediatament anterior** a la del verb principal, **mai posterior**.

SÍ Va començar el discurs **agraint** l'assistència del públic.

SÍ **Fent** les coses així, no arribarem enlloc.

És a dir, el gerundi **no** pot expressar una **acció que passi a continuació d'una altra** o que sigui **conseqüència** d'una altra.

NO *La policia va detenir un home, **posant-lo** després a disposició judicial.

SÍ La policia va detenir un home **i després el va posar** a disposició judicial.

NO *La comissió va anul·lar la cimera, **convocant-la** per a l'any que ve.

SÍ La comissió va anul·lar la cimera **i la va convocar** per a l'any que ve.

70. El gerundi (2)

El gerundi no pot especificar un nom. No pot expressar una qualitat del nom, **no** pot fer d'**adjectiu d'aquest nom**.

NO *Han publicat un **edicta fixant** els nous requisits.

SÍ Han publicat un **edicta que fixa** els nous requisits.

NO *He rebut una **carta comunicant-me** el meu acomiadament.

SÍ He rebut una **carta en què em comuniquen** el meu acomiadament.

71. 'El preocupa' i 'li agrada'

Hi ha verbs semànticament semblants (*causar algun efecte en l'ànim d'algú*) que sovint presenten dificultats a l'hora de saber si són **transitius** (*això el preocupa*) o **intransitius** (*això li agrada*).

TRANSITIUS INTRANSITIUS

Això l'afecta molt.	Això li agrada molt.
Això l'apassiona molt.	Això li dol molt.
Això l'emprenya molt.	Això li repugna molt.
Això l'horroritza molt.	Això li xoca molt.
Això la molesta molt.	Això li importa molt.
Això el sorprèn molt.	Això li incumbeix molt.
Això el preocupa molt.	Això li plau molt.
Això la incomoda molt.	Això li cou molt.
Això la impressiona molt.	Això li remordeix molt.

72. Gastronomia 'a la' catalana

Per al **mètode de cocció** fem servir **al / a la**.

- Carn **a la** brasa, musclos **al** vapor, patates **al** caliu.

Per a l'**estil del plat** també utilitzem **al / a la**.

- Lluç **a la** basca (a la manera basca), porc adobat **a l'**andalusa.

Per a l'**acompanyament** del plat o el seu **ingredient característic** hem d'utilitzar la preposició **amb** i no pas ***a la** (o ***al, *als, *a les**).

NO *Bistec **a les** fines herbes.

SÍ Bistec **amb** fines herbes.

NO *Filet de bou **al** pebre verd.

SÍ Filet de bou **amb** pebre verd.

73. Gust 'de' llimona

La construcció **a + substantiu** com a complement del nom és poc genuïna.

NO *Cuina **a** gas.

SÍ Cuina **de** gas.

NO *Gust **a** llimona.

SÍ Gust **de** llimona.

De tota manera, la **a** es pot considerar adequada en comptes de la preposició **de** en alguns contextos.

a) Quan l'ús ha lexicalitzat l'expressió:

Avió **a** reacció. Olla **a** pressió.

b) Per remarcar que el complement del nom és objecte i no subjecte:
El judici a Pinochet. La invasió a l'Iraq.

La invasió de l'Iraq es pot interpretar de dues maneres; per exemple: la invasió que va fer l'Iraq (a Kuwait) i la invasió que han fet

74. 'A' o 'en' per referir-nos a un lloc

La preposició **a** s'utilitza davant les expressions de lloc físic que comencen amb **consonant** o amb els articles **el** o **els**.

- Ha viscut **a molts** països. És **a la** presó. Treballen **al** camp.

La preposició **en** va davant de les que comencen amb **vocal**.

- Treballem **en un** local petit. Treballem **en aquesta** oficina.

Hi ha excepcions, per exemple davant dels llocs figurats.

- **En** la societat actual és difícil abstreure's del consumisme.

Per a les expressions que són difícils de classificar com a llocs físics o llocs figurats, utilitzarem tant **en** com **a**.

- No surt **en el** diccionari / No surt **al** diccionari.

75. Adjectiu i nom: ordre de col·locació

En català l'**adjectiu** sol anar darrere el nom. El podem posar davant del nom quan volem afegir a la frase una apreciació subjectiva, posar-hi èmfasi o bé una qualitat òbvia.

- Una **llarga** espera. Un **immens** plaer. Un **autèntic** maldecap. Un **malvat** personatge.

Cal evitar, doncs, expressions com *La **següent** reflexió* o *L'**esmentada** qüestió*. El canvi d'ordre és preferible: *La reflexió **següent*** i *La qüestió **esmentada***.

Alguns adjectius canvien de significat segons si van davant o darrere del nom.

- Un **pobre home** / Un **home pobre**.

- Una **simple pregunta** / Una **pregunta simple**.

76. Anem a comprar

En català sovint s'utilitza l'expressió incorrecta ***anar de compres**, una traducció literal de la castellana *ir de compras*. L'expressió correcta és **anar a comprar**.

NO ***Demà anirem de compres**.

SÍ **Demà anirem a comprar**.

I en lloc de dir ***he fet moltes compres** podem fer servir **he comprat molt** o **he comprat moltes coses**.

77. 'Pujar' i 'apujar', 'baixar' i 'abaixar'

Els verbs **pujar** i **apujar** sovint es confonen i cal diferenciar-los. Amb el significat d'augmentar el valor, la intensitat, el verb **apujar** és transitiu (*algú apuja els preus*) i **pujar** és intransitiu (*els preus pugen*).

NO *El Govern **ha pujat** el preu del pa. *TRANSITIU*

SÍ El Govern **ha apujat** el preu del pa.

NO *El preu del pa **ha apujat**. *INTRANSITIU*

SÍ El preu del pa **ha pujat**.

El verb **apujar** també pot ser pronominal:

SÍ El pa **s'ha apujat** dues vegades des del 2004.

Pel que fa a **baixar** i **abaixar**, seguim el mateix criteri si tenen el significat de reduir el valor, la intensitat.

78. Els àpats són intransitius

Un error freqüent és utilitzar els verbs referits als àpats (**esmorzar**, **dinar**, **berenar** i **sopar**) amb valor transitiu, però aquests verbs són intransitius i, per tant, no poden portar un complement directe.

NO *He **sopat** una amanida de faves tendres.

SÍ Per **sopar** he menjat una amanida de faves tendres.

NO *Què heu **dinat**?

SÍ Què heu menjat per **dinar**?

79. 'Cal no' i 'no cal'

Hem de vigilar a l'hora de fer servir **cal no** i **no cal** perquè podem canviar el sentit d'una frase. Quan volem dir que una cosa s'ha de recordar, que no hem d'oblidar-la, podem fer servir **cal no oblidar**; per exemple:

- **Cal no** oblidar el passat. (= *hem de recordar el passat*)

En canvi, **no cal** significa que no fa falta, que no és necessari.

- **No cal** oblidar el passat. (= *no és necessari oblidar el passat*)

80. 'Com' i 'com a'

Com és un adverb de comparació que equival a les expressions igual que, de la mateixa manera que.

- Parla **com** el seu antecessor. (= *igual que el seu antecessor*)

Com a és una locució prepositiva que equival a les expressions **en qualitat de**, **amb caràcter de**.

- Participa en el congrés **com a** representant del Govern. (= *en qualitat de*).

Com a es redueix a **com** davant d'article.

NO *Ha parlat del turisme rural **com a** una de les millors alternatives.

Sí Ha parlat del turisme rural **com** una de les millors alternatives.

81. 'En quant a', incorrecte

La locució **en quant a* és un calc del castellà incorrecte. Per expressar la idea de relació amb alguna cosa podem utilitzar, entre d'altres, **quant a**, **pel que es refereix a** i **pel que fa a**.

NO ***En quant al** teu projecte, em sembla poc oportú.

SÍ **Quant al** teu projecte, em sembla poc oportú.

SÍ **Pel que fa al** teu projecte, em sembla poc oportú.

SÍ **Pel que es refereix al** teu projecte, em sembla poc oportú.

82. Més abreviacions (A-C)

(A) a l'atenció de (**a/**), abans de Crist (**aC** o **a. de**

C.), administració (**adm.**), administrador (**admor.**), administradora (**admdora.**), administratiu (**admtiu.**), administrativa (**admtiva.**), advocat (**adv.**), altitud, altura (**alt.**), alumne/a (**al.**), amplada, amplària (**ampl.**), anglès(**angl.**), anònim (**an.** o **anòn.**), antic, antigament (**ant.**), aproximat, aproximadament (**aprox.**), aprovat/ada (**apr.**), arquitecte (**arq.**), arquitectura (**arquit.**), article (**art.**), assessor (**ass.**), assignatura (**assign.**), associació, associat/ada (**assoc.**), autor/a (**aut.**), auxiliar (**aux.**).

(B) batxillerat (**batx.**), bibliografia (**bibl.** o **bibliogr.**), biblioteca (**bibl.**).

(C) capítol (**cap.**), castellà (**cast.**), català (**cat.**), col·laborador/a (**col·l.** o **col·lab.**), col·lecció (**col·l.**), comissió (**com.**), companyia (**cia.**), comptabilitat (**compt.**), compte corrent (**c/c** o **cte.**

ct.), consell (**cons.**), construcció (**constr.**), convocatòria (**conv.**), corporació (**corp.**), correcció, corrector/a, correus (**corr.**).

83. Més castellanismes (A)

*Abarcar > **abraçar, abastar, comprendre, englobar, incloure**

*Acreeador > **creditor**

*A expenses de > **A costa de**

*A falta de (*tres minuts*) > **faltant, quan faltaven** (*tres minuts*)

*Afiança > **garantir, consolidar, afermar**

*A fi de comptes > **Fet i fet, al cap i a la fi, al capdavant**

*Afincar-se > **Establir-se, instal·lar-se**

*Ansiar > **voler, desitjar, anhelar**

*Apenar > **afligir, entristir, aclaparar**

*Aplaçar > **ajornar**

*Aplastar > **esclafar, aixafar**

*Apoltronar-se > **empoltronir-se, endropir-se**

*Apreci > **estima**

*Apremiar > **apressar**

*Apuro > **dificultat, compromís, tràngol**

84. 'Fins' i 'fins a'

Per saber quan hem de fer servir **fins** i quan hem de fer servir **fins a**, comprovem si el complement que va darrere portaria la preposició **a** o no en una frase paral·lela sense la preposició **fins**.

- Ens reunirem **demà** > No ens reunirem **fins demà**.

- Avui he anat **a l'església** > Avui he anat **fins a la plaça**.

Així, van amb **fins** els adverbis i equivalents que normalment van sense **a**: *fins aquí, fins avui, fins dimarts*.

Van amb **fins a** les hores i les parts del dia (*fins a les nou*), les dates (*fins al dia 12*) i altres expressions temporals (*fins a l'abril, fins a la primavera*).

85. 'Jugar' una partida, no un paper

L'expressió ***jugar un paper** és incorrecta en català. Podem substituir el verb per **representar, fer, tenir, complir, exercir**.

NO *La presidenta va **jugar** un paper cabdal en la reconciliació.

SÍ La presidenta va **tenir** un paper cabdal en la reconciliació.

En català **juguem a futbol, juguem un partida, juguem (o fem) una mala passada, juguem net (i brut, i fort), juguem amb algú** (manejar-lo), **la juguem a algú** (amb malícia), **ens hi juguem el tot pel tot** (posar-ho tot sobre una carta) i sovint **juguem amb la salut**.

86. 'Passar per'

L'expressió **passar per** és incorrecta quan significa *dependre de, exigir, demanar, estar en funció de, implicar, etc.*

NO *La millora de l'educació **passa per** invertir-hi més diners.

SÍ La millora de l'educació **exigeix** invertir-hi més diners.

NO *La victòria a la Lliga **passa pel** partit de dissabte que ve.

SÍ La victòria a la Lliga **depèn del** partit de dissabte que ve.

Si **passar per** té el sentit de *tenir l'experiència*, la preposició **per** és prescindible.

SÍ El Club Vòlei TX **passa** una crisi de resultats.

SÍ El Club Vòlei TX **passa per** una crisi de resultats.

87. Preposició 'a' i complement directe

En general, no es posa una **a** davant del complement directe (*he vist la Maria*). Excepcions:

a) Davant dels pronoms forts **mi, tu, vós, vostè, vostès, vosaltres, ell, ella, ells, elles,**

nosaltres, vosaltres i si la **a** es posa sempre: *Us he vist a vosaltres.*

b) En l'expressió **l'un a l'altre** (reciprocitat): *Es miraven l'un a l'altre.*

c) Per desfer ambigüitats: *El River s'emportarà la lliga si guanya a l'Igualada.*

(sense la **a** es podria interpretar que si l'Igualada guanya, el River s'emportarà la lliga)

d) Davant dels pronoms **tothom, tots, ningú, qui, el qual, la qual, els quals i les quals** es pot posar o no: *He saludat atothom. / He saludat tothom. - A qui van destituir? / Qui van destituir?*

88. Com més aviat millor

***Com abans** i ***quant abans** són incorrectes quan equivalen a *cuanto antes*. La forma correcta és **com més aviat**.

NO ***Com / quant abans** marxis, menys trànsit trobaràs.

SÍ **Com més aviat** marxis, menys trànsit trobaràs.

De la mateixa manera, substituïrem ***com abans millor** i ***quant abans millor** per **com més aviat millor, tan aviat com sigui possible** (o **com puguis**) o **al més aviat possible**.

NO ***Porta'm el currículum com / quant abans millor.**

SÍ **Porta'm el currículum com més aviat millor.**

SÍ **Porta'm el currículum tan aviat com puguis.**

SÍ **Porta'm el currículum al més aviat possible.**

89. 'Sembla ser' que no és correcte

La construcció ***sembla ser que** és un calc de l'expressió castellana *parece ser que*. En català, la forma equivalent és **sembla que**.

NO ***Sembla ser** que el president dimitirà la setmana que ve.

SÍ **Sembla** que el president dimitirà la setmana que ve.

També podem recórrer a la construcció **segons sembla**.

SÍ **Segons sembla**, el president dimitirà la setmana que ve.

90. 'Sempre i quan'

***Sempre i quan** és una traducció literal i incorrecta del castellà (*siempre y cuando*). La locució correcta equivalent és **sempre que**.

NO ***Anirem al zoo sempre i quan** facis els deures.

SÍ **Anirem al zoo sempre que** facis els deures.

Com que ***sempre i quan / sempre que** expressen una condició, també podem utilitzar la conjunció **si** (llavors caldrà canviar el temps verbal).

NO *Demà anirem a esquiar **sempre i quan** no faci mal temps.

SÍ Demà anirem a esquiar **si** no fa mal temps.

91. 'Tan' i 'tant'

Tan és un adverb que només es pot posar davant d'un adjectiu (*tan simpàtic*) o un altre adverb (*tan lluny*). No pot anar mai sol.

· Sóc **tan** gandul com tu. No vagis **tan** de pressa.

Tant pot ser un adjectiu (*no facis tant soroll*) o un adverb (*no puc menjar tant*).

A) Si és un adjectiu ha d'acompanyar un nom.

· Avui no tinc **tant** mal de cap.

B) Si és un adverb pot anar sol.

· Ha parlat **tant que ja no pot dir res**.

Una manera ràpida de saber si hem de fer servir **tan** o **tant** és fer-ne la traducció al castellà.

· **tan** (castellà) > **tan** (català)

· **tanto** (castellà) > **tant** (català)

92. 'Tot' i nom de lloc

Davant dels noms de lloc, l'adjectiu **tot** es manté invariable si no porta article al darrere.

NO *Aquest estiu hem viatjat per **tota** França.

SÍ Aquest estiu hem viatjat per **tot** França.

Si diem l'article entre **tot** i el nom de lloc, llavors han de concordar.

NO ***Tot** l'Havana, ***tot la** Garrotxa.

SÍ **Tota** l'Havana, **tota la** Garrotxa.

93. L'accent diacrític

En general, els monosíl·labs no s'accentuen, però n'hi ha alguns que porten un accent que els distingeix d'altres que s'escriuen igual però tenen significats diferents.

bé, béns (propietat) **be, bens** (animal, lletra b)

déu, déus (divinitat) **deu, deus** (número, aflorament d'aigua)

dóna, dones (donar) **dona, dones** (sexe femení)

nét, néta (família) **net, neta** (sense taques)

món (planeta) **mon** (possessiu: mon pare)

pèl, pèls (cabells) **pel, pels** (preposició + article)

sóc (ser) **soc** (soca, esclop)

sí (afirmació) **si** (condicional, nota musical...)

sòl, sòls (terreny) **sol, sols** (astre, nota musical...)

sé (saber) **se** (pronom: *se sap*)

més (quantitat) **mes** (unitat de temps)

ós, óssa (animal) **os, ossa** (teixit connectiu)

té (tenir) **te** (infusió)

véns, vénen (venir) **vens, venen** (vendre)

vés (anar) **ves** (tela)

ús (utilització) **us** (pronom: *us convido*)

94. L'accent diacrític i les paraules compostes

Segons la regla general d'accentuació, les paraules **agudes** s'accentuen quan acaben en **vocal** (*esquí*), **vocal + s** (*matalàs*), **-en** (*comprèn*) i **-in** (*Berlín*).

Però paraules com **rodamón**, **subsòl**, **entresòl**, **besnét**, **redéu** i **contrapèl** porten accent encara que, segons la regla general, no n'haurien de dur.

Rodamón, **subsòl**, **entresòl**, **besnét**, **redéu** i **contrapèl** són compostos formats amb paraules que tenen accent diacrític (accent per distingir-les d'altres que s'escriuen igual) i mantenen el mateix accent.

- (roda)**món**, (sub)**sòl**, (bes)**nét**, (re)**déu**, (contra)**pèl**.

95. Ús incorrecte d'"aquell', 'aquella', 'aquells', 'aquelles'

Quan **aquell**, **aquella**, **aquells**, **aquelles** només volen dir **el**, **la**, **els**, **les**, s'han de canviar.

NO *Aquesta activitat està adreçada a **aquelles** persones que no estan en forma.

SÍ Aquesta activitat està adreçada a **les** persones que no estan en forma.

Aquell, **aquella**, **aquells**, **aquelles** designen les coses, els llocs, les persones que són lluny de qui parla i del seu interlocutor, com també les coses allunyades en el temps.

SÍ **Aquella** noia que m'ha saludat és la nova veïna del 3r 1a.

SÍ **Aquell** dia no va venir ningú.

96. Ús incorrecte d'"aquest', 'aquesta', 'aquests', 'aquestes'

Aquest, **aquesta**, **aquests**, **aquestes** no són pronoms, són adjectius. Per tant, hem d'evitar que vagin sols.

NO ?Els sindicats han creat una plataforma conjunta. L'objectiu d'**aquesta** és unificar els criteris.

SÍ Els sindicats han creat un plataforma conjunta. L'objectiu d'**aquesta entitat** és unificar els criteris.

NO ?La guia cultural del mes inclourà totes les activitats del país, però s'ha de presentar la informació d'**aquestes** abans del dia 30.

SÍ La guia cultural del mes inclourà totes les activitats del país, però **se n'ha** de presentar la informació abans del dia 30.

97

Sense contingut

98. 'Per' i 'per a'

En general, **per** equival en castellà a *por* i **per a** equival a *para*.

Per a expressa la idea de destinació en un sentit ampli.

· La informació és **per als** tècnics i **per als** regidors. Activitats **per al** cap de setmana.

· *La información es **para** los técnicos y **para** los ediles. Actividades **para** el fin de semana.*

Per expressa la idea de causa eficient (allò per què una cos és o s'esdevé) i la de causa final (la intenció amb què es fa una cosa).

· La vaig conèixer **per** casualitat. Destaca molt **per** la seva alçada. Ho fa per interès.

· *La conocí **por** casualidad. Destaca mucho **por** su altura. Lo hace **por** interés.*

Davant d'infinitiu, si no hi ha canvi de sentit, actualment se sol seguir la proposta de Coromines-Solà, o sigui, escriure sempre **per**.

· Un espai **per** construir equipaments. Plantejats **per** facilitar recursos.

99. No és *'complexe'

En català hi ha força paraules que acaben en **-x** i en **-tx**. Cal vigilar perquè hi ha la tendència a posar una **e** de més en aquestes paraules i a fer els plurals de manera incorrecta.

NO *annexe, *convexe, *fluxe, *mixte, *ortodoxe, *perplexe, *prefixe, *sufixe.

SÍ **annex, convex, flux, mixt, ortodox, perplex, prefix, sufix**.

NOMS

complex, complexos (NO: *el complexe, *els complexes)

context, contextos (NO: *el contexte, *els contextes)

reflex, reflexos (NO: *el reflexe, *els reflexes)

text, textos (NO: *el texte, *els textos)

ADJECTIUS

complex, complexa, complexos, complexes (NO: *complexe) **fix, fixa, fixos, fixes** (NO: *fixe)

La terminació **-es** (*coses complexes*) és de l'adjectiu plural femení, no del plural masculí.

100. 'Sentir' i 'escoltar'

Sentir i **escoltar** són falsos sinònims.

Escoltar implica una atenció especial, un acte voluntari: *escoltar música, escoltar amb atenció, escolta'm quan parlo...*

Sentir és percebre per mitjà dels sentits i, especialment, de l'orella: *sentir sorolls, sentir els veïns, sentir ploure, sentir el tren, he sentit a dir que...*

NO ***Escoltem** tot seguit les declaracions del ministre de Justícia... *(si ho diu una locutora de ràdio, per exemple)*

SÍ **Sentim** tot seguit les declaracions del ministre de Justícia... *(si ho diu una locutora de ràdio, per exemple)*

NO *Aquests dies a les notícies **s'escolten** molts disbarats.

SÍ Aquests dies a les notícies **se senten** molts disbarats.

101. Més castellanismes (A-B)

*Arandela > **volandera**

*Arraigar > **arrelar**

*Assortit > **Assortiment**

*Assustar > **espantar, esglaiar**

*Atemoritzar > **atemorir**

*Atiborrar > **afartar, atipar, atapeir, embotir, farcir**

*Atinar > **acudir-se, caure-hi**

*Atrassar > **endarrerir, retardar**

*Averiguar > **indagar, esbrinar**

*Avui per avui > **ara com ara**

*Bactèria > **bacteri**

*Batidora > **batedora**

*Berberetxo > **escopinya**

*Biombo > **mampara, paravent**

*Bissagra > **frontissa**

102. 'Recolzar' i 'donar suport'

Recolzar i **recolzament** sempre tenen un sentit físic (descansar sobre un suport), encara que sigui en sentit figurat.

SÍ L'escala **recolza** sobre la paret.

SÍ Em vaig **recolzar** d'esquena en un arbre.

SÍ Aquesta teoria **recolza** sobre anàlisis exhaustives. *(sentit figurat)*

L'ús de **recolzar** i **recolzament** en un sentit moral és incorrecte.

NO *La directora no **recolza** les meves propostes.

SÍ La directora no **dóna suport** a les meves propostes.

SÍ La directora no **secunda** les meves propostes.

NO *No tinc el **recolzament** de la directora.

SÍ No tinc el **suport** de la directora.

103. 'Contemplar'

Contemplar només té el sentit de mirar (*contemplem un paisatge*) i, en un àmbit més restringit, meditar (*contemplem aquest misteri*) i donar a algú totes les satisfaccions (*viu allí contemplat de tothom*).

És molt habitual l'ús incorrecte de **contemplar** en lloc de **preveure, disposar, considerar, tenir en compte, incloure, contenir**, etc.

NO *L'article 22 de la Llei **contempla** sancions molt importants.

SÍ L'article 22 de la Llei **inclou** sancions molt importants.

NO *El Govern **contempla** la possibilitat d'apujar els impostos.

SÍ El Govern **preveu** la possibilitat d'apujar els impostos.

104. Sí·l·laba tònica equivocada

Algunes paraules se solen pronunciar amb la **sí·l·laba tònica equivocada**.

· Són agudes: **cautxú, elit, fluor, handbol, handicap, hoquei, iber, Munic, oboè, poliglòt, radar, tiquet, xandall**.

· Són planes: **acne, cardíac, conclave, consola, Èdip, Eufrates, intèrfon, karate, leucòcit, libido, magnetòfon, Marràqueix, medul·la, míssil, policíac, rèptil, tèxtil**.

· Són esdrúixoles: **Àtila, aurèola, diòptria, ènema, Etiòpia, Hèlsinki, Himàlaia, període, pneumònia, rubèola, Tòquio, vàlua**.

Algunes paraules admeten la **dobte possibilitat** de sí·l·laba tònica.

SÍ **antílop, dominó, imbecil, fotòlit, perit, repòrter, saxòfon, xofer**.

SÍ **antílop, dòmino, imbècil, fotolit, pèrit, reporter, saxofon, xòfer**.

105. 'Accessible' i 'assequible'

Accessible significa *que s'hi pot accedir, de fàcil accés, entrada, abast, tracte*.

· Un terreny **accessible** (= *s'hi pot arribar*)

· Una persona **accessible** (= *de tracte fàcil*)

· Una universitat **accessible** (= *no és difícil matricular-s'hi*)

Assequible significa *que es pot obtenir*.

- Un terreny **assequible** (= que té un preu relativament barat)
- Un partit **assequible** (= que es pot guanyar amb una certa facilitat)
- Una universitat **assequible** (= que es pot pagar, que té un preu raonable)

NO *El Joan és una persona molt **assequible**.

SÍ El Joan és una persona molt **accessible**.

NO *L'FC Andorra té un rival molt **accessible**.

SÍ L'FC Andorra té un rival molt **assequible**.

106. El plural de les sigles

En català les sigles no tenen marca de plural.

- Les **OPA** poden ser amistoses o hostils. (*oferta pública d'adquisició d'accions*)
- La política de **RH** és molt clara. (*recursos humans*)
- El Departament de Cultura ha adquirit cinc **PC**. (*ordinadors*)
- Han col·laborat amb moltes **ONG**. (*organitzacions no governamentals*)
- S'han d'instal·lar aquests **CD-ROM**. (*disc compacte*)

Només es dupliquen les sigles que han quedat fixades per la tradició i que si es canvien no s'entenen.

- **PPCC** (Països Catalans)
- **CCOO** (Comissions Obreres)

107. Concordança verb-antecedent

Un error freqüent és no fer la concordança entre el **verb** d'una frase de relatiu i l'**antecedent**.

NO *El projecte d'aquesta empresa és una de les **propostes** de transformació **que** més interès **ha** generat. (*l'antecedent és **propostes**, no **projecte***)

SÍ El projecte d'aquesta empresa és una de les **propostes** de transformació **que** més interès **han** generat. (*l'antecedent és **propostes**, no **projecte***)

NO *Puyol és un dels **jugadors** del Barça **que** més lluita i compromís **demostra**.

SÍ Puyol és un dels **jugadors** del Barça **que** més lluita i compromís **demostren**.

108. Més abreviacions (D-G)

(D) decret (**D**), decret llei (**DL**), denominació d'origen (**DO** o **d.** **d'o.**), departament (**dept.**), descompte (**dte.**), despeses (**desp.**), després de Crist (**dC**), dipòsit legal (**dip. leg.** o **DL**), direcció, directiu/iva, director/a (**dir.**), direcció general (**dir. gral.** o **DG**), director/a general (**DG**), divisió (**div.**), doctor (**Dr.**), doctora (**Dra.**), document (**doc.**), duplicat (**dupl.**).

(E) economia (**econ.**), edició, editorial (**ed.**), efectiu (**ef.**), el meu gir, taló, xec (**m/g, m/t, m/x**), el nostre gir, taló, xec (**n/g, n/t, n/x**), en el lloc citat (**loc. cit.**), en l'obra citada (**op. cit.**), espanyol, especialment (**esp.**), excepció, excepte (**exc.**), exemple (**ex.**), expedient (**exp.**), extensió, exterior (**ext.**).

(F) factura (**fra.**), facultat (**fac.**), foli (**f. o f/ o F**), fotografia (**fot.**), francès (**fr.**).

(G) general (**gral.**), govern (**gov.**), gir postal (**GP**).

109. Gal·licismes innecessaris

***A dia d'avui** és una expressió incorrecta que podem substituir per **ara per ara, avui dia, avui en dia, ara com ara**.

***Buscar + infinitiu** s'ha de substituir per **pretendre, aspirar a, tractar de, etc.**

NO *La mesura **busca** acontentar a tothom.

SÍ La mesura **pretén** acontentar a tothom.

***Reclamar-se de** és incorrecte en el sentit de *declarar-se, considerar-se*.

NO *Tots els partits polítics **es reclamen de** centre.

SÍ Tots els partits polítics **es declaren de** centre.

110. 'Dormir', 'adormir-se' i 'adormir'

Dormir vol dir *estar adormit (El Joan dorm)* i **adormir-se** es refereix al *trànsit entre estar despert i estar adormit (El Joan s'adorm)*.

NO *El Joan **es dorm**.

SÍ El Joan **s'adorm**.

Adormir vol dir *fer dormir* i ha de reemplaçar dormir quan és transitiu o pronominal.

NO *El van **dormir** gronxant-lo.

SÍ El van **adormir** gronxant-lo. (*adormir-lo > transitiu*)

NO *L'FCA **es va dormir** a la segona part.

SÍ L'FCA **es va adormir** a la segona part. (*adormir-se > pronominal*)

111. L'article davant dels dies de la setmana

Els dies de la setmana no porten article si ens referim als immediatament anteriors o posteriors.

- Ho faré **dilluns** = Ho faré dilluns vinent.
- Ho van fer **dimarts** = Ho van fer dimarts passat.

Porten article en els casos següents:

- si no són immediats en el passat o en el futur.
 - Ho faré **el dilluns** 22 d'abril.
- si la frase indica periodicitat.
 - **Els dilluns** mai tenen obert.

112. Paraules femenines i paraules masculines

FEMENINES MASCULINES

allau	afores, els
anàlisi	avantatge
aroma	bacteri
esperma	compte
espiral	corrent
esplendor	costum
fulla (d'arbre) dubte	
llum (energia) full (de paper)	
postres (en plural) llegum	
resplendor	llum (artefacte)
resta	pebre
síndrome	pendent (terreny inclinat)
sida	senyal

113. 'Número' i 'nombre'

Per referir-nos a la **quantitat** d'una cosa hem de fer servir la paraula **nombre**.

NO *El Trofeu Borrufa va aplegar un gran **número** de participants.

SÍ El Trofeu Borrufa va aplegar un gran **nombre** de participants.

En canvi, **número** significa *nombre amb què una persona o cosa és designada dins una sèrie o col·lecció; part d'un espectacle; edició d'una publicació, etc.*

SÍ Visc al **número** 7. Pàgina **número** 8. **Número** de loteria. Un **número** de circ.

El **número** 5 de la revista *Àrnica*. Hem de fer **números**.

114. Les allaus

Allau és una paraula femenina. Per tant, hem de dir *les allaus* i no **els allaus*.

Quan parlem de neu, hem d'evitar la redundància **allau de neu*.

En sentit figurat (*allau de gent, allau de sol·licituds*) no podem fer servir **al·luvió** com a sinònim d'**allau**.

NO *Per Setmana Santa vindrà un **al·luvió** de turistes.

SÍ Per Setmana Santa vindrà **una allau** de turistes.

115. 'Altres dos' no, 'dos més'

La construcció **altre + numeral** (per exemple: **altres dos*) és incorrecta en català. És un calc del castellà que hem de substituir per **numeral + més** (per exemple: *dues més*).

NO *Tres detinguts ja han passat a disposició judicial i **altres quatre** han quedat en llibertat.

SÍ Tres detinguts ja han passat a disposició judicial i **quatre més** han quedat en llibertat.

116. 'Com per', no

***Com per** és una construcció incorrecta que s'ha de substituir per la preposició **per** o altres expressions.

NO *El seu sou no és suficient **com per** poder emancipar-se.

SÍ El seu sou no és suficient **per** poder emancipar-se.

NO *La pel·lícula és tan bona **com per** endur-se la majoria de premis.

SÍ La pel·lícula és tan bona **que mereix** la majoria de premis.

NO *Va tenir una actitud **com per** engegar-lo a fer punyetes.

SÍ Va tenir una actitud **que n'hi havia per** engegar-lo a fer punyetes.

117. 'Dins (de)' i 'dintre (de)' amb valor temporal

Dins (de) i **dintre (de)** només es poden utilitzar si ens referim a *un temps comprès entre tal i tal data*, no més enllà d'aquesta data.

SÍ No sé si podrem presentar l'informe **dins del** termini fixat.

En canvi, si volen dir *al cap d'un temps a partir d'ara* són incorrectes. En aquest cas hem de recórrer a **d'aquí a**, **al cap de**.

NO *Tindrà la seva comanda **dintre de** quinze dies.

SÍ Tindrà la seva comanda **d'aquí a** quinze dies.

SÍ Tindrà la seva comanda **al cap de** quinze dies.

118. Enumeracions

En les enumeracions cal evitar que abans dels dos punts (:) ens quedin construccions com **consta de** o **consisteixen en**. D'aquesta manera no tindrem problemes d'apostrofació i de canvi de preposició.

NO *El menú consta **de**:

– **amanida** catalana / sopa de galets

– bistec amb rocafort / salmó a la planxa

SÍ El menú consta **dels plats següents**:

– **amanida** catalana / sopa de galets

– bistec amb rocafort / salmó a la planxa

Així evitem el contacte entre **de** i **amanida**, en què hi hauria d'haver apostrofació (**d'amanida**).

NO *Les seves tasques consisteixen **en**:

- **el lliurament** de memoràndums
- **aplicar** i executar decisions judicials

SÍ Les seves tasques **són**:

- **el lliurament** de memoràndums
- **aplicar** i executar decisions judicials

Consisteixen en (davant de nom) ha de ser **consisteixen a** davant d'infinitiu (vegeu el flaix 33).

119. Junt o separat? (1)

Aleshores > No hi és? **Aleshores** tindrà problemes. (= llavors)

A les hores > **A les hores** que tu dius, no surt cap tren. (= en el moment en què)

Alhora > Ho diu rient i plorant **alhora**. (= al mateix temps)

A l'hora > Van arribar **a l'hora** fixada. (= en el moment fixat)

Enlloc > No el trobo **enlloc**. (= en cap banda)

En lloc > Pots anar-hi **en lloc meu**. (= en comptes de)

Gairebé > És **gairebé** sord. (= quasi)

Gaire bé > No hi veig **gaire bé**. (= poc)

120. Junt o separat? (2)

Maldecap > La feina li comporta molts **maldecaps**. (= cosa que preocupa)

Mal de cap > No em trobo bé, tinc **mal de cap**. (= dolor)

Migdia > Encara no és migdia. (= les 12 h)

Mig dia > He treballat mig dia. (= dotze hores)

Potser > **Potser** no vindrà. (= adverbí)

Pot ser > Això **pot ser** un fracàs. (= verb)

Abastament > Al poble no tenen **abastament** d'aigua. (= subministrament)

A bastament > Conec el problema **a bastament**. (= suficientment)

121. La setmana 'passada'

Passat i **passada** han d'anar darrere del nom en les expressions temporals.

NO *El **passat** cap de setmana.

SÍ El cap de setmana **passat**.

NO *Els alpinistes van tornar el **passat** dia 13.

SÍ Els alpinistes van tornar el dia 13 **passat**.

Si l'expressió temporal és una data exacta, no té sentit fer servir **passat**, ni davant ni darrere.

NO *Van tornar el 21de maig del 2005 **passat**.

NO *Van tornar el **passat** 21de maig del 2005.

SÍ Van tornar el 21 de maig del 2005.

122. 'Sinó' i 'si no' (i sino-)

Sinó introdueix una frase adversativa, és a dir, indica contrarietat entre els elements.

- La derrota no ha estat culpa del porter, **sinó** de tot l'equip.
- L'IPC no es va mantenir com s'esperava, **sinó** que va pujar.

Si no introdueix una frase condicional en sentit negatiu (*en cas que no s'esdevingui o sigui fet així*).

- **Si no** fas els deures aquest matí, no aniràs a jugar.
- Les coses no s'arreglaran **si no** hi ha un canvi de mentalitat.
- **Si no** vols pols, no vagis a l'era.

Sino- és un prefix que significa *Xina*.

- La **sinologia** és la ciència que té per objecte la llengua, la literatura i la civilització xineses.

123. Més abreviacions (H-N)

(H) habitants (**hab.**), hotel (**H**), hora (**h**).

(I) ídem (**id.**), import (**imp.**), impost (**impt.**), impremta (**impr.**), incomplet (**inc. o incompl.**), inferior (**inf.**), inicials (**inic.**), inspector/a (**insp. o IP**), institut (**inst.**), interès, interí/ina, interior (**int.**), italià (**it.**).

(J) junta directiva (**j. dir.**), junta de govern (**j. de gov.**), jurídic (**jur.**).

(L) llei (**L**), lletra [de canvi] (**I** o **II**), llibre (**ll.**), llicenciat/ada (**llic.**).

(M) màxim/a (**màx.**), mercaderia, mercantil (**merc.**), minut (**min**), mossèn (**Mn.**).

(N) negatiu, negociat (**neg.**), nombre (**nre.**), nominal, nominatiu (**nom.**), nota de la traductora (**n. de la t.**), numerat, número (**núm.**).

124. Verbs de moviment no pronominals

Alguns verbs de moviment (**baixar, caure, marxar, passar, pujar, sortir**) no admeten la forma pronominal (**baixar-se, *caure's, *marxar-se, *passar-se, *pujar-se, *sortir-se*).

NO *Després de **baixar-se** de la moto, Cyril Despres va ser assetjat pels periodistes.

SÍ Després de **baixar** de la moto, Cyril Despres va ser assetjat pels periodistes.

- NO *El cel **se'ns cau** al damunt.
 SÍ El cel **ens cau** al damunt.
 NO ***S'ha marxat** sense dir res.
 SÍ **Ha** marxat sense dir res.
 NO *El Joan ja fa dies que no **es passa** per aquí.
 SÍ El Joan ja fa dies que no **passa** per aquí.
 NO *El gat **s'ha pujat** a l'arbre.
 SÍ El gat **ha pujat** a l'arbre.
 NO ***Es va sortir** de la carretera perquè no duia cadenes.
 SÍ **Va sortir** de la carretera perquè no duia cadenes.

125. Ordinals

Amb xifres aràbigues (p. ex.: 3), després de la xifra cal posar l'**última lletra del nom de l'ordinal si és en singular**, i les **dues últimes si és en plural** (p. ex.: 3r i 3es). Les lletres, en minúscula, no han de ser volades (3a, 5è, 13ns...).

primer (**1r**), primera (**1a**), primers (**1rs**), primeres (**1es**)

segon (**2n**), segona (**2a**), segons (**2ns**), segones (**2es**)

tercer (**3r**), tercera (**3a**), tercers (**3rs**), terceres (**3es**)

quart (**4t**), quarta (**4a**), quarts (**4ts**), quartes (**4es**)

cinquè (**5è**), cinquena (**5a**), cinquens (**5ns**), cinquenes (**5es**)

sisè (**6è**), sisena (**6a**), sisens (**6ns**), sisenes (**6es**)

setè (**7è**), setena (**7a**), setens (**7ns**), setenes (**7es**)

vuitè (**8è**), vuitena (**8a**), vuitens (**8ns**), vuitenes (**8es**)

novè (**9è**), novena (**9a**), novens (**9ns**), novenes (**9es**)

desè (**10è**), desena (**10a**), desens (**10ns**), desenes (**10es**)

Amb xifres romanes (p. ex.: XVII), després de la xifra **no s'hi afegeix cap lletra**.

NO *La **XVIIa** Temporada de música i dansa.

SÍ La **XVII** Temporada de música i dansa.

126. Més castellanismes (B)

*Bisuteria > **bijuteria**

*Boqueró > **seitó**

*Borrador > **esborrany** (*escrit*), **esborrador** (*de pissarra*)

- *Borrar > **esborrar**
- *Botiquín > **farmaciola**
- *Bòveda > **volta**
- *Brasileny > **brasiler**
- *Brincar > **saltar, botar, saltironar**
- *Bronca > **raons, renyina (discussió), escridassada, esbronc (crits)**
- *Bulto > **embalum (fa massa embalum), paquet, fardell, bony**
- *Burlar > **esquivar ('burlar-se' és correcte)**
- *Bursàtil > **borsari**
- *Busca i captura > **recerca i captura**
- *Buzoneo > **bustiada**

127. La preposició 'de' davant d'infinitiu

Quan l'infinitiu fa de **subjecte** i va darrere del verb, la preposició **de** és opcional.

SÍ Em va emocionar molt **veure-la / de veure-la** després de tants anys.

Quan l'infinitiu fa de **complement directe** posposat, la preposició **de** pot ser:

A) Obligatòria: amb els verbs **assajar, provar, veure i mirar** (en el sentit de *procurar*), **dir** (en el sentit de *proposar*), **pregar**, etc.

NO *He **provat fer-ho**, però he pogut.

B) Opcional: amb verbs de projecte, desig o voluntat (acordar, aconsellar, decidir, desitjar, exigir, permetre, prometre, proposar, recomanar, etc.).

SÍ He **decidit fer-ho / de fer-ho**.

C) Incorrecta: amb els verbs **voler, saber, deure, soler, fer, gosar**, etc.

NO *No **goso d'anar** a parlar amb la directora.

128. 'Complet' i 'complert'

Complet és un adjectiu (*no mancat de res, sencer, ple, acabat*) que no s'ha de confondre amb **complert** (participi del verb *complir*).

Complet > El Miquel ha preparat una festa molt **completa**.

Complert > El Miquel no **ha complert** la seva promesa.

NO *Han presentat un informe molt **complert**.

SÍ Han presentat un informe molt **complet**.

129. 'Mig' i 'mitjà'

Mig (i **mitja**, **mitjos**, **mitges**) només es fa servir per designar la meitat d'un tot.

· Mitja escola s'ha quedat sense entrades.

Mitjà (i **mitjans**) pot fer de substantiu en el sentit d'*instrument*, *recurs*.

· Odia els **mitjans** de comunicació (i no: **medis de comunicació*).

· No tinc prou **mitjans** econòmics per viatjar (i no: **medis econòmics*).

Mitjà (i **mitjana**, **mitjans**, **mitjanes**) també pot ser un adjectiu en el sentit de *situat entre dos extrems*.

· Vull marxar de la ciutat a **mitjà** termini (i no: **mig termini*).

· Avui apareixeran núvols alts i **mitjans** (i no: **núvols mitjos*).

130. Ús abusiu del verb 'treure'

*Això no **treu** que puguem anar-hi > Això no **impedeix** que puguem anar-hi.

*El CDA ha **tret** dos consellers > El CDA ha **obtingut** dos consellers.

*El van **treure** als diaris > El van **fer sortir** als diaris.

*Ha **tret** el país de la crisi > Ha **fet sortir** el país de la crisi.

*Intenta **treure-li** qui és el candidat > Intenta **fer-li dir** qui és el candidat.

*Ja ha **tret** les seves habilitats > Ja ha **exhibit** les seves habilitats.

*Li **treu** tres dits al seu xicot > **Sobrepassa** en tres dits el seu xicot.

*Li **treu** un avantatge de deu minuts > L'**avantatja** de deu minuts.

*M'ha **tret** la paciència > M'ha **fet perdre** la paciència.

*Sempre **treu pit** > sempre **presumeix**, sempre **fa el gall**, sempre **galleja**.

***Treure a relluir** > **sortir a parlar de**, **retreure**, **posar sobre la taula** (*segons el context*).

***Treure en clar** una cosa > **Treure'n l'aigua clara**.

*Va **treure** endavant la família > Va **tirar** endavant la família.

***Treure ferro** > **Treure importància**, **relativitzar**, **desdramatitzar**.

Les formes àtones de **treure** s'escriuen amb **a**: *traurà, trauria, tragués, traient*, etc.

131. 'L'any', 'a l'any', 'per any' i 'cada any'

Construccions possibles per expressar freqüència (*Manual d'estil*, 1995):

l'hora	a l'hora	per hora	cada hora
el dia	al dia	per dia	cada dia
la setmana	a la setmana	per setmana	cada setmana
el mes	al mes	per mes	cada mes

el trimestre	al trimestre	per trimestre	cada trimestre
l'any	a l'any	per any	cada any
cada tarda			
cada estiu			
cada Nadal			
cada 4 de març			
el dijous			cada dijous

132. La ela geminada

En català moltes paraules tenen la **ela geminada (I·I)**. Algunes de les més habituals són:

- A) Les que comencen per **al·l**: *al·legar, al·leluia, al·lèrgia, al·lucinar, al·lusió*.
- B) Les que comencen per **col·l**: *col·laborar, col·lecció, col·lectiu, col·legi, col·locar*.
- C) Les que comencen per **il·l**: *il·legal, il·legítim, il·lès, il·limitat, il·luminar, il·lusió*.
- D) Les que acaben en **el·la**: *aquarel·la, cel·la, novel·la, parcel·la, passarel·la*.
- E) Les que acaben en **il·la**: *axil·la, clorofil·la, pupil·la, til·la, tranquil·la*.
- F) Altres: *bèl·lic, cal·ligrafia, cèl·lula, excel·lent, instal·lar, intel·ligent, metàl·lic, mil·lenni, mil·límetre, nul·la, pàl·lid, paral·lel, pel·lícula, rebel·lió, satèl·lit, síl·laba, sol·licitar*.

Les paraules següents no duen **I·I**: *celebrar, revelar, selecció, solució, elegir, elaborar*.

El punt del mig de la ela geminada sempre s'ha de fer volat (**I·I**, no **I.I**). Per fer el punt volat heu fer **majúscules + 3** (PC) i **majúscules + alternativa + H** (Macintosh).

133. 'De' partitiu

Cal que no ens oblidem la preposició **de** davant dels adjectius que qualifiquen un substantiu sobreentès.

- NO *He comprat dos jerses blaus i un **Ø** negre.
- SÍ He comprat dos jerses blaus i un **de** negre.
- NO *No he comprat cap camisa perquè en tinc **Ø** molt noves.
- SÍ No he comprat cap camisa perquè en tinc **de** molt noves.

134. Realitzem massa

El verb **realitzar** s'utilitza de manera abusiva. No té el significat de *fer* simplement, sinó de *fer real, acomplir*.

- SÍ El pla es va fer el 2002 però fins al 2005 no es va **realitzar**.

Podem substituir **realitzar** per **fer, organitzar, celebrar, executar, elaborar, portar a terme, cometre**, etc., segons el context.

NO ?Vam **realitzar** una sessió de cinefòrum.

SÍ Vam **fer / organitzar / portar a terme** una sessió de cinefòrum.

NO ?Vam **realitzar** una visita a la biblioteca.

SÍ Vam **fer** una visita a la biblioteca.

NO ?Els lladres **realitzaven** els atracaments a les nits.

SÍ Els lladres **cometien** els atracaments a les nits.

NO ?La reunió es **realitzarà** demà al matí.

SÍ La reunió **se celebrarà / tindrà lloc** demà al matí.

135. Més castellanismes (C)

*Cabalgata > **cavalcada**

*Cabrejar > **emprenyar**

*Cadera > **maluc**

*Calentar > **escalfar**

*Camarot > **cabina**

*Camí de > **cap a, anant cap a**

*Camilla > **llitera**

*Candau > **cademat**

*Cansanci > **cansament**

*Cantera > **pedrera** (*de pedres*), **planter** (*lloc de formació*)

*Caradura > **barrut, penques**

*Carpa > **envelat**

*Catarata > **cascada** (*però cataracta, dels ulls*)

*Caute > **caut**

*Cobrar-se vides > **causar morts**

136. 'Un total de'

La construcció **un total de** només té sentit quan es combinen diverses quantitats.

NO ?La policia ha detingut **un total de** 23 persones aquest cap de setmana.

SÍ La policia ha detingut **23** persones aquest cap de setmana.

SÍ Només ha respost 10 preguntes d'**un total de 50**.

137. 'A' la tarda, 'a' la nit

En català hem de dir **al matí, a la tarda, a la nit**, en comptes de **pel matí, per la tarda, per la nit**.

NO ***Pel matí** no m'agrada gens que em truquin.

SÍ **Al matí** no m'agrada gens que em truquin.

NO *Ha nevat molt **per la tarda**, però ara ja no.

SÍ Ha nevat molt **a la tarda**, però ara ja no.

NO *Vindran **per la nit**, després de sopar.

SÍ Vindran **a la nit**, després de sopar.

138. 'Vàries' i 'diverses'

Vari vol dir *variat, diferent*, i és un adjectiu qualificatiu que hem d'utilitzar després d'un nom: *colors varis*.

No el podem utilitzar com a indefinit (com fa el castellà). En aquest cas hem de fer servir **alguns, uns quants, diversos, un cert nombre**, etc.

NO *Hi ha **vàries** coses que vull dir-te.

SÍ Hi ha **algunes / unes quantes / diverses coses** que vull dir-te.

L'apartat de ***varis** en una relació (per exemple: **lloguer, venda, ofertes, demandes, varis**) també és incorrecta; hem de dir **diversos** o **altres**.

139. Els anys

Els anys porten l'article **el** (no ***al, *en el**), l'expressió **l'any** (no ***a l'any, *en l'any**) o la preposició **en** (sobretot al País Valencià).

NO *Va arribar ***al 2004 / *en el 2004 / *a l'any 2004 / *en l'any 2004**.

SÍ Va arribar **el 2004 / l'any 2004 / en 2004** (sobretot al País Valencià).

Fórmules per expressar la successió d'anys:

Els anys 2001-2003

En 2001-2003

Pels anys 2002-2003

El període 2001-2003

El trienni 2001-2003

Entre el 2001 i el 2003

Entre l'any 2001 i l'any 2003

Durant els anys 2001-2003

Del 2001 al 2003

De l'any 2001 a l'any 2003

Des del 2001 fins al 2003

Des de l'any 2001 a l'any 2003

140. 'A base de' i 'en base a'

La locució **a base de** és correcta quan introdueix els ingredients fonamentals d'alguna cosa (un plat, un remei).

SÍ Un esmorzar **a base de** torrades i suc de fruita.

SÍ Un remei casolà **a base** d'arnica.

És incorrecta quan significa **a còpia de, a força de**.

NO *La pau arribarà **a base de** molts sacrificis.

SÍ La pau arribarà **a còpia de / a força de** molts sacrificis.

***En base a** és un calc del castellà que podem substituir per **sobre la base de, partint de, segons, d'acord amb, tenint en compte, basant-se en**, etc.

NO *Hem actuat **en base a** les directrius del reglament intern.

SÍ Hem actuat **sobre la base de** les directrius del reglament intern.

SÍ Hem actuat **basant-nos en** les directrius del reglament intern.

SÍ Hem actuat **segons** les directrius del reglament intern.

141. 'De que' i 'de què'

Les preposicions **a, de, en** i **amb** desapareixen quan van davant de la conjunció **que** (flaix 21).

NO *L'oposició està d'acord **amb que** es convoquin eleccions anticipades.

SÍ L'oposició està d'acord **que** es convoquin eleccions anticipades.

NO S'han reunit amb l'objectiu **de que** no es tornin a repetir els incidents.

SÍ *S'han reunit amb l'objectiu **que** no es tornin a repetir els incidents.

De no pot anar mai davant de **que**. Només pot anar davant de **què**, en frases interrogatives i de relatiu.

SÍ **De què** tracta aquesta conferència?

SÍ El pis **de què** et vaig parlar ja està venut. (**de què** = **del qual**; relatiu)

142. Quan la 'o' no ha de fer de 'i'

Un error freqüent és utilitzar la conjunció disjuntiva **o** en comptes de la copulativa **i**.

NO *A la fira de turisme també hi participaran comuns com els d'Ordino **o** Encamp.

SÍ A la fira de turisme també hi participaran comuns com els d'Ordino **i** Encamp.

NO *A la taula rodona hi haurà escriptors com Antoni Morell, Joan Peruga **o** Albert Salvadó

SÍ A la taula rodona hi haurà escriptors com Antoni Morell, Joan Peruga **i** Albert Salvadó.

Aquestes frases no denoten alternativa o contraposició, pròpies de la conjunció **o**.

143. Una coma que canvia el significat

A vegades, una sola coma pot canviar el sentit d'una frase.

A) El Joan no anirà de vacances com els seus amics.

B) El Joan no anirà de vacances, com els seus amics.

La frase **(A)** ens diu que **el Joan no anirà de vacances** i que **els seus amics sí que hi aniran**.

La frase **(B)** ens diu que **el Joan no podrà anar de vacances** i que **els seus amics tampoc hi aniran**.

C) El contracte no esmenta cap requisit mediambiental com s'esperava.

D) El contracte no esmenta cap requisit mediambiental, com s'esperava.

La frase **(C)** indica que **el contracte no esmenta cap requisit mediambiental** i que **s'esperava que sí que hi hagués algun requisit**.

La frase **(D)** indica que **el contracte no esmenta cap requisit mediambiental** i que **s'esperava que no hi hagués cap requisit mediambiental**.

144. 'Tots' i 'tothom'

Tots equival a totes les persones de què es tracta en un context determinat.

- Els meus avis sempre van vetllar per **tots**. (= tota la família)
- Només hi anirà el Manel, però parlarà per **tots**. (= tots nosaltres)
- Volem papers per a **tots**. (= tots els que no en tenen)

Tothom equival a tota la gent, una col·lectivitat sense especificar.

- **Tothom** ho sap. (= tota la gent)
- El Govern vetlla per **tothom**. (= tota la gent)
- **Tothom** és lliure de fer el que vulgui. (= tota la gent)

Tot el món és incorrecte com a sinònim de *tothom* (**Tot el món és lliure de fer el que vulgui*), però correcte si vol dir *arreu* (*Això passa a tot el món*).

145. Més abreviacions (O-S)

(O) obra citada (**op. cit.**), ordre (**O**), ordre de pagament (**OP**).

(P) pagament (**pag.**), pagament immediat (**p. i.**), pagaré (**p./**), pàgina (**p. o pàg.**), paquet (**paq.**), particular, partida (**part.**), per autorització (**p. a. o p. aut.**), per compte de (**p/c**), per delegació (**p/d**), per exemple (**p. e. o p. ex.**), per ordre (**p. o.**), pes brut (**PB o p. b.**), pes net (**PN o p. n.**), portuguès (**port.**), positiu (**pos.**), postdata (**PD o p. d.**), president/a (**pres.**), procedència (**proc.**), professor/a (**prof.**), programa (**progr.**), publicitat (**publ.**).

(R) redactor/a (**red.**), referència (**ref.**), reformat/ada (**reform.**), regió, registre (**reg.**), revista (**rev.**).

(S) sant/a (**St. Sta.**), secretari/ària, secretaria (**secr.**), segle (**s.**), següent (**s. o seg.**), selecció (**sel.**), sense data (**s/d**), sense número (**s/n**), servei (**serv.**), sota (**s.**), superior (**sup.**), suplement (**supl. o suplem.**), suplent (**supl.**).

146. 'Només de' o 'tot just'

La preposició **de** no es pot eliminar en la construcció **només de + infinitiu**. Una altra opció és la construcció **tot just**.

NO ***Només començar** el partit, el base del BC River va haver de marxar cap al vestidor perquè li van assenyalar una tècnica desqualificant.

SÍ **Només de començar** el partit, el base del BC River va haver de marxar cap al vestidor perquè li van assenyalar una tècnica desqualificant.

SÍ **Tot just començar** el partit, el base del BC River va haver de marxar cap al vestidor perquè li van assenyalar una tècnica desqualificant.

147. 'Compondre' i 'composar'

Composar té un ús molt restringit. Rarament farem servir aquest verb, que significa *imposar arbitràriament a algú una contribució, una multa, etc.*, i *captènit-se amb algú fent-lo anar dret, fent-li creure el que hom vol*.

Gairebé sempre, doncs, farem servir **compondre**.

SÍ Aquest músic ha **compost** set cançons en un mes.

SÍ La coalició governamental està **composta** de quatre partits.

SÍ La seva última novel·la està molt ben **composta**.

SÍ Ha **compost** aquest medicament amb diverses substàncies.

148. Concordança incorrecta amb incisos

Un error freqüent és posar el verb en plural quan al subjecte en singular l'acompanya un incís que no forma part del subjecte.

- NO ***El Govern**, en col·laboració amb els comuns, **busquen** llocs per abocar la runa.
- SÍ **El Govern**, en col·laboració amb els comuns, **busca** llocs per abocar la runa.
- NO ***L'informe**, juntament amb les vostres aportacions, **seran** la base de la nostra proposta.
- SÍ **L'informe**, juntament amb les vostres aportacions, **serà** la base de la nostra proposta.

149. 'Com' incorrecte amb valor condicional i d'aproximació

Com és incorrecte amb valor condicional.

- NO ***Com** no t'acabis el sopar, diumenge no aniràs a jugar a futbol.
- SÍ **Si no** t'acabes el sopar, diumenge no aniràs a jugar a futbol.

També és incorrecte amb valor d'aproximació.

- NO *A la inauguració de l'exposició hi havia **com** 200 persones.
- SÍ A la inauguració de l'exposició hi havia **unes** 200 persones.
- SÍ A la inauguració de l'exposició hi havia **si fa no fa** 200 persones.

150. 'Per part de'

La locució **per part de** és innecessària en molts casos.

- NO *El Govern no admet les protestes **per part dels** ecologistes.
- SÍ El Govern no admet les protestes **dels** ecologistes.
- NO *El conveni va ser signat **per part del** ministre.
- SÍ El conveni va ser signat **pel** ministre.

En canvi, quan el verb es nominalitza, **per part de** és correcte.

- NO *La signatura del conveni **del** ministre. (*frase ambigua*)
- SÍ La signatura del conveni **per part del** ministre.
- SÍ La signatura del conveni **pel** ministre.

151. 'Cap a', no 'camí de'

***Camí de** és una locució preposicional incorrecta que hem de substituir per **cap a** o **anant cap a**.

- NO *Els manifestants anaven **camí del** Govern.
- SÍ Els manifestants anaven **cap al** Govern.
- NO *L'església es troba **camí del** Comú.
- SÍ L'església es troba **anant cap al** Comú.

L'expressió en sentit figurat **Estar en camí de (arruïnar-se)* també és incorrecta. La podem substituir per *Va pel camí (d'arruïnar-se)*.

152. Tres usos d''estar'

Com a sinònim de **consistir en**.

NO *La dificultat de l'excursió **és** en l'ascensió al pic de Carroi.

SÍ La dificultat de l'excursió **està** en l'ascensió al pic de Carroi.

Per expressar la idea de **treballar en un lloc**.

NO *Quan **era** al restaurant no tenia temps per sortir amb els amics.

SÍ Quan **estava** al restaurant no tenia temps per sortir amb els amics.

Per expressar un **estat**, una **actitud** o una **qualitat temporals**.

SÍ **Estava** sol i no podia aixecar el televisor.

SÍ **Estic** farta dels teus comentaris sarcàstics.

153. Tenir moltes coses 'per' aprendre

En català la conjunció **que** no introdueix infinitius. En general, en aquests casos les preposicions **a** i **per** es reparteixen la solució.

NO *Tinc coses **que** explicar.

SÍ Tinc coses **a / per** explicar.

NO *Tinc feina **que** fer.

SÍ Tinc feina **a / per** fer.

NO *No tinc res **que** dir.

SÍ No tinc res **a** dir.

NO *No tinc res **que** menjar.

SÍ No tinc res **per** menjar.

També hi ha altres construccions que ens poden servir (**relatiu i haver de**).

NO *Tinc clients **que** servir.

SÍ Tinc clients **a qui / per** servir.

NO *Tinc **que** fer moltes coses.

SÍ **He de** fer moltes coses.

154. Posem-hi una coma

Quan se substitueix un verb sobreentès o esmentat abans.

- El Joan té tres fills, i el Jordi, dos.

En les oracions condicionals.

- Si no t'acabes el sopar, no aniràs al cinema.

En les oracions consecutives introduïdes per **així que, de manera que**:

- Ell no ha pogut venir, **així que** hi anirem soles.

Davant de les preposicions adversatives encapçalades per **però, tret de, menys, sinó, encara que, llevat de**.

- La Maria no m'ha convidat, **però** hi aniré igualment.

Després de complements introduïts per locucions com **pel que fa a, tot i, d'acord amb**.

- **Pel que fa als** teus informes, no m'agraden gens.

155. 'Provar' no és el mateix que 'tastar' i 'emprovar'

En català el verb **provar** és incorrecte en el sentit d'*experimentar un aliment, apreciar-ne el gust*. En aquest context cal substituir-lo per **tastar**.*

NO *No em diguis que no t'agraden els caragols perquè no els has **provat** mai.

SÍ No em diguis que no t'agraden els caragols perquè no els has **tastat** mai.

Segons el diccionari normatiu, **provar** tampoc és correcte amb el significat de *mirar si va bé alguna roba*. En aquest cas hem d'utilitzar el verb **emprovar**.

NO ***Prova't** aquesta samarreta encara que et sembli que és de la teva mida.

SÍ **Emprova't** aquesta samarreta encara que et sembli que és de la teva mida.

* L'acció de tastar és un **tast**, no una ***cata**.

156. El present d'indicatiu (habitual, històric i futur)

El present d'indicatiu és un temps no marcat respecte al passat i al futur. És a dir, té un caràcter ampli i inclou valors com el present **habitual**, el present **històric** i el present **futur**.

Present **habitual** > A casa nostra a l'estiu **sopem** a les nou

Present **històric** > Els anarquistes **entren** a Andorra el 1937.

Present **futur** > Em Mundial **comença** dissabte.

En canvi, sí que marca la realitat. Per això el substituïm per altres temps verbals quan volem dissimular aquesta realitat.

Pretèrit imperfet de **cortesia** > Us **volia** demanar un favor.

Condicional de **cortesia** > Us **voldria** demanar un favor

157. Més castellanismes (C)

- *Colindant > **adjacent**
- *Col·lisionar > **col·lidir**
- *Columpiar > **gronxar**
- *Com abans millor > **com més aviat millor**
- *Com no > **no cal dir, és clar, naturalment**
- *Com si tal cosa > **com si res, com qui no diu res**
- *Comadrona > **llevadora**
- *Companyerisme > **companyonia**
- *Cònjugue > **cònjuge**
- *Contentar > **accontentar**
- *Cordillera > **serralada**
- *Creuar-se de braços > **creuar els braços**
- *Cuba > **camió cisterna, tanc**
- *Culebró > **serial**
- *Cupo > **quota, contingent**
- *Curva > **revolt** (*de carretera*), **corba** (*línia corba*)

158. 'Portar' temporal

Les construccions amb el verb **portar** en què s'expressa la idea de duració són incorrectes.

- NO ***Portem** dues hores esperant que arribi el clípol.
- SÍ **Fa** dues hores que esperem que arribi el clípol.
- NO ***Portem** 20 minuts de la primera part i el marcador no s'ha mogut.
- SÍ **Som** al minut 20 de la primera part i el marcador no s'ha mogut.
- SÍ **Fa** 20 minuts que ha començat la primera part i el marcador no s'ha mogut.

159. 'Callar' i 'callar-se'

Callar no admet l'ús pronominal (**callar-se*) quan significa *no parlar, guardar silenci* (intransitiu).

NO *Per què és tan difícil que la gent **es calli**?

SÍ Per què és tan difícil que la gent **calli**?

Callar sí que admet l'ús pronominal (*callar-se*) quan significa *deixar de dir alguna cosa* (transitiu).

SÍ **S'ha callat** el que pensava.

Callar és incorrecte en el sentit de *reduir a silenci algú* i de *deixar algú sense arguments*.

NO *Volen **callar** totes les opinions que discrepen de les seves.

SÍ Volen **fer callar** totes les opinions que discrepen de les seves.

160. 'Ser' i 'estar' (localització sense durada)

Per expressar localització sense indicar-ne la durada, s'utilitza el verb **ser**.

NO *El Servei de Política Lingüística **està** a la casa Motxilla.

SÍ El Servei de Política Lingüística **és** a la casa Motxilla.

NO *Els detinguts **estan** a la presó.

SÍ Els detinguts **són** a la presó.

NO *L'equip **està on està** perquè s'ho mereix.

SÍ L'equip **és on és** perquè s'ho mereix.

161. 'Ser' i 'estar' (sense localització)

Amb locucions adverbials i sintagmes preposicionals que no expressin localització s'utilitza el verb **estar**.

NO *L'acusat **era** en llibertat provisional.

SÍ L'acusat **estava** en llibertat provisional.

NO *El sector del tèxtil **és** en crisi.

SÍ El sector del tèxtil **està** en crisi.

Per tant, hem d'evitar construccions com: **ser en atur, *ser en joc, *ser al corrent de, *ser de viatge, *ser a favor de, *ser a les ordres de, *ser al corrent de, *ser a disposició de.*

162. Més abreviacions (T-X)

(T) taló (**t/**), també, tarifa (**t.**), tarifa corrent (**t. c.**), tarifa especial (**t. e.**), tarifa general (**t. g.**), telèfon (**t. o tel.**), televisió (**TV**), titular (**tit.**), tom (**t.**), topogràfic (**topogr.**), traducció, traductor/a (**trad.**), transferència (**transf.**), transitori (**trans.**), triplicat (**tripl.**).

(U) unitat (**u. o un.**), universitari/ària (**univ.**).

(V) valor (**v/**), vegeu (**v. o vg. o veg.**), vegeu també (**v. t.**), venciment (**venc.**), vist i plau (**v. i p. o VP**), vistiplau (**VP**), vocabulari (**vocab.**), volum (**vol.**).

(W) watt (**W**).

(X) xec (**x.**).

163. 'Vistiplau' i 'vist i plau'

Vistiplau (no **vist-i-plau*) és un substantiu i, per tant, pot portar al davant un article en singular o plural (*el vistiplau, els vistiplaus*). Equival a altres substantius com conformitat i verificació i s'utilitza dins del text.

NO *El Projecte de Llei ha rebut el **vist-i-plau** del Consell General.

NO *El Projecte de Llei ha rebut el **vist i plau** del Consell General.

SÍ El Projecte de Llei ha rebut el **vistiplau** del Consell General.

Vist i plau no es fa servir dins del text sinó aïlladament per introduir una signatura. Equival a *he vist el document i em plau*.

Vist i plau

La directora

(signatura)

164. Millor amb verb

A vegades les construccions amb **verb** són més adequades que les construccions amb **nom**. A més de fer les frases més entenedores i àgils, aquest recurs permet evitar l'aparició de possessius que sovint generen les nominalitzacions (primer exemple) i evitar que hi hagi massa substantius (segon i tercer exemples).

SÍ Cal potenciar les possibilitats que ofereixen les tecnologies de la informació

i la comunicació **per a la seva aplicació** en l'ensenyament.

MILLOR Cal potenciar les possibilitats que ofereixen les tecnologies de la informació

i la comunicació **per aplicar-les** en l'ensenyament.

SÍ La tramitació de la directiva **per a la liberalització** de serveis.

MILLOR La tramitació de la directiva **per liberalitzar** serveis.

SÍ Concurs **per a l'adjudicació** de l'elaboració d'un estudi sobre els preus

de compravenda.

MILLOR Concurs **per adjudicar** l'elaboració d'un estudi sobre els preus

de compravenda.

165. Adjectius que no han de fer d'adverbi

Un error freqüent és fer servir adjectius en funció d'adverbi.

NO *Aquest any han treballat **dur**.

SÍ Aquest any han treballat **molt**.

NO *El River va guanyar **fàcil** el partit contra l'Igualada.

SÍ El River va guanyar **fàcilment** el partit contra l'Igualada.

NO *Aquell músic sap tocar molt **bonic**.

SÍ Aquell músic sap tocar molt **bé**.

166. Verbs que no volen 'com a'

Els verbs **elegir**, **escollir**, **nomenar** i **considerar** no han d'anar seguits de **com a**.

NO *Ramon Cereza ha estat **nomenat com a** director del SAAS.

SÍ Ramon Cereza ha estat **nomenat** director del SAAS.

Els verbs **jugar**, **treballar** i **qualificar** van seguits de la preposició **de**.

NO *El Govern ha **qualificat** l'acord **com a** històric.

SÍ El Govern ha **qualificat** l'acord **d'**històric.

167. Tres usos de 'per' (i no 'per a')

Quan volem dir **en favor de**.

NO *Cimera **per a** la pau.

SÍ Cimera **per** la pau.

NO *Campanya **per a** l'ús del català.

SÍ Campanya **per** l'ús del català.

Per expressar l'**opinió**.

NO ***Per a** la Maria, tots els homes són iguals.

SÍ **Per** la Maria, tots els homes són iguals.

Davant d'**infinitius**, **adverbis** i **conjuncions**.

SÍ **Per acabar** l'informe vam haver de treballar tota la nit.

SÍ Han ajornat la visita **per després** de les vacances.

SÍ El paisatge canviarà **per sempre**.

SÍ Hem d'avisar el conserge **per si** arriben tard.

168. Per evitar els adverbis acabats en '-ment'

Els adverbis acabats en **-ment** s'han d'utilitzar amb moderació.

NO ***Possiblement solament** hi haurà tres candidatures.

SÍ **Potser solament** hi haurà tres candidatures.

Alternatives per evitar els adverbis en **-ment**:

- especialment, fonamentalment, principalment: **sobretot**
- solament, exclusivament, únicament: **només, tan sols**
- totalment, íntegrament, absolutament, completament: **del tot**
- possiblement, probablement: **potser**
- seguidament: **tot seguit, ara**

- recentment, últimament: **fa poc**
- obligatòriament, necessàriament: **per força**
- indubtablement: **sens dubte**
- excessivament: **massa, gaire**
- permanentment: **sempre**
- freqüentment: **sovint, moltes vegades**
- pròximament: **aviat**
- posteriorment: **després**
- anteriorment, antigament: **abans**
- momentàniament, provisionalment: **de moment**
- actualment: **avui, avui dia, ara**
- sensiblement, notablement: **força**

169. Si 'hagués' estudiat, 'hauria' aprovat

Quan el verb de la frase subordinada té la forma del **pretèrit plusquamperfet de subjuntiu** (p. ex.: *hagués vingut*), el verb de la frase principal ha de correspondre al **condicional compost** (p. ex.: *hauria marxat*). Cal vigilar de no repetir el mateix temps de la subordinada.

NO *Si el Joan **hagués vingut** a la festa, la Maria **hagués marxat** de seguida.

SÍ Si el Joan **hagués vingut** a la festa, la Maria **hauria marxat** de seguida.

A vegades només hi ha l'oració principal i la subordinada se sobreentén. En aquest cas la forma verbal també ha d'anar en condicional.

NO ***M'hagués agradat** reunir-me amb vosaltres la setmana passada
(si hagués tingut temps).

SÍ **M'hauria agradat** reunir-me amb vosaltres la setmana passada
(si hagués tingut temps).

170. On han d'anar els adverbis de temps

Els adverbis de **temps** han tan a prop del verb com sigui possible.

NO *El copríncep va rebre els ambaixadors **ahir**.

SÍ El copríncep va rebre **ahir** els ambaixadors.

No poden anar entre les formes verbals compostes.

NO *Els polítics acaben **sempre** barallant-se.

SÍ Els polítics acaben barallant-se **sempre**.

171. El pronom 'hi', per a coses

Els complements introduïts amb la preposició **a** se substitueixen per **hi** si fan referència a **coses** (i per **li** o **els** si fan referència a persones).

NO ***Feu-li** un cop d'ull i expliqueu en què consisteix aquesta **obra**.

SÍ **Feu-hi** un cop d'ull i expliqueu en què consisteix aquesta **obra**.

NO *Per endolcir aquest **plat** podeu **afegir-li** una mica de sucre.

SÍ Per endolcir aquest **plat** podeu **afegir-hi** una mica de sucre

172. 'Confós' i 'confús' creen confusió

Confós és el participi del verb *confondre* (prendre una cosa per una altra, barrejar, desconcertar, etc.)

SÍ Aquest matí m'han **confós** amb el meu germà. (= *prendre una persona per una altra*)

SÍ El seu discurs m'ha deixat molt **confós**. (= *desconcertat, torbat*)

Confús és un adjectiu que significa *poc clar*.

SÍ Aquest projecte de llei és molt **confús**. (= *poc clar*)

SÍ El seu discurs m'ha semblat molt **confús**. (= *poc clar*)

173. Nexes que cal evitar (per últim, arrel de, en ordre a)

En comptes de **per últim*, cal utilitzar **finalment**, **per fi**, **per acabar**.

NO ***Per últim**, la festa es va cloure amb una xocolatada.

SÍ **Finalment**, la festa es va cloure amb una xocolatada.

Hem de substituir **arrel de* per **arran de**, **a causa de**, **gràcies a**, **per culpa de**.

NO ***Arrel de** l'eliminació de la selecció, té menys fums al cap.

SÍ **Arran de** l'eliminació de la selecció, té menys fums al cap.

En lloc de fer servir **en ordre a*, cal utilitzar **a fi de**, **per**, **amb vista a**, **amb la intenció de**, etc.

NO ***En ordre a** evitar incidents, hi haurà més agents de la policia.

SÍ **A fi d'**evitar incidents, hi haurà més agents de la policia.

174. Nexes que cal evitar (pel contrari, d'aquí que, a l'objecte de)

En comptes de **pel contrari*, cal dir **per contra**, **en canvi**, **al contrari**, **contràriament**.

NO *Els flaixos se'n van de vacances. **Pel contrari**, nosaltres continuem aquí.

SÍ Els flaixos se'n van de vacances. **En canvi**, nosaltres continuem aquí.

L'expressió incorrecta **d'aquí que* la podem substituir per **per això**, **per aquest motiu**.

NO *Aviat se'ns acabaran les idees. **D'aquí que** necessitem la vostra col·laboració.

SÍ Aviat se'ns acabaran les idees. **Per això** necessitem la vostra col·laboració.

En lloc de l'expressió ***a l'objecte de**, podem fer servir **amb l'objectiu de**, **amb la intenció de** i **per**.

NO *Ens adrecem a vosaltres **a l'objecte de** donar-vos les gràcies.

SÍ Ens adrecem a vosaltres **per** donar-vos les gràcies.

175. 'Per' + infinitiu simple amb valor causal

La construcció **per + infinitiu simple** amb valor causal és millor evitar-la. La seva genuïnitat és controvertida i de vegades genera ambigüïtat. Segons els casos, es pot recórrer a **per + infinitiu compost**, **perquè** i **pel fet de**.

NO *L'han entrevistat **per tenir** una visió més àmplia del conflicte.

SÍ L'han entrevistat **perquè té** una visió més àmplia del conflicte.

La primera frase és ambigua. Podem entendre que **els entrevistadors volen tenir una visió més àmplia** i també podem interpretar que **l'han entrevistat perquè la persona entrevistada té una visió més àmplia**.

NO *Li han donat un premi **per lluitar** contra la sida. (*causa?*)

SÍ Li han donat un premi **per haver lluitat** contra la sida.

176. Pronoms febles lexicalitzats

Hi ha construccions en què el pronom està integrat al verb i no es pot ometre.

Exemples: **haver-hi**, **veure-hi**, **sentir-hi**, **tocar-hi**, **sortir-se'n**, **dir-ne**, **fer-ne**, **fer-hi**, **dir-hi**, **ser-hi**, **posar-hi**.

NO *L'ambulància no **va ser** a temps i el jove va perdre la vida.

SÍ L'ambulància no **hi va ser** a temps i el jove va perdre la vida.

- No **n'ha de fer** res ≠ No **ha de fer** res.
- **Hi ha hagut** un robatori en un comerç de Santa Coloma.
- El periodista **se'n va sortir** prou bé.
- Ha decidit que se'n va i no **s'hi pot fer** res.

177. 'Recent', mai com a adverb

Recent és un adjectiu (*una descoberta recent, un fet recent, una època recent*) i mai funciona com a adverb. Cal dir **acabat de** o **recentment**.

NO *M'han enviat un informe sobre els pisos **recent** construïts.

SÍ M'han enviat un informe sobre els pisos construïts **recentment**.

NO *Recolzar-me en una paret **recent** pintada és el que em faltava...

SÍ Recolzar-me en una paret **acabada de** pintar és el que em faltava...

178. La intenció és 'fer' no 'la de fer'

No és recomanable anteposar a l'infinitiu **el de, la de, els de, les de**.

NO *La prioritat del Govern és **la de posar fi** a l'intrusisme.

SÍ La prioritat del Govern és **posar fi** a l'intrusisme.

NO *Les funcions del departament són **les de promoure** nous sectors econòmics i atreure capital estranger.

SÍ Les funcions del departament són **promoure** nous sectors econòmics i atreure capital estranger.

179. Concordança del participi

El **participi** dels temps **verbals compostos** pot concordar en gènere i nombre amb el **complement directe** si aquest complement està representat per un pronom feble (**el, la, els, les i en**).

SÍ He buscat les receptes pertot arreu però no **les he trobades**.

SÍ He buscat les receptes pertot arreu però no **les he trobat**.

SÍ A la Teresa fa dies que no **l'he vista**.

SÍ A la Teresa fa dies que no **l'he vist**.

SÍ Avui **n'he corregides** moltes, de cartes.

SÍ Avui **n'he corregit** moltes, de cartes.

180. Un ús del verb 'ser' (i no 'estar')

El verb **ser** es fa servir en les estructures **ser a + infinitiu i ser amb (algú)**.

NO *La Carme **està** a dinar i suposo que tornarà aviat.

SÍ La Carme **és** a dinar i suposo que tornarà aviat.

NO *Les meves companyes **estan amb** el director per parlar dels projectes pendents.

SÍ Les meves companyes **són amb** el director per parlar dels projectes pendents.

181. 'Gaire'

És incorrecte substituir l'adverbi **gaire** per **massa** i **molt** en construccions interrogatives, condicionals i negatives i darrere de **sense** i **no**.

NO *Al concert **no** hi havia **massa** gent.

SÍ Al concert **no** hi havia **gaire** gent.

NO *Si arriben **molt** tard, ajornarem els actes de la tarda.

SÍ Si arriben **gaire** tard, ajornarem els actes de la tarda.

NO *L'acusat va respondre sense **massa** convicció.

SÍ L'acusat va respondre sense **gaire** convicció.

182. 'Res', 'cap', 'ningú', 'gens', 'enlloc' i 'mai' amb valor positiu

Els mots **res**, **cap**, **ningú**, **gens**, **enlloc** i **mai** tenen un valor positiu en les frases en què es fa una **interrogació** o una **suposició**.

- Si **mai** aneu a l'Argentina, no us perdeu les glaceres de la Patagònia.
- Com a alpinista professional, hi ha **res** que li faci por?
- Hi ha hagut **ningú** que l'hagi insultat després d'haver dit allò?
- Tenim **cap** sol·licitud?

183. 'Igual'

És incorrecte utilitzar **igual** en el sentit de **potser**.

NO ***Igual** no plourà mai més.

SÍ **Potser** no plourà mai més.

NO ***Igual** no m'has entès: t'he dit que plego, demà mateix.

SÍ **Potser** no m'has entès: t'he dit que plego, demà mateix.

Tampoc no és correcta la locució ***a l'igual que**. Cal dir **igual que**.

NO ***A l'igual que** ells, nosaltres apostem per canviar-ho tot.

SÍ **Igual que** ells, nosaltres apostem per canviar-ho tot.

184. 'Cadascú' i 'cadascun'

Cadascun / cadascuna i **cada un / cada una** són adjectius i sempre fan referència a un col·lectiu determinat, sigui explícit o implícit.

NO ***Cadascú / *Cada u** dels participants rebrà un premi.

SÍ **Cadascun / Cada un** dels participants rebrà un premi.

En canvi, **cadascú** i **cada u** són pronoms i signifiquen *tota persona*, sense cap limitació.

NO ***Cadascun / Cada un** hi pot dir la seva.

SÍ **Cadascú / Cada u** hi pot dir la seva.

185. Més castellanismes (D)

*D'immediat > **immediatament**

*De bona tinta > **de bona font**

*De braços creuats > **de braços plegats**

- *De capa caiguda > **a/de mal borràs, de mal en pitjor**
- *De l'ordre de > **aproximadament, prop de, si fa no fa**
- *De peu > **dret, dempeus, a peu dret**
- *De repent > **de sobte, de cop, de cop i volta, tot d'una, tot d'un plegat**
- *De tant en quant > **de tant en tant**
- *Debacle > **desfeta, derrota, desastre**
- *Decepcionar > **decebre, defraudar**
- *Decodificar > **descodificar**
- *Depressa > **de pressa**
- *Descabellat > (sempre va) **escabellat**; (un projecte) **desgavellat**
- *Deshauci > **desnonament**
- *Despedir > **acomiar, dir adéu, donar comiat, despatxar**
- *Desperdicar > **desaprofitar, malgastar, malbaratar, malversar**
- *Despreci > **menyspreu**

186. Evitem els relatius complexos

Cal moderar l'ús de construccions complexes de relatiu.

- CORRECTE Convidarem l'alumnat a un berenar, **acte amb el qual** tancarem el curs.
- MILLOR Convidarem l'alumnat a un berenar, **i amb aquest acte** tancarem el curs.
- CORRECTE Hem arribat a un acord, **amb la qual cosa** podem començar l'intercanvi.
- MILLOR Hem arribat a un acord **i, per tant**, podem començar l'intercanvi.
- CORRECTE Aquest pa és totalment ecològic, **la qual cosa** el fa més car.
- MILLOR Aquest pa és totalment ecològic, **i això / cosa que** el fa més car.
- CORRECTE El film *Amadeus*, **el protagonista del qual** és Tom Hulce, m'agrada molt.
- MILLOR El film *Amadeus*, **en què el protagonista** és Tom Hulce, m'agrada molt.

187. 'És' i 'són' un grup

Quan el subjecte és un nom col·lectiu (**gent, banda, equip, grup, matrimoni, parella, professorat, alumnat, plantilla**, etc.) es pot fer la concordança en singular o en plural, d'acord amb el sentit que expressa el nom col·lectiu.

- SÍ **És / Són** un grup que està / estan en contra de la iniciativa.
- SÍ La majoria **pensa / pensen** que cal canviar els estatuts.
- SÍ La parella viu a Erts i **té / tenen** dos fills.

Si el nom col·lectiu té un complement en plural, se sol fer la concordança en plural.

SÍ Un grup d'**intel·lectuals estan** en contra de la iniciativa.

SÍ Més de la meitat dels **enquestats** no **saben** qui és.

SÍ El 87% dels **alumnes han aprovat** la selectivitat.

188. 'Es necessita' operaris

En les frases en **passiva pronominal** (amb **es**) és propi dels parlars nord-occidentals (per exemple, a Andorra) **no fer la concordança verb-sintagma nominal** quan aquest sintagma és **indeterminat o quantificat**. En els parlars orientals sí que es fa la concordança.

NORD-OCCIDENTAL

- En aquesta botiga **es ven productes** de comerç just.
- **Es necessita més treballadors** en el ram de la construcció.

ORIENTAL

- En aquesta botiga **es venen productes** de comerç just.
- **Es necessiten més treballadors** per a la temporada d'hivern.

189. 'Entre altres' i 'entre d'altres'

Entre altres s'utilitza abans d'un nom.

NO *A la presentació del pla nacional hi van assistir, **entre d'altres** autoritats, el cap de Govern, el síndic i els còsols majors.

SÍ A la presentació del pla nacional hi van assistir, **entre altres** autoritats, el cap de Govern, el síndic i els còsols majors.

Entre d'altres s'utilitza quan fa de pronom (no acompanya un nom).

NO *Els grups més inflacionistes són, entre altres, el menjar, la roba, els carburants i el material escolar.

SÍ Els grups més inflacionistes són, **entre d'altres**, el menjar, la roba, els carburants i el material escolar.

190. 'Potser no vindrà' (i no 'potser no vingui')

És incorrecte fer servir el mode subjuntiu quan el verb va precedit d'algun **adverbi de dubte**.

NO *Potser no **jugui** mai més.

SÍ Potser no **jugarà** mai més.

NO *Possiblement no ho **publiqui** mai.

SÍ Possiblement no ho **publicarà** mai.

191. 'A nivell de'

A nivell de és una locució innecessària quan no parlem pròpiament d'un grau d'elevació (a l'altura de, en sentit físic) i, metafòricament, d'un grau de jerarquia o rang.

SÍ **La casa és al nivell del mar.** (*a l'altura de*)

SÍ Ha arribat **al nivell del** seu pare. (*rang*)

Cal recórrer a altres expressions: **en l'àmbit**, **en el terreny**, **en el camp**, **a escala**, **des del punt de vista**, etc.

NO *És un problema freqüent **a nivell de** parella.

SÍ És un problema freqüent **en la** parella / **en l'àmbit de** les parelles.

NO *El país no va gaire bé **a nivell d'**economia.

SÍ El país no va gaire bé **pel que fa a l'**economia / **en** economia.

192. 'La una', 'l'una' i 'd'un en un'

Per necessitats de pronunciació, **la** no elideix la vocal en l'expressió *la una del migdia* (com tampoc *la asimetria*, *la anormalitat*).

En canvi, en l'expressió **anar a l'una** (*anar alhora*, *anar d'acord*) sí que hem d'apostrofar.

SÍ Hem d'**anar** tots a **l'una**, si no volem fracassar.

***Un a un** és una locució incorrecta que podem substituir per **d'un a un**, **d'un en un** i **un per un**.

NO *Les comptava **una a una**.

SÍ Les comptava **una per una**.

NO *Entre **un a un**.

SÍ Entre **d'un en un**.

193. 'Farem' un país millor, no 'anem a fer'

Per assenyalar que una acció és imminent o futura, **anar a + infinitiu** és una construcció incorrecta, amb el verb en **present** (*anem a*), sempre que no hi hagi un **desplaçament físic** per fer-la.

NO ***Anem a millorar** la qualitat de vida de la parròquia.

SÍ **Millorarem** la qualitat de vida de la parròquia.

SÍ **Van a treballar** amb l'autobús. (*hi ha desplaçament*)

SÍ El conductor va saber que **l'anaven a detenir**. (*no és present*)

194. Per evitar el 'lo' neutre (1)

L'article neutre **lo** no forma part de la llengua estàndard [un error?]. Per evitar-lo, es pot substituir per l'article **el**, però no sempre; de vegades, cal recórrer a altres construccions.

- NO ***Lo bo** és que tindrem més hores lliures.
 SÍ **El que té de bo** és que tindrem més hores lliure.
 NO ***Lo dolent** és que tindrem menys espai.
 SÍ **L'inconvenient** és que no hi ha prou espai.
 NO *No sap distingir entre **lo bo i lo dolent**.
 SÍ No sap distingir entre **el que és bo i el que és dolent**.
 NO ***Lo greu** dels fets és que encara no han investigat res.
 SÍ **La gravetat dels fets** és que encara no han investigat res.
 NO *El pla no estava **lo suficientment** estudiat.
 SÍ El pla no estava **prou** estudiat.

195. Per evitar el 'lo' neutre (2)

Per evitar el **lo** neutre no hem d'utilitzar **allò + adjectiu**, sinó **l'** o **el més**.

- NO ***Allò important** és fer la feina que ens han encomanat.
 SÍ **L'important** és fer la feina que ens han encomanat.
 SÍ **El més important** és fer la feina que ens han encomanat.
 NO ***Allò aconsellable** en aquests casos és canviar de tema.
 SÍ **L'aconsellable** en aquests casos és canviar de tema.
 SÍ **El més aconsellable** en aquests casos és canviar de tema.

196. Quan 'haver-hi' és millor que 'existir'

La substitució sistemàtica del verb **haver-hi** pel verb **existir** (per la influència del castellà) és innecessària i poc genuïna

- NO ***Existeixen** moltes raons per ser optimistes.
 SÍ **Hi ha** moltes raons per ser optimistes.
 NO *No **existeix** cap reglamentació que reguli aquest sector.
 SÍ No **hi ha** cap reglamentació que reguli aquest sector.
 NO *En aquesta parcel·la no ha d'**existir-hi** cap construcció auxiliar.
 SÍ En aquesta parcel·la no ha d'**haver-hi** cap construcció auxiliar.

197. 'Consegüentment' i 'conseqüentment'

Cal no confondre **consegüentment** i **conseqüentment**, perquè no són paraules sinònimes.

Consegüentment equival a la locució *en conseqüència* i **conseqüentment** significa *d'una manera conseqüent, que té consistència lògica*.

NO *El Joan ha actuat **consegüentment** i ha presentat la dimissió.

SÍ El Joan ha actuat **conseqüentment** i ha presentat la dimissió.

NO *Ha suspès l'examen oral i, **conseqüentment**, no és apte.

SÍ Ha suspès l'examen oral i, **consegüentment**, no és apte.

198. 'Fer-se amb algú', no 'amb la victòria'

L'expressió **fer-se amb** només és correcta quan significa *relacionar-se*.

SÍ El Joan no **es fa amb** la Maria.

És incorrecta quan volem dir *aconseguir, obtenir, apoderar-se, atrapar, apropiar-se*.

NO *Cyril Despres **s'ha fet amb** el lideratge del Dakar.

SÍ Cyril Despres **ha aconseguit** el lideratge del Dakar.

NO ***S'ha fet amb** el 50% de les accions de Valira d'Or (riu de vacances).

SÍ **S'ha apoderat** del 50% de les accions de Valira d'Or (riu de vacances).

Fer amb vol dir *concordar-se, adir-se*.

SÍ Aquesta actitud no **fa amb** la seva trajectòria fins ara.

199. L'article en les enumeracions

En general, és aconsellable que cada element d'una enumeració dugui el seu article, sobretot si els **substantius** són de **gènere i nombre diferent** i les **enumeracions són llargues**.

NO L'SPL ha contactat amb **els** comuns, parapúbliques, associacions, llars de jubilats, grans supermercats, sindicats i patronals.

SÍ L'SPL ha contactat amb **els** comuns, **les** parapúbliques, **les** associacions, **les** llars de jubilats, **els** grans supermercats, **els** sindicats i **les** patronals.

200. 'Biennal' i 'bianual'

Per indicar que un esdeveniment té lloc **cada dos anys**, o cada tres, quatre, etc., o bé que té aquesta durada, hem de fer servir el prefix corresponent (**bi-**, **tri-**, **quadri-**, etc.) i **-ennal**.

SÍ La **Biennal** d'art se celebra els anys parells.

SÍ Aquest màster és **biennal**: comença el març del 2006 i s'acaba l'abril del 2008.

Per expressar que un esdeveniment té lloc **dues vegades l'any**, o tres, quatre, etc., hem de fer servir el prefix corresponent (**bi-**, **tri-**, **quadri-**, etc.) i **-anual**.

SÍ La reunió de caps és **bianual**: es fa al març i al setembre.

SÍ La reunió de caps és **quadriannual**: es fa al febrer, al juny, a l'agost i al novembre.

201. 'Darrere' i 'darrera'

Darrere (i **endarrere**, **enrere**), sempre amb **e** final, és un adverbi o una preposició invariable.

NO *Quan agafo el Bus Exprés m'agrada seure al **darrera**.

SÍ Quan agafo el Bus Exprés m'agrada seure al **darrere**.

NO *S'ha de tenir paciència per treballar **darrera** el taulell.

SÍ S'ha de tenir paciència per treballar **darrere** el taulell.

Darrera és un adjectiu variable (*darrer, darrera, darrers, darreres*). És la persona o cosa que, en una sèrie, no en té cap més darrere.

SÍ És la **darrera** oportunitat que tenim per convèncer-los. (= *última*)

202. El moment 'en què' o 'que'

Amb la funció de **circumstancial de temps**, podem fer servir **que** i **en què**.

SÍ En el moment **que** es va saber que tota la classe havia aprovat la selectivitat, els alumnes es van tornar *bojos*.

SÍ En el moment **en què** es va saber que tota la classe havia aprovat la selectivitat, els alumnes es van tornar *bojos*.

SÍ Molts enquestats no sabien l'any **que** es va aprovar la Constitució.

SÍ Molts enquestats no sabien l'any **en què** es va aprovar la Constitució.

203. 'Amb vista a', 'en vista de' i 'a la vista de'

Amb vista a significa *pensant en, amb la intenció de*.

NO *Han fet aquesta carretera **en vista d'**alleugerir el trànsit.

SÍ Han fet aquesta carretera **amb vista a** alleugerir el trànsit.

Amb vista a és invariable (no podem dir *Han fet aquesta carretera *amb vistes a alleugerir el trànsit*). Només podem dir **amb vistes a** en sentit recte, en frases com *Tinc un xalet amb vistes al mar, elis, elis*.

En vista de significa *considerant, tenint present*.

NO ***A la vista de** l'èxit de públic, han prorrogat la funció.

SÍ **En vista de** l'èxit de públic, han prorrogat la funció.

A la vista de s'utilitza en sentit recte (no figurat) en frases com *L'església és a la vista de tothom*.

En vistes de s'utilitza en frases com *Quan van arribar en vistes (o a les envistes) d'Ordino, van aparcar*.

204. Les despeses 'són' a càrrec

Les despeses, les conferències, etc., **són a càrrec** d'algú, no ***corren a càrrec** ni ***van a càrrec**.

- NO *El dinar **corre a càrrec** de l'empresa.
 NO *El dinar **va a càrrec** de l'empresa.
 SÍ El dinar **és a càrrec** de l'empresa.
 NO *La conferència de demà **correrà a càrrec** d'Albert Saltalavista.
 NO *La conferència de demà **anirà a càrrec** d'Albert Saltalavista.
 SÍ La conferència de demà **serà a càrrec** d'Albert Saltalavista.

205. 'El més ben pagat', no 'el millor pagat'

En frases comparatives, davant de participi **millor** i **pitjor** generen expressions forçades i poc genuïnes que és aconsellable substituir.

- millor > **més ben** (adaptat)
 - pitjor > **més mal** (adaptat)
- NO *És un dels futbolistes **millor** pagats.
 SÍ És un dels futbolistes **més ben** pagats.
 NO *Estem **millor** organitzats que abans.
 SÍ Estem **més ben** organitzats que abans.
 NO *Estem **pitjor** preparats que abans.
 SÍ Estem **més mal** preparats que abans.

206. 'Amb data' i 'en data'

És freqüent la confusió entre les locucions temporals **amb data** i **en data**.

Amb data indica la data de redacció, o d'expedició, d'un document; és a dir, la data que porta escrita.

En data indica el temps en què un fet s'ha realitzat o s'ha de realitzar; és a dir, la data en què es rep o es presenta un document.

- NO *Us faig saber que a la citació **en data** 25 de setembre del 2006, que vaig rebre **amb data** 31 de setembre del 2006, no esmenteu...
 SÍ Us faig saber que a la citació **amb data** 25 de setembre del 2006, que vaig rebre **en data** 31 de setembre del 2006, no esmenteu...
 NO *He rebut les queixes que exposeu en l'escrit **en data** 11 d'agost del 2006.
 SÍ He rebut les queixes que exposeu en l'escrit **amb data** 11d'agost del 2006.

207. Països amb article

En català hi ha alguns països que porten article, però només en situacions discursives (*El partit entre el Brasil i l'Argentina*, però *El partit Brasil-Argentina*).

Els països següents porten article:

l'Afganistan, l'Àràbia Saudita, l'Argentina, l'Azerbaidjan, les Bahames, el Brasil, el Camerun, el Canadà, el Congo, la Costa d'Ivori, l'Equador, els Estats Units, les Filipines, el Gabon, el Iemen, l'Índia, l'Iran, l'Iraq, el Japó, el Kazakhstan, el Kirguizistan, el Kurdistan, el Líban, el Marroc, el Nepal, el Níger, el Pakistan, el Panamà, el Paraguai, el Perú, el Regne Unit, el Salvador, el Senegal, el Sudan, el Tadjikistan, el Turkmenistan, el Txad, l'Uruguai, l'Uzbekistan, el Vietnam, la Xina.

208. Formes femenines abreujades

1. Després de la barra inclinada, escrivim una **a** si la forma femenina no implica cap canvi respecte de la masculina a part de la **a**: (**president/a**).
2. Si el femení acaba en **a** i el masculí en **e** o en **o**, també escrivim una **a** després de la barra: (**alumne/a**, **mosso/a**).
3. Si la forma femenina adopta la terminació **-essa**, aquesta terminació s'escriu després de la barra: (**jutge/essa**).
4. Si la forma femenina implica altres canvis ortogràfics, cal escriure la terminació des de la **vocal tònica**: (**administratiu/iva** [el canvi ortogràfic és la **v** i la vocal tònica és la **i**], **secretari/ària** [el canvi ortogràfic és l'**accent** i la vocal tònica és la **à**]).
5. En **plural**, escrivim la terminació del femení plural a partir de la vocal tònica: (**directors/ores**, **secretaris/àries**).

209. Si no trobeu una abreviació...

Si no trobeu els exemples d'abreviacions que busqueu, guieu-vos per aquests criteris:

- 1) Talleu la paraula després d'una consonant i abans d'una vocal.

(**Princ.** per **Principat**)

- 2) Podeu fer servir la inicial si creieu que s'entén fàcilment.

(**P.** d'**Andorra**)

- 3) Poseu l'abreviatura en plural només si la forma abreujada conté l'última lletra de la paraula.

(**carretera** > **ctra.** > **ctres.** – però **pàgina** > **pàg.** > **pàg.**)

- 4) Les sigles no es dupliquen en plural.

(**Ses Excel·lències** > **S. E.**)

210. 'Cau' gotes

És propi dels parlars nord-occidentals (per exemple, a Andorra) **no** fer la **concordança** en construccions amb **verbs existencials** (*haver-hi*, *caldre*, *faltar*, *quedar*), **verbs de moviment inherent** (*anar*, *venir*, *pujar*,

baixar, caure, arribar, etc.) i **verbs presentacionals** (*aparèixer, desaparèixer, néixer, florir, morir, succeir, passar, etc.*).

En els parlars orientals es fa la concordança i en els nord-occidentals és optativa.

- Ens **cal** (nord-occidental) / **calen** (oriental) més idees com aquesta.
- Avui **puja** / **pugen** molts cotxes.
- Aquest cap de setmana **arribarà** / **arribaran** molts turistes.
- **Fa falta** / **Fan falta** més diners.

211. 'Citar'

El verb **citar** no és sinònim d'**esmentar** i **dir**.

NO *Els màxims encistelladors del River van ser Casals, Ros, Bermudo i Galera. Dels jugadors **citats**, només Casals va fer més de 20 punts.

SÍ Els màxims encistelladors del River van ser Casals, Ros, Bermudo i Galera. Dels jugadors **esmentats**, només Casals va fer més de 20 punts.

Citar sí que és correcte quan es reproduïxen literalment les paraules d'algú o el passatge d'algun autor.

SÍ Així ho diu la llei, que **cito** textualment: "Els contractes..."

SÍ El conferenciant va **citar** un poema d'Albert Saltalavista.

Citar també significa *avisar algú perquè comparegui en algun lloc i anomenar algú com a digne d'atenció, d'admiració*.

212. Més castellanismes (D)

*Desprendiment > **despreniment**

*Detentar > **retenir, mantenir, tenir, exercir, ocupar**

*Disfràs > **disfressa**

*Disfrutar > **gaudir, fruit, divertir-se, passar-s'ho bé, delectar-se**

*Dissuasori > **dissuasiu**

*Divisar (discernir) > **albirar, entreveure**

*Dolència > **mal, malaltia, molèstia, afecció**

*Donar començament > **començar**

*Donar de menjar > **donar menjar**

*Donar el sol > **tocar el sol**

*Donar la talla > **estar a l'altura**

*Donar que pensar > **fer pensar**

*Donar-se a la fuga > **fugir, escapar-se, escapolir-se, tocar el dos**

*Donar-se bé (alguna cosa a algú) > **anar-li bé, ser el seu fort, tenir facilitat per a**

*Donar-se cita > **congregar-se, reunir-se, acudir, anar**

*Donar-se compte > **adonar-se**

*Donar-se pressa > **afanyar-se, espavilar-se**

*Donar-se-les de > **presumir de**

213. Per tallar les paraules a final de línia

Vigileu que el programa que utilitzeu segueixi les normes de divisió sil·làbica del català. Separeu al final de la ratlla els grups de lletres següents: **(rr) (ss) (sc) (ix) (tj) (tg) (tx) (tz) (l·l)**

- **car-rota, assas-sinat, pei-xena, oscil-lació, expres-sió, horit-zontal, pat-xoca, set-zena, des-cens, fet-ge**

No separeu els grups de lletres següents: **(gu) (qu) (ll) (ny)**

Partiu els mots compostos al final del primer mot (**cel-obert**).

Separeu els mots pel prefix (**trans-sexual**).

Eviteu les combinacions malsonants (**cul-pable**).

Partiu els verbs que porten guionet després del guionet (**vigilem-los**).

Manteniu en la mateixa línia els grups que són inseparables, com per exemple els diftongs: (NO ***ca-ure**; Sí **cau-re**)

214. El diftong

Un **diftong** és un grup fònic que combina en la mateixa síl·laba una vocal qualsevol, que fa de nucli sil·làbic, i una **i** o una **u**, que fan de semivocal o de semiconsonant. La **i** i la **u** són semivocals quan van darrere la vocal que fa de nucli (**ai-re, cau-re**). La **u** és semiconsonant quan va davant de la vocal que fa de nucli (**qua-tre, llen-gua**).

Diftongs **creixents**: **g o q + semiconsonant + vocal** que fa de nucli.

- **ua (qua-tre) üe (qües-ti-ó) üi (lin-güís-tic) uo (quo-ta)**

Diftongs **decreixents**: **vocal** que fa de nucli + **semivocal**:

- **ai (ai-re) ei (rei-na) oi (buit) ui (cui-na)**

- **au (pau) eu (veu-re) iu (viu-re) ou (cou-re)**

La **i** i la **u** també poden ser consonants quan són a començament de mot i van seguides d'una vocal, o bé entre dos vocals. Formen síl·laba amb la vocal següent (**io-gurt, cre-ua**).

La combinació de vocals **iu** no forma diftong en alguns mots d'origen culte (**Màrius, aquàrium, crítèrium, òmni-um, solàrium**, etc.).

215. La dièresi (1)

La **dièresi** s'escriu sobre la **i** i la **u** en els casos següents:

1. Per marcar que la **u** s'ha de pronunciar en els grups **gue, gui, que, qui**.

· **algues (u muda) · aigües (u pronunciada)**

2. En situacions en què la **i** i la **u** formarien síl·laba amb la vocal contigua, per marcar que no formen diftong amb aquesta vocal (ra-ïm, ve-ï-na, ta-üt, Ra-ül, be-ne-ï-en, re-du-ï-es).

· noia > no-**ia** (sense dièresi; diftong)

· **agraïa > a-gra-ï-a** (amb dièresi; no diftong)

· **fixeu-vos en la diferència: peu / pe-üc, diu / di-ürn, he-roi / he-ro-ï-na**

3. Generalment porten dièresi els derivats d'un mot que tingui la **i** o la **u** tòniques.

· **agraïr > agraïment · veï > veïnat · ruïna > ruïnós**

4. Els cultismes derivats mitjançant els sufixos **-tat, -al, -itzar** i similars porten dièresi encara que els mots primitius tinguin diftong.

· **ho-mo-ge-ni > ho-mo-ge-ne-ï-tat · laic (diftong) > la-ï-ci-tat**

216. La dièresi (2). Excepcions

1. Quan ja hi ha **accent gràfic** segons les normes d'accentuació.

· **re-du-ï-a / re-du-í-em · pa-ï-sos / pa-ís · Llu-ï-sa / Llu-ís**

2. En les terminacions llatines **-us, -um**.

· **mèdiu, pòdiu, Màrius**

3. En els compostos amb **prefix acabat en vocal (anti-, co-, re-, semi-, etc.)**, excepte **reüll, reïra** i les formes del verb **reeixir (reïxo)**.

· **contraindicar, reunificar, antiimperialista, coincidir**

4. En els sufixos **-isme, -ista**.

· **egoisme, altruïsta** (a **estoïcisme** la dièresi no és al sufix, i a **proïsme** i a **lluïisme** la terminació **-isme** no és un sufix)

5. En els següents temps dels verbs acabats en **-ir**.

· infinitiu: **agraïr** · gerundi: **agraïnt** · futur: **agraïré** · condicional: **agraïria**

217. Andorranismes admesos a la 2a edició del diccionari normatiu (1)

· **aconduir** *v tr* Menar (el bestiar) a un lloc determinat.

· **arrest** *m* [...] || A Andorra, acord de caràcter general que adoptaven alguns comuns un cop a l'any.

· **aute** *m* A Andorra, interlocutòria judicial (acc. 2).

· **averia** *f* Conjunt d'animals domèstics, especialment bestiar menut (aviram i conills). || A Andorra, impost que gravava el bestiar menut (aviram i conills).

· **batlle batllessa** *m i f* [...] || [*f* batlle] A Andorra, jutge de primera instància.

· **batllia** *f* [...] || A Andorra, jutjat de primera instància.

- **botir-se** *v pron* Enutjar-se. *Es boteix per no res.*
- **cap** *m* [...] | *cap de casa* A les cases tradicionals d'Andorra, del Pallars, etc., golfes.
- **carrota** *f* Pastanaga.
- **casa** *f* [...] | *casa del comú* [o *casa comuna*, o *casa de la vila*, o *casa de la ciutat*] Seu de l'administració municipal.
- **cava** *f* [...] | Magatzem de cigars.
- **comú comuna** *adj* [...] *m* [...] || Municipi, casa de la vila. *El comú de Premià.* | A Andorra, corporació encarregada del govern i l'administració d'una parròquia. | A Andorra, edifici on hi ha aquesta corporació.

218. 'Caire' i 'caràcter'

Caire és sinònim d'aspecte, no de caràcter.

NO *L'entrevista d'ahir va tenir un altre caràcter.

SÍ L'entrevista d'ahir va tenir un altre caire / aspecte.

Caràcter significa *conjunt de trets que caracteritzen una cosa*.

NO *Vam fer una reunió de **caire** extraordinari.

SÍ Vam fer una reunió de **caràcter** extraordinari.

NO *He llegit una novel·la de **caire** històric.

SÍ He llegit una novel·la de **caràcter** històric.

219. Màrqueting i empresa (1)

active customer > **client actiu**

advertising goal / objective > **objectiu publicitari**

banner > **cibertira**

below-the-line medium > **mitjà no convencional**

brainstorming > **pluja d'idees**

brand extension > **extensió de marca**

branding > **construcció de marca**

break > **pausa**

briefing > **brífling**

buscador > **cercador**

business angel > **àngel inversor**

business to business > **d'empresa a empresa**

business to consumer > **d'empresa a consumidor**

check list > **llista de control**

consulting > **consultoria**

consumer manager > **director/a de consum**

cost per inquiry (CPI) > **cost per resposta (CPR)**

cost per order (CPO) > **cost per comanda (CPC)**

220. 'Tanmateix'

Cal no confondre el significat de **tanmateix**. Sovint s'utilitza com a sinònim de **també**, **així mateix**, quan pot significar el contrari. **Tanmateix** equival a **de tota manera, no obstant això**.

SÍ Estic molt cansat. **Tanmateix**, acabaré la feina com sigui.

SÍ Estic molt cansat. **De tota manera**, acabaré la feina com sigui.

NO *Albert Saltalavista escriu poemes. **Tanmateix**, pinta i toca el violí.

SÍ Albert Saltalavista escriu poemes. **També** pinta i toca el violí.

SÍ Albert Saltalavista escriu poemes. **Així mateix**, pinta i toca el violí.

221. Dos usos del punt i coma

El **punt i coma** s'utilitza en sèries llargues i complexes, o amb una altra puntuació interna. En aquest cas la pausa immediatament anterior a l'última conjunció es marca amb una coma.

SÍ Primer va intervenir Albert Saltalavista, que va parlar dels pleonasmes visuals;

després Albert Ribero, amb la conferència *Llibertat, llibertat!*; tot seguit Albert

Simpson, amb un al·legat a favor dels fills díscols, i finalment, Groucho Marx,

amb la ponència *Perdonin que no m'aixequi*.

També es fa servir en les **enumeracions de noms i càrrecs**, excepte l'últim.

SÍ A la inauguració hi van assistir el cap de Govern, Albert Pintat;

el líder de l'oposició, Jaume Bartumeu; el síndic, Joan Gabriel,

i el cònsol d'Andorra la Vella, Francesc Xavier Mora.

222. 'Tota vegada que'

Tota vegada que significa *sempre que* (condicional), no *perquè* (causal).

CAUSAL

NO *Ens hem de posar d'acord **tota vegada que** la reunió és demà.

SÍ Ens hem de posar d'acord **perquè / ja que** la reunió és demà.

CONDICIONAL

SÍ Demà farem la reunió **tota vegada que** ens posem d'acord.

SÍ Demà farem la reunió **sempre que** ens posem d'acord.

223. Més 'vegades'

A la vegada > Tot alhora. *Els homes no podem fer dos coses a la vegada.*

Altra vegada > Una altra vegada, novament. *Altra vegada l'he espifat.*

A / de / algunes vegades > Repetició moderada. *De vegades no t'entenc.*

Cada vegada més. > Com més va més. *Neva cada vegada més.*

D'una vegada > De cop. *Calla d'una vegada!*

Tal vegada > Potser. *Potser és viu, o tal vegada no.*

Una vegada (que) > Tot seguit que. *Una vegada estiguis llest, avisa'm.*

Una vegada per sempre > Definitivament. *T'ho dic una vegada per sempre.*

224. 'Cap'

És característic del parlar d'Andorra l'ús de **cap** per reforçar la negació (equival a **pas**).

Sí La Maria m'ha dit que **no** vindrà **cap**.

Sí Si tens enveja dels companys de professió, no vas **cap** bé.

Cap va amb noms comptables i **gens de**, amb noms no comptables.

Sí A la bossa no hi ha **cap** poma.

Sí Això no em fa **gens de** gràcia.

Cap té sentit positiu (*algun*) en frases condicionals i interrogatives i és preferible en comptes d'**algun**.

Sí Si tens **cap** problema, avisa'm de seguida.

Cap a es redueix a **cap** davant d'un adverbi o un demostratiu començat per **a** (*cap aquí, cap amunt*).

225. Màrqueting i empresa (2)

credit manager > **director/a de crèdits**

database marketing > **màrqueting de bases de dades**

e-book > **llibre electrònic**

e-business > **negoci electrònic**

e-commerce > **comerç electrònic**

e-learning > **aprenentatge virtual**

e-mail > **correu electrònic**

e-mail address > **adreça electrònica (a/e)**

envío contra reembolso > **tramesa contra reemborsament**

factoring > **facturatge**

feed-back > **retroacció / realimentació**

follow-up > **seguiment**

forfaiting > **forfetatge**

fulfillment > **gestió de comandes**

hardware > **maquinari**

home > **inici**

hub > **aeroport de connexió**

226. Notes i crides

La crida (·) es col·loca després del signe de puntuació. Per qüestions d'estètica, se sol fer amb un **número volat** sense parèntesis (al Word, seleccioneu el número > Format > Tipus de lletra > Superíndex).

Si feu servir un cos de lletra 12, el cos de la crida pot ser 10. En aquest cas el cos del text de la nota també pot ser 10.

Les notes se separen del cos del text amb un filet o amb un espai en blanc.

NO *Aquest llenguatge no l'entenc.

SÍ Aquest llenguatge no l'entenc.

227. Andorranismes admesos a la 2a edició del diccionari normatiu (2)

• **cònsol** *m i f* [...] || A Andorra, cadascun dels dos representants dels consells de parròquia o de comú. *Cònsol major. Cònsol menor o segon cònsol.*

• **consòrcia** *f* Conxorxa. || Unió de persones que tenen un interès comú i que s'ajuden en cas de necessitat.

• **copríncep copríncesa** *m i f* Qualsevol de les dues persones que, a Andorra, són, conjuntament i indivisament, el cap de l'Estat i exerceixen la més alta representació. *Copríncep francès o copríncesa francesa, copríncep episcopal.*

• **cot** *m* A Andorra, multa que antigament era imposada per l'incompliment d'un deure.

• **donja** *f* Embotit fet amb la carn del coll del porc, típic d'Andorra.

• **eixivern** *m* Eixivernada.

• **tabac** *m* [...] *tabac espalillat* Tabac tractat i sense els nervis de les fulles, preparat per a ser transformat en cigarret.

• **foc** *m* [...] *foc i lloc* A Andorra, contribució (acc. 2) de caràcter comunal que es fa per raó de la casa com a lloc de residència.

• **llevador llevadora** *m. i f.* Encarregat de portar els comptes o les anotacions d'entrades i sortides.

• **cònsol** *m i f* [...] || A Andorra, cadascun dels dos representants dels consells de parròquia o de comú. *Cònsol major. Cònsol menor o segon cònsol.*

• **consòrcia** *f* Conxorxa. || Unió de persones que tenen un interès comú i que s'ajuden en cas de necessitat.

- **copríncep copríncesa** *m i f* Qualsevol de les dues persones que, a Andorra, són, conjuntament i indivisament, el cap de l'Estat i exerceixen la més alta representació. *Copríncep francès o copríncesa francesa, copríncep episcopal.*
- **cot** *m* A Andorra, multa que antigament era imposada per l'incompliment d'un deure.
- **donja** *f* Embotit fet amb la carn del coll del porc, típic d'Andorra.
- **eixivern** *m* Eixivernada.
- **tabac** *m* [...] *tabac espalillat* Tabac tractat i sense els nervis de les fulles, preparat per a ser transformat en cigarret.
- **foc** *m* [...] *foc i lloc* A Andorra, contribució (acc. 2) de caràcter comunal que es fa per raó de la casa com a lloc de residència.
- **llevador llevadora** *m. i f.* Encarregat de portar els comptes o les anotacions d'entrades i sortides.

228. Alguns llatinismes (en cursiva)

a posteriori > basant-se en els fets observats

a priori > amb anterioritat a l'experiència

ad hoc > per a això, expressament

ex aequo > en igualtat de mèrits

ex cathedra > des de la càtedra. Per extensió, amb aire de mestre, dogmatitzant

grosso modo > aproximadament

in aeternum > per sempre

in albis > en blanc, sense res

in extremis > a l'últim moment

in fraganti > en el moment de cometre una falta

in situ > en el lloc mateix

ipso facto > immediatament o com a conseqüència immediata

mea culpa > admissió d'una culpa com a pròpia

modus operandi > forma de treballar o actuar

modus vivendi > manera de viure, regla de conducta

motu proprio > per voluntat pròpia

mutatis mutandis > canviant el que s'hagi de canviar

sine die > sense dia (ajornat, suspès a temps indeterminat)

sine qua non > condició necessària

sub iudice > sota el jutge (secret de sumari)

sui generis > del seu propi gènere (difícil de qualificar)

vade retro > fes-te enrere, vés-te'n (una temptació)

229. 'Els dos' i 'tots dos'

Les combinacions **els dos**, **els tres**, etc., són correctes quan van amb un nom (fan d'adjectiu), però quan van soles (fan de pronom) són incorrectes. En aquest cas hem de fer servir **tots dos**, **tots tres**, etc.

SÍ **Els dos polítics** van exposar les mateixes propostes socials.

NO ***Els dos** van exposar les mateixes propostes socials.

SÍ **Tots dos** van exposar les mateixes propostes socials.

230. Més gal·licismes. 'A l'hora actual' i 'adherir'

La influència del francès fa que a Andorra sovint trobem expressions incorrectes en català. ***A l'hora actual** és un gal·licisme innecessari que podem substituir per **actualment**, **ara**, **avui**.

NO ***A l'hora actual** ja sortim al carrer a fer visites.

SÍ **Actualment** ja sortim al carrer a fer visites.

Adherir-se és un verb intransitiu i, en aquest sentit pronominal, un estat s'adhereix a un conveni, no **l'adhereix*.

NO *El Conveni, fins ara **l'han adherit** 14 estats.

SÍ Al Conveni, fins ara **s'hi han adherit** 14 estats.

231. 'Abastar'

Abastar pot significar *fornir de provisions*. En aquest cas és un verb transitiu (*abastar un poble*; no **abastar a un poble*). Si especifiquem les provisions, el complement s'introdueix amb la preposició **de**.

SÍ Els cascos blaus van **abastar** (de pa i llet) la zona més devastada.

També és transitiu quan significa *aconseguir, allargant la mà o amb un instrument, una cosa que és en un lloc alt o distant*.

SÍ Que pots **abastar-me** el pot de l'armari?

Abastar és intransitiu quan significa *ser capaç, per grandària, alçària o potència, d'arribar a alguna cosa*.

SÍ No **abasto** a comprendre el teu article d'avui.

També és intransitiu quan equival a *arribar a tocar una cosa que està distant*.

SÍ Amb la mà **abasta** al sostre.

232. Els 'extremes' es toquen, no es tracten

Amb el significat d'*aspecte, punt, tema, qüestió, assumpte*, **extrem** s'ha de canviar per alguna d'aquestes formes.

NO *Aquest **extrem** no es va tractar en la reunió d'ahir.

SÍ Aquest **punt** no es va tractar en la reunió d'ahir.

SÍ Aquesta **qüestió** no es va tractar en la reunió d'ahir.

Els extrems es toquen significa que les coses oposades tenen sovint alguna semblança, sobretot pel que fa als efectes. **En extrem** equival a *moltíssim* (*Em dol ex extrem*). I **portar a l'extrem** una cosa significa *portar-la al límit*.

233. No 'abarquem'

*Abarcar és un castellanisme força freqüent que hem de substituir per abraçar, abastar, englobar, incloure, agafar, comprendre, segons el context.

NO *El treball de recerca abarca els anys immediatament anteriors a la Guerra Civil.

SÍ El treball de recerca comprèn els anys immediatament anteriorss a la Guerra Civil.

NO *La medicina abarca la pediatria i la geriatria.

SÍ La medicina abraça la pediatria i la geriatria.

Quien mucho abarca, poco aprieta en català és Qui molt abraça, poc estreny, o Qui tot ho vol, tot ho perd, o No es pot repicar i anar a la processó.

234. Andorranismes admesos a la 2a edició del diccionari normatiu (3)

• **manador -a** *adj* [...] || *m i f* A Andorra, pregoner comunal.

• **murga** *f* Múrgola.

• **nunci núncia** *m i f* [...] | A Andorra, conserge de l'administració pública.

• **ordinació** *f* A Andorra, norma dictada per un comú.

• **padral** *m* Registre d'animals de renda que es crien a les explotacions del Principat d'Andorra.

• **parapúblic -a** *adj* *empresa parapública* o simplement *parapública* *f* A Andorra, empresa pública.

• **parroquial** *adj* Relatiu o pertanyent a la parròquia (circumscripció eclesiàstica i circumscripció administrativa local andorrana).

• **peixena** *f* Zona aplevada per damunt dels 2.000 metres on viu el bestiar bona part de l'estiu.

• **pitavola** *f* A Andorra, papallona.

• **providència** *f* Resolució d'un jutge en relació amb un tràmit processal.

• **raonador -a** *adj i m i f* [...] | *raonador -a del ciutadà* A Andorra, defensor dels interessos dels ciutadans, especialment davant dels abusos de les autoritats i de l'administració pública.

• **serenalla** *f* A Andorra, sargantana. • *veguer veguera* *m i f* A Andorra, nom antic del representant dels copríneps (un per cadascun) episcopal i francès

• **veïnat** *m* [...] | A Andorra, subdivisió administrativa d'algunes parròquies.

235. Ús abusiu de 'diferents'

L'ús de **diferents** és abusiu, sobretot davant del substantiu, en el sentit d'*uns quants, alguns, diversos*. A vegades en podem prescindir i en altres casos podem recórrer a altres formes.

NO El cap de Govern ha presentat el pla a les **diferents** parròquies.

SÍ El cap de Govern ha presentat el pla a les **Ø** parròquies.

NO Ens van visitar **diferents** directius de **diferents** empreses.

SÍ Ens van visitar directius d'empreses **diferents**.

SÍ Ens van visitar directius de **diverses** empreses.

NO En **diferents** casos s'ha observat una manca d'adaptació.

SÍ En **alguns** casos s'ha observat una manca d'adaptació.

NO Això ens ha passat en **diferents** reunions.

SÍ Això ens ha passat **en més d'una** reunió.

NO **Diferents** assistents van oposar-s'hi.

SÍ **Uns quants** assistents van oposar-s'hi.

236. 'La qual cosa' és millorable

Hi ha formes més senzilles que no pas **la qual cosa** per referir-nos a la frase anterior.

SÍ Van perdre l'avió, **la qual cosa** va fer que arribessin tard.

MILLOR Van perdre l'avió, **cosa que** va fer que arribessin tard.

MILLOR Van perdre l'avió, **i això** va fer que arribessin tard.

També podem utilitzar **fet que**, però en l'exemple anterior tindriem dos verbs *fer* (*fet que va fer que...*). Un exemple més adient: *Van perdre l'avió, fet que va comportar que arribessin tard.*

Recordem que en aquests casos no podem fer servir **el que**.

NO *Van perdre l'avió, **el que** va fer que arribessin tard.

237. 'Ple, plens', però 'sofà, sofàs'

Les paraules que acaben en vocal tònica (**bastó**) formen el plural amb **-ns**.

• cantó > cantons • ple > plens • plafó > plafons • gla > glans

Algunes paraules no segueixen aquesta norma. Són manlleus i els diccionaris ja ens ho assenyalen (p.

EX.: sofà [pl. -às] m. Seient per a dues o més persones [...]).

• cafè > cafès • sofà > sofàs • comitè > comitès • clixé > clixés

• canapè > canapès • bisturí > bisturís • tabú > tabús

El plural d'unes quantes paraules es pot fer tant amb **-s** com amb **-ns**.

- ases, àsens • coves, còvens • freixes, fréixens • homes, hòmens
- joves, jóvens • marges, màrgens • orfes, òrfens • raves, ràvens
- termes, térmens • verges, vèrgens

238. No 'oferitem', sinó que 'oferim' o 'fem oferta'

***Oferitar** és incorrecte. Si parlem de posar a la venda un producte comercial, podem utilitzar **fer oferta**. (Si ens referim a un producte que es ven amb el preu rebaixat, l'equivalent és **fer oferta de preus**.)

NO *Aquella empresa **oferitarà** un nou producte cosmètic.

SÍ Aquella empresa **farà oferta** d'un nou producte cosmètic.

Si ens referim a una oferta pública d'una feina, d'un producte, d'un servei, etc., podem utilitzar **oferir**.

NO *El Govern **oferta** deu places per al Cos de Banders.

SÍ El Govern **ofereix** deu places per al Cos de Banders.

NO *La Universitat d'Andorra **oferta** dues noves carreres.

SÍ La Universitat d'Andorra **ofereix** dues noves carreres.

Qui fa una oferta és **oferent** o **oferitor/a**, i qui sol·licita una feina, **demandant**.

239. L'accent gràfic

Les paraules **agudes** s'accentuen quan acaben en **vocal**, en **vocal + s** i en les terminacions **-en**, **-in**.

Exemples: Germà, cafè matí, perdó, hindú (vocal), pastís, arròs, gamarús (vocal + s), comprèn (-en), Berlín (-in)

Veureu, esglai, servei, etc., no porten accent perquè formen part d'un diftong (*eu, ai, ai*); no es consideren vocals.

Les paraules **planes** s'accentuen quan no acaben en cap de les terminacions anteriors (**vocal**, **vocal + s** i **-en**, **-in**). Per tant, *examen* no porta accent (acaba en *-en*) i *exàmens* sí (no acaba en *-en*).

Exemples: difícil, Mèxic, efímer, feréstec, érem, plànot

Les paraules **esdrúixoles** s'accentuen totes. Hi ha moltes paraules que són esdrúixoles encara que semblin planes (hi ha hiat i no hi ha diftong).

Exemples: història, ciències, Sílvia (no hi ha diftong: his-tò-ri-a), píndola, càtedra, única, èxode, fàbrica, pàgina

240. 'Ostensible' i 'ostentós'

D'una manera ostensible equival a *d'una manera clara, ben aparent, visible, destacada*. No s'ha de confondre amb **d'una manera ostentosa**, és a dir, *sumptuosa, pomposa, amb afany d'exhibició*.

NO *Les altes temperatures han incidit **de manera ostentosa** en el descens del consum de gasoli i, de retruc, en la caiguda del preu del barril de petroli.

SÍ Les altes temperatures han incidit **de manera ostensible** en el descens del consum de gasoli i, de retruc, en la caiguda del preu del barril de petroli.

241. 'Provenint', 'provinent' i 'procedent'

Provenint és el gerundi del verb *provenir*.

SÍ **Provenint** com prové d'un país tan diferent, li costarà adaptar-se a Andorra.

No s'ha de confondre amb els adjectius **provinent** (*que prové*) i **procedent** (*que procedeix de, que ve de*). Es tracta d'una influència del francès que cal evitar.

NO *La demanda **provenint** del sector comercial no s'ha acceptat.

SÍ La demanda **provinent** del sector comercial no s'ha acceptat.

SÍ La demanda **procedent** del sector comercial no s'ha acceptat.

NO *Les propostes **provenint** del Consell d'Europa arriben amb retard.

SÍ Les propostes **provinents** del Consell d'Europa arriben amb retard.

SÍ Les propostes **procedents** del Consell d'Europa arriben amb retard.

242. Els acrònims

Els **acrònims** són abreviacions amb què es creen paraules a partir de les lletres inicials o finals d'altres paraules (Premansa: **P**remsa **A**ndorrana **SA**; Interpol: Organització **I**nternacional de **P**olicia Criminal).

En canvi, les **sigles** es formen amb les lletres inicials de cada paraula (IMI: **i**mpost de **m**ercaderies **i**ndirecte; CDA: **C**entre **D**emòcrata **A**ndorrà).

La lletra inicial dels acrònims és l'única que s'escriu amb majúscula.

NO *ATCOSA

SÍ Atcosa (**A**ssociació de **T**reballadors del **C**omú de **S**ant Julià de Lòria)

Si parlem d'una fundació, el gènere de l'acrònim és femení; si es tracta d'un consell, masculí.

- **La Funai** > Fundació Nacional Indígena
- **La Gestapo** > Policia secreta de l'Estat (Geheime Staatspolizei)
- **L'Icomos** > Consell Internacional de Monuments i Llocs
(International Council on Monuments and Sites)

243. Les sigles

Les **sigles** es formen amb les lletres inicials de cada paraula (SPL: **S**ervei de **P**olítica **L**ingüística).

S'escriuen sense punts (COA, no *C.O.A.) i amb majúscula, però quan hi ha sis lletres o més se solen escriure com els acrònims, o sigui, només amb la inicial en majúscula, si són llegibles (Unesco, però CPCECA).

En general, les lletres no es dupliquen (*EEUU, *RRHH) i el plural no es forma amb -s (les OPA, no les *OPES).

El gènere depèn de l'entitat de què parlem (**la** Unesco, **organització**; l'Unicef, **fons**).

244. Màrqueting i empresa (3)

interface > **interfície**

leasing > **arrendament financer / lísing**

link > **enllaç**

list broker > **corredor de llistes**

list source > **font**

look and feel > **aspecte i comportament**

mailing > **publitramesa**

managemenet > **gestió / direcció**

market penetration > **penetració de mercat**

market segment > **segment de mercat**

marketer > **expert en màrqueting**

marketing > **màrqueting**

marketing goal > **objectiu de màrqueting**

merchandising > **marxandatge**

monitoring > **seguiment de l'empresa de nova creació**

netmarketing > **màrqueting electrònic**

networking > **gestió de xarxes**

245. Més castellanismes (E)

*Embaucar > **ensarronar, entabanar, engalipar, ensibornar**

*Embrague > **embragatge**

*Emitir > **emetre** (*l'emissora emet, no *emiteix*)

*Empalagar / empalagós > **embafar / embafador**

*Empalme > **empalmament, unió, enllaç, entroncament**

*Empapar > **amarar, xopar, estar xop, absorbir**

*Empast > **empastament, obturació**

- *Empedernir > **empedreir**
- *Empenyar > **empenyorar**
- *Empenyar-se > **entestar-se, entossudir-se, obstinar-se, esforçar-se**
- *Empotrar > **encastar**
- *En busca de > **a la recerca de**
- *En ocasions > **a (de) vegades**
- *En ordre a > **amb vista a, amb la intenció de, per a, a fi de**
- *Enclau > **enclavament**
- *Encoleritzar-se > **aïrar-se, enfurir-se, enfurismar-se, encolerir-se**
- *Enfermetat > **malaltia**
- *Enfoc > **enfocament**

246. Us 'fem saber' que no 'posem en coneixement'

En català no ***posem en coneixement** una cosa, sinó que **fem saber** una cosa, **informem** d'alguna cosa, **fem avinent** una cosa, etc.

NO *Em plau **posar en el vostre coneixement** que ja no us hauré d'aguantar més.

SÍ Em plau **informar-vos** que ja no us hauré d'aguantar més.

SÍ Em plau **fer-vos saber / fer-vos avinent** que ja no us hauré d'aguantar més.

Les expressions següents amb el substantiu **coneixement** també són incorrectes:

NO *Ha arribat al meu coneixement que...

SÍ He sabut que... / M'he assabentat que...

NO *Ha arribat a coneixement seu que...

SÍ Ha arribat a orelles seves que...

NO *Ha donat coneixement de...

SÍ Ha fet conèixer... / Ha donat a conèixer...

NO *Està en el seu ple coneixement.

SÍ Té tot el coneixement / Té el cap clar.

NO *Per al vostre coneixement...

SÍ Perquè en prengueu coneixement...

247. Vocabulari dels esports d'hivern

après-ski > **postesquí**

bi-ski > **biesquí**

boarder cross > **cros**
bobsleigh > **bob**
bumpy slope > **pista de bamps**
carver > **esquí càrving**
carving > **càrving**
citizen race > **cursa popular de fons**
extreme skiing > **esquí extrem**
free ski > **esquí d'estil lliure**
freeride > **esquí forapista**
freeriding > **surf forapista**
freestyle park > **parc de surf**
freestyle rider > **surfista d'estil lliure**
free-style skiing > **esquí artístic i acrobàtic**
halfpipe > **migtub**
lap > **bucle**
musher > **múixer**
mushing > **múixing**
night race > **cursa nocturna**
off-track skiing > **esquí forapista**
parabolic ski > **esquí càrving**
pulka > **pulca**
pulkaist > **pulquista**
quarter pipe > **quart de tub**
rider > **surfista de neu**
schuss, to > **fer xus**
skijoring > **esquí jòring**
ski-bob > **bicitrineu**
snow dune > **duna de neu**
snowbike > **bicicleta de neu**
snowboard cross > **cros**
snowboard park > **parc de surf**
snowboarder > **surfista de neu**
snowboarding > **surf de neu**

snowrunning > **cursa de raquetes**snowshoe walker > **raquetista**

248. 'Ençà'

Com a adverbi de lloc, **ençà** equival a *cap al lloc on ens trobem*.

SÍ Han asfaltat tots els carrers de l'església **ençà**.

Com a adverbi de temps, **ençà** significa *cap al temps present a partir d'un moment passat*. Per tant, el temps verbal ha de concordar amb *ençà* (ara).

NO *Del Mundial **ençà** no hi va haver bons resultats.

SÍ Del Mundial **ençà** no hi ha hagut bons resultats.

SÍ Del Mundial **ençà** no hi ha bons resultats.

D'ençà de significa *des*. Cal tenir en compte que la preposició *de* cau davant la conjunció que (**d'ençà de que*).

SÍ **D'ençà d'**aquell dia. **D'ençà** que és fora.

NO *No tenim notícies vostres **d'ençà** la vostra visita.

SÍ No tenim notícies vostres **d'ençà de** la vostra visita.

249. 'Menteixo' i 'mento'

Els verbs **incoatius** (els que tenen l'increment **-eix**) són majoritaris en la tercera conjugació (els que acaben en **-ir**). Tenen l'increment **-eix** en les tres persones del singular (*fereixo, fereixes, fereix*) i en la tercera del plural (*fereixen*).

Verbs que **no són incoatius** (els que es conjuguen en forma pura):

ajupir (*jo m'ajupo*), **bullir** (*l'olla bull*), **collir** (*ells cullen*), **cosir** (*tu cuses*), **cruixir** (*ens cruixim*), **dormir** (*jo dormo*), **eixir** (*ells ixen*), **escopir** (*tu escups*), **esmunyir** (*s'esmuny*), **fugir** (*tu fuges*), **grunyir** (*jo grunyo*), **morir** (*es moren*), **munyir** (*tu munys*), **obrir** (*ells obren*), **omplir** (*tu ompl*es), **retrunyir** (*la seva veu retruny*), **sentir** (*ells senten*), **sortir** (*tu surts*), **tenir** (*tu tens*), **tossir** (*ells tessen*), **venir** (*tu vén*s, *ells vén*en; amb accent per diferenciar aquestes formes de *tu vens* i *ells venen*, del verb *vendre*) i **verbs derivats** (excepte **assentir** i **dissentir**: *jo assenteixo* i *tu dissenteixes*).

Verbs que es conjuguen **de les dues formes**:

brunzir, **mentir** (és preferible la forma pura), **acudir**, **consumir**, **presumir**, **resumir** (és preferible la forma incoativa) i **lluir** (és preferible la forma pura quan significa *emetre llum* i la forma incoativa quan significa *fer goig, fer-se veure, tenir èxit*).

250. Combinacions binàries de pronoms ('es' i 'em' + altres pronoms)

EL LA ELS LES HO EN HI LI US ET ENS EM

1. se'l se la se'ls se les s'ho se'n s'hi se li se us se't se'ns se'm

2. se l' se l' se'ls se les s'ho se n' s'hi se li se us se t' se'ns se m'

3. -se'l -se-la -se'ls -se-les -s'ho -se'n -s'hi -se-li -se-us -se't -se'ns -se'm

EL LA ELS LES HO EN HI LI

1. me'l me la me'ls me les m'ho me'n m'hi me li

2. me l' me l' me'ls me les m'ho me n' m'hi me li

3. -me'l -me-la -me'ls -me-les -m'ho -me'n -m'hi -me-li

1. Davant d'un verb començat per consonant: **se'l menja; me'l menjo.**

2. Davant d'un verb començat per vocal o *h*: **se l'avisava; me l'emporto.**

3. Darrere d'un verb acabat en consonant o vocal: **menjar-se'l; porta-me'l.**

251. Combinacions binàries de pronoms ('ens' i 'et' + altres pronoms)

251. Combinacions binàries de pronoms ('ens' i 'et' + altres pronoms)

252. Elements desplaçats a la dreta i a l'esquerra

Quan tenim un **element desplaçat a la dreta**, cal escriure una coma abans de l'element desplaçat. El desplaçament també comporta l'aparició d'un pronom referit a aquest element.

SÍ No **ho** facis, això.

SÍ No **en** tinc cap, de poma.

En canvi, quan el **desplaçament és a l'esquerra** no cal escriure la coma.

SÍ A la inauguració **hi** van assistir cinc-centes persones.

SÍ La polèmica **la** va provocar la teva intervenció a la televisió.

253. Un ús de la coma (interpel·lació directa)

Quan fem una **interpel·lació directa d'una persona** (vocatiu) cal escriure una **coma**. Si ocupa una posició interior, hi ha d'haver una coma al davant i una altra al darrere.

NO *Vigila Rossendo, que amb aquest foc et saltaran aixarnoles.

SÍ Vigila, Rossendo, que amb aquest foc et saltaran aixarnoles.

NO *Creu-me Eva, ets l'única dona de la meva vida. (*ho diu Adam*)

SÍ Creu-me, Eva, ets l'única dona de la meva vida. (*ho diu Adam*)

NO *T'han explicat l'últim rumor Joan?

SÍ T'han explicat l'últim rumor, Joan?

NO *Fill meu la felicitat està feta de petites coses: un petit iot, una petita mansió, una petita fortuna... (*ho diu Groucho Marx*)

SÍ Fill meu, la felicitat està feta de petites coses: un petit iot, una petita mansió, una petita fortuna... (*ho diu Groucho Marx*)

255. El més important, al començament

SÍ Benvolguts pares,

El servei de manteniment de l'escola va detectar dilluns una avaria a la calefacció del gimnàs. Després d'haver efectuat les revisions oportunes, els operaris ens han dit que no podran solucionar el problema fins dilluns que ve. Per això us comuniquem que **la festa de Carnestoltes de divendres se celebrarà finalment a la sala de festes del Comú.**

MILLOR Benvolguts pares,

Us comuniquem que la **festa de Carnestoltes de divendres se celebrarà finalment a la sala de festes del Comú.** El servei de manteniment va detectar dilluns una avaria a la calefacció del gimnàs. Després d'haver efectuat les revisions oportunes, els operaris ens han dit que no podran solucionar el problema fins dilluns que ve.

256. Evitem la veu passiva

Un dels recursos per facilitar la lectura i la comprensió d'un text és **evitar la veu passiva** sempre que sigui possible. La veu activa és més directa i més breu.

SÍ Aquella casa **va ser venuda** per mig milió.

MILLOR Aquella casa **es va vendre** per mig milió.

SÍ L'exposició **va ser inaugurada** pel cònsol major.

MILLOR El cònsol major **va inaugurar** l'exposició.

SÍ El Pla **va ser presentat** als comuns per part del cap de Govern

MILLOR El cap de Govern **va presentar** el pla als comuns.

257. 'El sotasignat' i 'la sotasignada'

A l'hora d'encapçalar un certificat, una sol·licitud, una autorització, una declaració jurada, etc., les formes normatives són **el sotasignat, la sotasignada, els sotasignats i les sotasignades.**

NO *El **sotasignat**, Albert Saltalavista, propietari de Tremolo SA,

DECLARO SOTA PROMESA:

SÍ El **sotasignat**, Albert Saltalavista, propietari de Tremolo SA,

DECLARO SOTA PROMESA:

De tora manera, podem prescindir-ne.

SÍ **Albert Saltalavista**, propietari de Tremolo SA,

DECLARO SOTA PROMESA:

258. Model de sol·licitud

Albert Salta Lavista, nascut a Ordino el 8 de maig de 1975, de nacionalitat andorrana, amb passaport núm. 99457, domicili a la pl. Major, 10, d'Ordino, tel. 999 999, a/e: saltalavista@andorra.ad,

EXPOSO:

Que m'he assabentat pel *Periòdic Més Bon Dia d'Andorra* que Semprespenja SA busca un informàtic per a les seves oficines de l'avinguda de Tarragona d'Andorra la Vella;

Que crec que reuneixo els requisits que es demanen i adjunto a aquesta sol·licitud els certificats i altres documents acreditatius de la meva formació i experiència.

SOL·LICITO:

Que tingueu en compte la meva candidatura per ocupar la plaça d'informàtic vacant.

Ordino, 11 de febrer del 2005

CAP DE PERSONAL DE SEMPRESPENJA SA

259. Màrqueting i empresa (5)

spin-off > **empresa derivada**

sponsor > **patrocinador**

stand > **estand**

start-up > **nova empresa**

stock > **estoc**

stock option > **opció d'accions**

tasa > **taxa**

teléfono inalámbrico > **telèfon sense fil**

timing > **periodificació**

tracking > **estudi de seguiment**

tracking study > **estudi de seguiment**

trade show marketing > **màrqueting firal**

trade-marketing > **trade màrqueting**

trasera > **fons publicitari**

value chain > **cadena de valor**

vending > **venda automàtica**

warehousing > **gestor/a de dades**

webmaster > **administrador/a de webs**

workshop > **taller**

260. 'Atendre el' i 'atendre al'

El verb **atendre** pot ser transitiu (*atendre el*) i intransitiu (*atendre al*).

TRANSITIU

- 1) Tenir en compte alguna cosa > El gerent no **atén les** nostres demandes.
- 2) Prestar atenció (a un client) > No li agrada gens **atendre el** públic.
- 3) Pagar (una quantitat que es deu) > No **ha atès el** pagament del lloguer.

INTRANSITIU

- 1) Fer atenció a una cosa, posar-hi cura > No atén **mai al** que diuen.

Atès que i **atenent que** equivalen a **considerant que, tenint en compte que, d'acord amb**.

261. Més castellanismes (E)

*Enganxina > **adhesiu**

*Engrassar > **greixar, untar, lubricar, lubricar**

*Enredadera > **enfiladís -issa** (adjectiu), **planta enfiladissa**

*En sèrio > **de debò, seriosament**

*Enterar-se > **assabentar-se, saber, adonar-se**

*Envoltori > **embolcall**

*Enxufe / enxufar > **endoll / endollar, connectar**

*Escaquejar-se > **escapolir-se, fugir d'estudi**

*Escarbar > **gratar, remoure, burxar, furgar**

*Escuet > **concís, escarit**

*Esguinç > **esquinç**

*Esmerar-se > **mirar-s'hi, posar cura**

*Estar a les dures i a les madures > **estar a les verdes i a les madures**

*Estar-ne fins a la coronilla > **estar-ne fins al capdamunt**

*Estrellar-se > **estavellar-se**

*Estropici > **trencadissa, estropell**

*Excluir > **excloure**

*Exitós > **reeixit, d'èxit**

*Extraditar > **extradir**

262. La doble negació

En les construccions emfàtiques, en què les formes **res, cap, ningú, gens, enlloc, mai, ni** apareixen davant del verb, és recomanable escriure l'adverbi **no** en els textos formals, mentre que en registres informals es pot ometre.

INFORMAL **Ningú (no)** es mereix aquest tracte tan degradant.

FORMAL **Ningú no** es mereix aquest tracte tan degradant.

INFORMAL **Cap** dels nostres clients **(no)** ha fet servir els fulls de reclamacions.

FORMAL **Cap** dels nostres clients **no** ha fet servir els fulls de reclamacions.

La doble negació és molt oportuna quan **res, cap, ningú, gens, enlloc, mai i ni** són lluny del verb, ja que deixa més clara la idea de negació.

SÍ **Cap** oferta, encara que sigui la més econòmica o la que contingui les propostes més ajustades a les condicions que fixa el plec de bases, **no** es podrà acceptar si no compleix el requisit...

263. Abús de 'durant'

Durant significa *dins l'espai de temps que dura una cosa* (p. ex.: *Durant aquests cinquanta anys, no he estat malalt ni una sola vegada.*) A vegades n'abusem, sobretot quan aquest espai de temps no està definit clarament.

NO **?Durant** el mes de desembre del 2005 vam iniciar un estudi acurat per analitzar la situació del país. (*iniciar marca un punt de partida, no de tancament*)

SÍ **El mes de desembre** del 2005 **vam iniciar** un estudi acurat per analitzar la situació del país.

SÍ **Durant** el mes de desembre del 2005 **vam fer** un estudi acurat per analitzar la situació del país.

Moltes vegades podem prescindir de **durant**.

SÍ **Durant** els primers mesos del 2007 també vam fer moltes reunions.

MILLOR **Els primers mesos** del 2007 també vam fer moltes reunions.

264. Frases fetes (A)

A bodes em convides > denota alegria per una proposició que hom accepta

A cau d'orella > en veu molt baixa

A corre-cuita > amb presses, sense posar-hi el temps degut

A empentes i rodolons > amb dificultats i entrebancs

Agafar els trinquets > marxar, anar-se'n

Aguantar l'espelma > acompanyar una parella d'enamorats (per vigilar-los)

Aire, que vol dir vent > per dir a algú que se'n vagi

Aixecar la camisa > enganyar algú abusant de la seva credulitat

Això és bufar i fer ampolles > fàcil de fer

Això no menja pa > objectes que es poden emmagatzemar sense implicar més despeses

(p. ex.: *Comprem-ne deu, que això no menja pa*).

Això rai! > el que hom tem, plany, que sap greu, etc., no és gens o tant de témer...

Això són figues d'un altre paner > allò que un altre diu difereix del que ha dit abans o d'allò que hom creia, imaginava, deduïa, etc.

Ajuntar-se el pa amb la gana > despectivament, al·lusió a dues o més persones oportunistes que s'avenen bé entre elles

Alça, Manela! > interjecció que expressa entusiasme

Amagar el cap sota l'ala > no voler veure les coses, defugir la responsabilitat

Amb el cor a la mà > obrar amb sinceritat

265. Per introduir una conseqüència

Construccions més freqüents per indicar una **conseqüència** del fet enunciat en l'oració principal:

de manera... que

fins al punt... que / de

massa / prou... perquè

molt / poc... perquè

tan / tant que

- Ja ho sé, **de manera que** no cal que m'ho expliquis.
- Està molt content, **fins al punt que** ens ha convidat a esmorzar.
- Aquest tema és **prou** important **perquè** (no **com perquè*) l'analitzem amb calma.
- Em fa **tanta** mandra, **que** no hi aniré.

Les oracions consecutives introduïdes amb la conjunció **que** també se solen separar amb una coma.

- Aquesta proposta és **tan** innovadora, **que no la podem deixar escapar**.

266. Dos verbs amb règim diferent

A vegades fem servir dos verbs seguits amb un complement. Quan aquests verbs *demanen* un complement directe (CD) no hi ha problemes (*Hem de **potenciar** i **diversificar** l'economia*), però si un verb demana un CD (*Hem d'**informar** les empreses*) i l'altre no (*Hem de **confiar** en les empreses*), tenim un problema de règim verbal (**Hem d'**informar** i **confiar** en les empreses; *Hem de **confiar** i **informar** les empreses*).

Una solució és separar els verbs i fer servir pronoms.

NO *Volem **promoure** i **donar suport** a la iniciativa empresarial.

- NO *Volem **donar suport** i **promoure** la iniciativa empresarial.
- SÍ Volem **promoure** la iniciativa empresarial i **donar-hi** suport.
- SÍ Volem **donar suport** a la iniciativa empresarial i **promoure-la**.
- NO *Hem de **facilitar** i **donar accés** al finançament.
- NO *Hem de **donar accés** i **facilitar** el finançament.
- SÍ Hem de **donar accés** al finançament i **facilitar-lo**.
- SÍ Hem de **facilitar** el finançament i **donar-hi** accés.

267. 'Comptar amb'

Comptar amb es fa servir sovint amb el sentit de *disposar de, tenir i estar constituït per*, però significa *tenir algun fet per segur, confiar en algú o alguna cosa*.

- SÍ **Compto amb** el teu suport per tirar endavant aquest projecte. (*confiar en algú o alguna cosa*)
- NO *L'SPL **compta amb** tres pisos.
- SÍ L'SPL **disposa de / té / està equipat amb** tres pisos.
- SÍ A L'SPL **hi ha** tres pisos.
- NO *L'acte va **comptar amb** la presència dels cònsols.
- SÍ Els cònsols **van assistir** a l'acte.
- NO *La nostra empresa **compta amb** els millors professionals. (*disposa de*)
- SÍ La nostra empresa **està formada** pels millors professionals.
- SÍ La nostra empresa **la formen** els millors professionals.
- SÍ La nostra empresa **està constituïda** pels millors professionals.

268. Model de declaració jurada

Albert Salta Lavista, nascut a Ordino el 8 de maig de 1975, de nacionalitat andorrana, amb passaport núm. 99457 i domicili a la plaça Major, 10, d'Ordino,

DECLARO SOTA PROMESA:

Que no he estat processat ni he estat condemnat mitjançant sentència ferma, per delictes de falsedat o contra la propietat.

Que no sóc deutor de l'Administració pública, ni de cap empresa parapública.

I que no he donat lloc, per culpa o negligència, a la resolució ferma de cap contracte formalitzat amb l'Administració pública durant els darrers cinc anys.

I perquè consti així en compliment de les bases del concurs a què fa referència l'edicta del 12 de juny del 2007, publicat al BOPA núm. 20, signo aquesta declaració.

[*signatura sense tornar a repetir la menció dels noms i cognoms*]

Andorra la Vella, 19 de juliol del 2007

269. Tan bon punt 'tinguem' i 'tindrem'

Si hem d'escriure frases temporals referides al futur introduïdes per **quan**, **així que**, **tan bon punt**, etc., podem fer servir el present de subjuntiu i el futur.

Sí Tan bon punt **tinguem** totes les dades, farem una conferència de premsa per explicar les primeres conclusions.

Sí Tan bon punt **tindrem** totes les dades, farem una conferència de premsa per explicar les primeres conclusions.

Sí Quan **hagi arribat** el client de la 234, ja us avisaré perquè li pugueu les maletes i l'acompanyeu a l'habitació.

Sí Quan **haurà arribat** el client de la 234, ja us avisaré perquè li pugueu les maletes i l'acompanyeu a l'habitació.

270. Frases fetes (A-B)

Amb l'ai al cor > estar envaït d'una emoció extrema, expectant, especialment per la temença d'allò que pugui ocórrer

Amb la cara paga > revelar la cara el que algú és

Amb penes i treballs > difícilment, tot just, escassament, pel cap alt, a penes

Amb prou feines > difícilment, tot just, escassament, pel cap alt, a penes

Amb una sabata i una espardenya > amb mitjans insuficients

Anar a les trasques > anar darrere d'algú, d'alguna cosa

Anar de bracet > l'avantbraç de l'un repenjat en l'avantbraç de l'altre; anar junts

Anar de corcoll > decaure (algú o alguna cosa), esfondrar-se

Anar-se'n en orris > anar, una cosa, mal aconduïda, desordenada

Anem a pams > examinem-ho bé i assegurem-nos-en

Ara hi corro! > per dir que no estem disposats a fer el que ens proposen o manen

Ara i adés > de tant en tant, a vegades

Arribar a misses dites > fer tard

Arribar als anissos > arribar a les acaballes d'una cosa

Ballar-la grassa > passar-ho bé, tenir molts diners

Ballar-la magra > viure amb estretor

Ballar pel cap > recordar-se d'alguna cosa vagament, tenir-ne reminiscències

271. Més castellanismes (E-F)

- *Extranger > **estranger**
- *Extrany > **estrany**
- *Extrovertit > **extravertit**
- *Fabular > **inventar, imaginar**
- *Faltaria més! > **Només faltaria!**
- *Fardar > **presumir, lluir, donar-se importància**
- *Farola (del carrer) > **fanal**
- *Farragós > **feixuc**
- *Fer de les seves > **fer-ne de les seves**
- *Fer la vista grossa > **fer els ulls grossos, no mirar prim**
- *Ficar-se en camisa d'onze vares > **ficar-se allà on no el demanen**
- *Filàntrop > **filantrop**
- *Financiació, finançar > **finançament, finançar** (*jo finanço, no *financio*)
- *Finiquito > **liquidació, quitança**
- *Flipar > **entusiasmar, apassionar, agradar molt**
- *Fontaner (de conductes d'aigua) > **lampista, llauner**
- *Forani, forània > **forà, forana**
- *Fugar-se > **fugir, escapar-se, escapolar-se, fer-se escàpol, evadir-se**
- *Fugir per cames > **fugir corrents, fugir cames ajudeu-me**

272. Confiar 'en', 'a' i 'de'

El verb **confiar** no regeix la preposició **amb** (**confio amb*), sinó la preposició **en** davant de substantiu (*confio en la victòria*) i les preposicions **a** o **de** davant d'infinitiu (*confio a guanyar; confio de tenir-ho tot a punt*).

- NO *Confio **amb** les possibilitats d'aquest producte. (*substantiu*)
- SÍ Confio **en** les possibilitats d'aquest producte.

- NO *L'Eva no confia **amb** arribar a una solució amistosa. (*infinitiu*)
- NO *L'Eva no confia **en** arribar a una solució amistosa.
- SÍ L'Eva no confia **a** arribar a una solució amistosa.
- SÍ L'Eva no confia **d'**arribar a una solució amistosa.

273. Combinacions binàries de pronoms ('el', 'la' i 'les' + altres pronoms)

(el) EN HI (la) EN HI (les) EN HI

1. l'en l'hi la'n la hi les en les hi

2. el n' l'hi la n' la hi les n' les hi

3. -l'en -l'hi -la'n -la-hi -les-en -les-hi

1. Davant del verb començat per consonant:

l'hi porto (el cotxe a rentar), ***la hi porto***, ***les hi porto***.

2. Davant d'un verb començat per vocal o h:

l'hi afegiré; ***la hi afegiré***; ***les hi afegiré*** (les preguntes al qüestionari).

3. Darrere d'un verb acabat en consonant o vocal:

doneu-l'hi; ***doneu-la-hi*** (la carta a la cap); ***doneu-n'hi***.

274. Combinacions binàries de pronoms ('us' i 'els' + altres pronoms)

EL LA ELS LES HO EN HI LI ENS EM

1. us el us la us els us les us ho us en us hi us li us ens us em

2. us l' us l' us els us les us ho us n' us hi us li us ens us m'

3. -vos-el -vos-la -vos-els -vos-les -vos-ho -vos-en -vos-hi -vos-li -vos-ens -vos-em

4. -us-el -us-la -us-els -us-les -us-ho -us-en -us-hi -us-li -us-ens -us-em

EL LA ELS LES HO EN HI

1. els el els la els els els les els ho els en els hi

2. els l' els l' els els els les els ho els n' els hi

3. -los-el -los-la -los-els -los-les -los-ho -los-en -los-hi

4. 'ls-el 'ls-la 'ls-els 'ls-les 'ls-ho 'ls-en 'ls-hi

1. Davant del verb començat per consonant: ***us el donaré***; ***els el donaré***.

2. Davant d'un verb començat per vocal o h: ***us l'indiquem***; ***els l'indiquem***.

3. Darrere d'un verb acabat en consonant o u: ***emporteu-vos-el***; ***doneu-los-el***.

4. Darrere d'un verb acabat en vocal que no sigui la u: ***prendre-us-la***; ***prendre'ls-la***.

275. Combinacions binàries de pronoms ('li' i 'en' + altres pronoms)

EL LA ELS LES HO EN HI

1. li'l li la li'ls li les li ho li'n li hi

2. li l' li l' li'ls li les li ho li n' li hi

3. -li'l -li-la -li'ls -li-les -li-ho -li'n -li-hi

HI

1. n'hi

2. n'hi

3. -n'hi

1. Davant del verb començat per consonant: *li la donaré; n'hi donaré.*
2. Davant d'un verb començat per vocal o h: *li l'explico; n'hi explico.*
3. Darrere d'un verb acabat en consonant o vocal: *doneu-li-la; doneu-n'hi.*

276. Massa 'correctes'

Cal evitar l'ús sexista del llenguatge (vegeu el flaix 64), però sense arribar a l'extrem d'escriure frases com *El/la responsable/a de recursos humans és l'encarregat/ada d'establir les tasques dels/de les treballadors/ores.*

Podem encapçalar una carta amb **Benvolguts clients, benvolgudes clientes, o Benvolgut/uda client/a**, (no ***Benvolgut/Benvolguda senyor/senyora,**). Però si al text ens hem de referir 10 vegades a la clientela, podem escriure **la clientela i els clients**, perquè en català la forma gramatical genèrica és la masculina, sobretot en plural.

Per evitar les professions d'un sol sexe podem fer servir mots genèrics o col·lectius (**alumnat, professorat, direcció, personal administratiu**), sobretot quan s'atribueix una professió a un sol sexe (**personal de la neteja**).

En formularis, circulars i impresos no hi posarem **Nom i cognoms de l'alumnat**, sinó **Nom i cognoms de l'alumne/a**, o, encara millor si només afecten l'alumnat: **Nom i cognoms**. En aquests casos també podem optar per altres fórmules, per exemple: **Lloc de naixement** en comptes de **Nascu/uda a i Amb la llicenciatura en** en lloc de **Llicenciat/ada en**.

277. Formes femenines de càrrecs, professions, etc.

advocada, copilot, jutge (-essa), política, agent, copríncesa, llevadora, ponent, ajudant (-a), crítica, magistrada, professional, alcaldessa, degana, manadora, psicòloga, aprenent (-a), delineant, mestra, psiquiatra, arqueòloga, dibuixant, metge (-essa), representant, arquitecta, enginyera, ministra, sastressa, assistenta, enòloga, músic, sòndica, bandera, estudiant (-a), notària, sociòloga, batlle, filòloga, núncia, soldat, biòloga, fiscal, oficial (-a), subsòndica, bombera, geòloga, operària, suplent, cantant, gerent, pedagoga, tècnica, comerciant (-a), geriatra, pediatra, tinent (-a), comissària, governant (que governa), perit (-a), vigilant, conferenciant, governanta (majordoma), pèrit (-a), xef, conserge, informàtica, pilot, xofer (-a), cònsol, intèrpret, poeta (-essa) xòfer (-a).

278. 'Poder'

A més de la primera persona del present d'indicatiu (*jo puc*), el present de subjuntiu del verb **poder** es fa amb **u**, no amb **o** (*pugui, puguis, pugui, puguem, pugueu, puguin*).

SÍ Espero que **puguem** acabar aquesta feina dilluns que ve.

Els infinitius en **-guer** (**poguer*) i els gerundis en **-guent** (**poguent*) són incorrectes.

La construcció ***poder amb** (**no va poder amb tanta pressió*) també és incorrecta.

NO ***El River no va poder amb** l'Igualada i ja suma dues derrotes seguides.

SÍ El River no va **poder superar** l'Igualada i ja suma dues derrotes seguides.

A vegades el verb **poder** és innecessari.

SÍ Necessito més dades per **poder** fer un diagnòstic exhaustiu.

MILLOR Necessito més dades per **Ø** fer un diagnòstic exhaustiu.

SÍ Els joves tenen dificultats per **poder** compaginar els estudis i els esports.

MILLOR Els joves tenen dificultats per **Ø** compaginar els estudis i els esports.

279. Si pesa, és 'pesant'

Quan ens referim a una cosa que té un pes específic elevat, aquesta cosa és **pesant**, no ***pesada**.

NO *Els vehicles **pesats** no poden circular per aquesta avinguda.

SÍ Els vehicles **pesants** no poden circular per aquesta avinguda.

NO *Un quilo de ferro és molt més **pesat** que un quilo de palla, diguin el que diguin.

SÍ Un quilo de ferro és molt més **pesant** que un quilo de palla, diguin el que diguin.

NO *El pesat de l'Albert competeix en la categoria de pesos **pesats**.

SÍ El pesat de l'Albert competeix en la categoria de pesos **pesants**.

280. Més castellanismes (G-H)

*Gafe > **malastruc -uga** (*ser gafe > ser malastruc, portar mala sort*)

*Gamusa > **camusa, drap de la pols**

*Ganància > **guany**

*Garantitzar > **garantir**

*Garrafal > **colossal, enorme, majúscul, desmesurat, fora mida, exorbitant**

*Gatillo > **gallet**

*Gelos > **gelosia** (*però gelós -a*)

*Glaciar > **glacera**

*Grassa > **greix** (*però una dona grassa*)

*Griferia > **aixetes, joc d'aixetes, aixetam**

*Gripós > **engripat**

*Guixeta > **taquilla**

*Heredar > **heretar**

*Hombreira > **musclera**

*Hombro > **espatlla**

*Hortera > **carrincló, cursi, xaró, vulgar, de mal gust, quico**

*Hospedar > **allotjar, albergar, donar hostalatge**

*Hosteleria > **hostaleria, hoteleria**

*Hostigar > **fustigar, atiar, punxar, assetjar, fer la guitza, importunar**

281. 'Optem per', no 'optem a'

Encara que molts mitjans de comunicació opten per castellanitzar el significat d'**optar**, aquest verb significa *decidir-se per una de les alternatives possibles*. Per tant, és incorrecte amb el sentit d'*aspirar a*.

SÍ La nostra empresa sempre ha **optat per** la qualitat.

NO *M'han dit que el cònsol **optarà a** la reelecció.

SÍ M'han dit que el cònsol **aspirarà a** la reelecció.

NO *Lexus **opta al** premi de millor grup que canta en català.

SÍ Lexus **aspira al** premi de millor grup que canta en català.

282. Frases fetes (B-C)

Bé vaja! > expressió que denota disgust, desil·lusió.

Beure's el seny > fer insensateses, coses de boig.

Bon vent i barca nova! > expressió de comiat adreçada a algú o a alguna cosa que no sap greu que se'n vagi o que es perdi.

Bona nit viola! (o **bona nit cargol!**) > denota la pèrdua irremissible d'alguna cosa.

Bufar i fer ampolles > una cosa, ser fàcil de fer.

Campi qui pugui > salvi's, escapi's, qui pugui.

Can seixanta > lloc on tothom fa el que vol, on hi ha un gran desgavell.

Cantar les absoltes > donar per acabada o morta una cosa.

Cantar les veritats a algú (o **cantar les quaranta a algú**) > retreure-li les malifetes.

Cara de pomes agres > cara de no trobar-se gens bé, de no estar gens satisfet.

Caure del ruc > adonar-se d'alguna cosa, deduir-la.

Caure l'ànima als peus > tenir un gran desengany.

Com de la nit al dia > quan dos coses o dos persones difereixen molt l'una de l'altra.

Com Déu mana > degudament.

Com hi ha món! > exclamació per reforçar una afirmació, una ordre, una amenaça, etc., o que demostra sorpresa, decepció, etc.

Cornut i pagar el beure (ser) > fer una cosa a profit d'altres i sortir-ne perjudicat.

Cridar el mal temps > portar algú mala sort o desgràcia amb allò que diu o fa.

283. 'Se' celebra que 'se' sàpiga

Davant d'un verb que comença amb el so [s], o sigui, amb les lletres **ce**, **ci** i **s** (**celebrar**, **citar**, **servir**) és recomanable fer servir la forma **se** en comptes de **es** perquè el contacte entre sons és més natural.

- NO *El festival **es** celebrarà els dies 12 i 13.
- SÍ El festival **se** celebrarà els dies 12 i 13.
- NO *L'autor que **es** cita en aquest informe no té credibilitat.
- SÍ L'autor que **se** cita en aquest informe no té credibilitat.
- NO *Aquesta sopa **es** serveix freda.
- SÍ Aquesta sopa **se** serveix freda.

284. 'Enteniment' i 'entesa'

Els termes **enteniment** i **entesa** a vegades es confonen (equivalen a *entendimiento* en castellà). L'**enteniment** és la facultat de comprendre i el seny, mentre que **entesa** és el fet d'entendre's amb algú, arribar a un acord.

- NO *L'**enteniment** a què han arribat les dues empreses posa fi al litigi.
- SÍ L'**entesa** a què han arribat les dues empreses posa fi al litigi.
- NO *L'**enteniment** entre palestins i israelians sembla impossible.
- SÍ L'**entesa** entre palestins i israelians sembla impossible.

285. 'Esquena' i 'espatlla'

L'**esquena** és la part posterior del cos que va de l'espatlla a la cintura (*espalda* en castellà) i l'**espatlla** és la part superior de l'esquena, a cada costat del coll (*hombro* en castellà).

Com que només tenim una **esquena**, l'hem d'utilitzar sempre en singular (exemples: *caure d'esquena*, *tirar-se una cosa a l'esquena*, *girar l'esquena*, *d'esquena a*, etc.).

- NO *Sempre critica **a esquenes** de l'amo.
- SÍ Sempre critica **a (l')esquena** de l'amo.

D'espatlles, en tenim dues. Podem fer servir **espatlla** en plural (exemples: *arronsar les espatlles*, *cobrir les espatlles*, *guardar les espatlles*, *donar les espatlles*).

- SÍ No tinc por, tinc les **espatlles** cobertes.

286. 'No solament... sinó' i 'no tant... com'

Les construccions **no solament... sinó també** i **no tant... com** no s'han de barrejar.

- NO *El que em va sorprendre no va ser **tant** la reacció del Sergi davant d'aquesta situació desagradable, **sinó** la dels seus companys de feina.

SÍ El que em va sorprendre no va ser **tant** la reacció del Sergi davant d'aquesta situació desagradable, **com** la dels seus companys de feina.

En l'exemple anterior diem que la reacció dels companys del Sergi ens va sorprendre més que la del mateix Sergi. Però si volem dir que la reacció del Sergi no ens va sorprendre gens i que la dels seus companys sí que ens va sorprendre, ho podem escriure així:

SÍ El que em va sorprendre no va ser la reacció del Sergi davant d'aquesta situació desagradable, **sinó** la dels seus companys de feina.

En català occidental és preferible **no solament... sinó també** que **no només... sinó també** perquè amb la primera construcció s'evita la cacofonia: **no només**.

287. 'Si s'escau' i 'si escau'

Si escau significa *en cas que sigui procedent*. No és el mateix que **si s'escau**, que significa amb relació a un fet, si es produeix, si s'esdevé.

NO *Demà farem una reunió extraordinària i, **si s'escau**, prendrem mesures dràstiques.

SÍ Demà farem una reunió extraordinària i, **si escau**, prendrem mesures dràstiques.

(= si ho considerem convenient)

NO *Doncs nosaltres estarem atents a les possibles mesures dràstiques.

Si escauen, ja us podeu preparar.

SÍ Doncs nosaltres estarem atents a les possibles mesures dràstiques.

Si s'escauen, ja us podeu preparar.

(= si es produeixen)

Escaure també significa *anar bé, convenir* (El blau no t'escau) i *esdevenir-se una cosa en una data, etc.* (El meu aniversari s'escau en diumenge).

288. 'Fronts'

***Al front de** és un castellanisme que podem substituir per **al capdavant de, encapçalar, liderar, dirigir**, etc., segons el context.

NO *El VPC va guanyar amb comoditat i s'ha situat **al front de** la classificació.

SÍ El VPC va guanyar amb comoditat i s'ha situat **al capdavant de** la classificació.

NO *Les autoritats locals van ser **al front de** la comitiva.

SÍ Les autoritats locals van **encapçalar** la comitiva.

En canvi, sí que són correctes les expressions següents:

De front: del costat del front (*L'enemic ens venia de front, i no de costat*).

Fer front a: afrontar, fer cara a. (*No sap fer front a les adversitats*).

Front a front: cara a cara. (*Ens vam trobar front a front*).

Fer un canvi de front: canviar bruscament d'opinió, de partit.

Abaixar (o acalar) el front: humiliar-se, declarar-se vençut o culpable, etc.

Amb el front alt: amb el cap alt, sense avergonyir-se.

289. 'On hi diu, hi ha de dir'

En general, no podem tenir un **relatiu** (*on*) i un **pronomen feble** (*hi*) alhora (flaix núm. 30).

NO *El poble **on hi** viu l'Albert no m'agrada gens.

SÍ El poble **on** viu l'Albert no m'agrada gens.

Però sí que podem trobar **on** i **hi** en una mateixa frase. En l'exemple següent no podem suprimir el pronomen **hi** perquè es tracta d'un pronomen que forma part del verb (*dir* ≠ *dir-hi*; *veure* ≠ *veure-hi*; *sortir* ≠ *sortir-se'n*, etc.).

NO ***On diu** zona pública **ha** de dir zona pública.

SÍ **On hi** diu zona pública **hi ha** de dir zona pública.

Un exemple semblant: **Allà **diu** que no es pot fumar* > *Allà **hi diu** que no es pot fumar*.

De la mateixa manera, **dir la seva* és incorrecte amb el significat d'intervenir en un afer, ficar-hi cullerada: *Sempre **hi** ha de dir la seva!*

290. 'Li' i 'els' abans del coreferent

Alguns manuals d'estil es decanten perquè els pronoms **li** i **els** puguin aparèixer abans de l'element a què fan referència. En aquest cas no se separaren amb una coma.

SÍ Va recuperar-se ràpidament i **li** va demostrar **a la seva mestressa** que podia fer la feina perfectament.

SÍ El Joan **els** va dir **als seus caps** que el mes que ve no podrà anar a treballar.

SÍ L'aparició d'aquest producte **li** va suposar **a la seva empresa** uns guanys molt importants.

291. Connectors i puntuació (1)

Els connectors (**doncs**, **per tant**, **de fet**, **en canvi**, **és a dir**, **o sigui**, **així**, etc.) se solen puntuar amb comes (davant i darrere si són al mig de la frase).

SÍ El problema del Rossendo, **doncs**, és que és el cul del cove.

SÍ He dit *el cul del cove*, **és a dir**, no es pot estar quiet enlloc.

SÍ Del que es tracta, **per tant**, és que nevi molt i no pugui marxar.

SÍ **De fet**, m'han dit que no pot fer rota perquè té mal als corrns.

SÍ A la Sebastiana, **però**, ja li va bé que de tant en tant agafi els trinquets.

SÍ **Així**, en què quedem?

De tota manera, parlem d'una tendència. No és una norma i a vegades podem prescindir de la coma (per fer més àgil el discurs, per reflectir diàlegs o la pronúncia, etc.) o fer servir altres signes de puntuació.

SÍ Me'n vaig al Pas de la Casa, **per tant** no m'esperis per dinar.

Sí Fes el que vulguis: **de fet** jo també me'n vaig a la Seu.

Sí El Rossendo se'n va com un llampec cap amunt i la Sebastiana, ben tranquil·leta cap avall;
per tant, el Quisso es queda com a amo de la casa.

292. Connectors i puntuació (2)

Els connectors **així doncs**, **ara bé** i **doncs bé** van precedits d'una pausa més llarga que la d'una coma (es correspon amb un punt o un punt i coma) i van seguits d'una coma (en alguns casos també dels dos punts. Ex.: *Ara bé:*).

Sí Al teu informe del 2006 no hi ha cap valoració positiva. **Així doncs**, segons tu, ho faig tot malament?

Sí Al teu informe del 2006 no hi ha cap valoració positiva; **així doncs**, segons tu, ho faig tot malament?

Sí No estic d'acord amb les teves decisions. **Ara bé**, tu ets l'empresari i jo només sóc un treballador.

Sí No estic d'acord amb les teves decisions; **ara bé**, tu ets l'empresari i jo només sóc un treballador.

Sí Suposo que no has oblidat el que et vaig dir el primer dia. **Doncs bé**, demà ja no cal que vinguis.

Sí Suposo que no has oblidat el que et vaig dir el primer dia; **doncs bé**, demà ja no cal que vinguis.

293. Frases fetes (D)

D'allò més bo > molt bo (en castellà, *de rechupete*)

D'estar per casa > mancat de valor o de pretensions, negligent

De bell nou > una altra vegada

De bocaterrosa > boca avall, de boca a terra

De bona gana > amb molt gust, volentersament

De ca l'ample > considerable, de grans proporcions (*Un desori de ca l'ample*)

De cap a peus > de dalt a baix (*Estic xop de cap a peus*)

De cap i de nou > una altra vegada, des del començament (*Ho farem de cap i de nou*).

De cop i volta > sense pensar-s'hi; bruscament

De cua d'ull > **de reüll**; **mirar algú de cua d'ull** > tenir-li prevenció, malvolença

De debò (o de bo, o de bo de bo) > en veritat, realment, seriosament, no de per riure

De fit a fit > fixament, amb la vista fixa

De gom a gom > **ple completament**. **De mala gana** > a desgrat, amb repugnància

De mala mort > de poca activitat (*Un bar de mala mort*)

De més verdes en maduren > expressió per indicar la possibilitat d'una cosa que sembla que no pugui ser

De mig a mig > completament, del tot (*Em vaig equivocar de mig a mig*)

De nyigui-nyogui > fet de qualsevol manera, de construcció defectuosa, feble

294. 'Apertura' i 'obertura'

El nou diccionari normatiu, el [DIEC](#), inclou el terme **apertura**.

apertura *f.* Obertura 5.

Aquest 5 de color gris vol dir que **apertura** significa el mateix que la cinquena accepció d'**obertura**.

obertura [...] *f.* 5 Acció de donar entrada, en un règim polític, a corrents més liberals i més democràtics. *Finalment, el Govern va anunciar un règim d'obertura.*

Per tant, tot el que no sigui això continua sent una **obertura** (l'obertura d'un canal de comunicació, una sessió d'obertura, l'obertura d'una òpera, l'obertura d'una cova, etc.).

Aperturisme i **aperturista** són sinònims d'**oberturisme** i **oberturista**.

295. 'Acordar' no és 'decidir'

A vegades es fa servir el verb **acordar** quan el que es vol dir és *decidir*. *Acordar* implica posar-se d'acord dues o més persones o posar d'acord.

NO *La batlle **ha acordat** desestimar el recurs.

SÍ La batlle **ha desestimat** el recurs.

SÍ La batlle **ha decidit** desestimar el recurs.

SÍ La fiscal i l'advocat de la defensa **van acordar** una indemnització i el judici es va evitar.

NO *El director de l'empresa **ha acordat** la reducció del 5% de la plantilla.

SÍ El director de l'empresa **ha acordat** amb els sindicats la reducció del 5% de la plantilla.

SÍ El director de l'empresa **ha decidit** la reducció del 5% de la plantilla.

296. 'Estatunidenc -a'

El nou [DIEC](#) incorpora el terme **estatunidenc -a**, que és més precís que **nord-americà -ana** perquè els canadencs i els mexicans també són nord-americans.

SÍ L'opinió pública **nord-americana** està dividida.

MILLOR L'opinió pública dels **Estats Units** està dividida.

MILLOR L'opinió pública dels **EUA** està dividida.

MILLOR L'opinió pública **estatunidenca** està dividida.

297. Més castellanismes (I)

*Imborrable > **inesborrable**

*Immediacions > **voltants, rogalia**

*Immiscuir-se > **immiscir-se, ficar-se on no demanen**

*Impar > **senar, imparell**

- *Impredecible > **impredecible**
- *Improvitzar > **improvisar**
- *Inalàmbric > **sense fil**
- *Incautar > **confiscar, requisar, comissar, decomissar, retenir**
- *Incaute > **incaut**
- *Inclús (adv.) > **fins i tot, fins**
- *Inconfundible > **inconfusible**
- *Infundir > **infondre**
- *Ingle > **engonal**
- *Injert > **empelt**
- *Insertar > **inserir**
- *Intrincat > **intricat**
- *Intrínquil > **entrellat; complicació, enrevessament**
- *Invadir > **envair**
- *Inverosímil > **inversemblant**

298. 'A la una' i 'a l'una'

A la una (sense apostrofar) equival a la primera hora després del migdia o de la mitjanit.

NO ***A l'una** sortim a dinar.

SÍ **A la una** sortim a dinar.

A l'una (amb apostrofació) significa *unidament, a un temps*.

NO *Hem d'anar tots **a la una**, com Fontovellena.

SÍ Hem d'anar tots **a l'una**, com Fontovellena.

299. 'Sí' o 'si'

En català, el **sí** accentuat només és per a les afirmacions.

SÍ La Sebastiana **sí**, que és una sàvia.

SÍ En la votació hi ha hagut tres **sís** i quatre nos.

SÍ La directora ha donat el **sí** a les nostres demandes.

SÍ Ho ha aprovat amb un **sí** sec, però un **sí** en definitiva.

SÍ És clar que **sí**!

SÍ Doncs **sí** que estem ben arreglats!

Exemples amb **si** (sense accent):

SÍ Parlen **entre si**

Sempre parla de **si mateixa**

Ha **tornat en si**

Si més no ha dit que sí

Si de cas, no diguis res

Si no, tindrem merder

Si bé tens raó, calla

Si ho sabessis!

En el **si** de la comissió hi ha divergències

Variacions en **si** bemoll

L'infant que portava en el seu **si**.

300. 'Assumptes' i 'serrells'

L'equivalència entre l'**asunto** del castellà i l'**assumpte** del català no sempre queda bé. Per exemple: *Això és feina meua* és preferible a *Això és assumpte meu*. A més, l'SPL és un departament del Ministeri d'**Afers** (no Assumptes) Exteriors, Cultura i Cooperació.

Més exemples:

...asunto concluido > **i ja està, ja n'hi ha prou, ja s'ha acabat, s'ha acabat el bròquil.**

cambiar de asunto > **girar full, canviar de rosca.**

conocer bien el asunto > **conèixer bé el marro (o el llautó), saber quin pa hi donen.**

el asunto es que... > **el cas és que...**

eso es otro asunto > **això és una altra història (o cosa), això són figues d'un altre paner.**

preparar el asunto > **preparar el terreny.**

volvamos a nuestro asunto > **tornem allà on érem (o al nostre tema).**

y asunto despachado (o terminado) > **i ja n'hi ha prou, i s'ha acabat el bròquil.**

El DIEC no recull l'accepció de **serrell** com a assumpte pendent, però el Termcat sí: *part petita que queda sense ultimar o resoldre d'un assumpte o feina més gran.*

301. Quan 'quan' és incorrecte

En català no s'admet l'ús de **quan** com a preposició (en castellà **cuando** adquireix una funció prepositiva en frases que no porten verb: *Yo, cuando niño, vivía en Cáceres*). En aquests casos podem utilitzar **durant**, **per**, **en el temps de**, **en l'època de**.

NO *El saqueig va passar **quan** la guerra.

SÍ El saqueig va passar **durant** la guerra.

SÍ El saqueig va passar **en el temps de** la guerra.

SÍ El saqueig va passar **en l'època de** la guerra.

302. Quan 'quan no' és incorrecte

La locució adverbial **quan no** és incorrecta si el que volem dir és **fins i tot, si no**.

NO *En aquesta empresa el Pere ha estat un treballador desaprofitat, **quan no** menyspreat.

SÍ En aquesta empresa el Pere ha estat un treballador desaprofitat **i fins i tot** menyspreat.

SÍ En aquesta empresa el Pere ha estat un treballador desaprofitat, **si no** menyspreat.

303. La 'pràctica' totalitat

Fins ara el diccionari normatiu ([DIEC](#)) no recollia la possibilitat d'utilitzar l'adjectiu **pràctica** (en femení) anteposat a certs noms i amb el significat de *gairebé completa*.

SÍ Han denunciat la **pràctica** desaparició del sentit comú.

SÍ Han denunciat la desaparició **gairebé completa** del sentit comú.

SÍ La **pràctica** totalitat de l'alumnat ha suspès.

SÍ Ha anunciat la **pràctica** desarticulació del comando Aixidonques.

El nou DIEC també incorpora la locució adverbial **a la pràctica**, que abans no hi era.

SÍ Parlen de fer neteja però **a la pràctica** només embruten.

SÍ Parlen de fer neteja però **a l'hora de la veritat** només embruten.

304. Noms propis que es tradueixen (1)

1. Fundacions, museus, auditoris, sales de concert, teatres, col·legis professionals, arxius, etc.

l'Elisi (Palau de l'Elisi), l'Òpera de Viena, el Col·legi d'Advocats espanyol, el Palau de Congressos de Madrid, el Teatre Reial de Madrid, el Museu del Louvre, la Casa Blanca

2. Tribunals i audiències, federacions esportives, associacions.

el Consell Superior de la Magistratura de França, el Tribunal Constitucional francès,

el Tribunal dels Lords, l'Audiència Nacional espanyola, el Tribunal Europeu de Drets Humans, el Consell General del Poder Judicial d'Espanya, l'Associació de Parlamentaris de Llengua Francesa, el Comitè Olímpic Internacional

3. Institucions, organismes públics i dependències; partits polítics; universitats, departaments, serveis; ONG.

el Ministeri d'Afers Estrangers, el Senat dels Estats Units, El Fons Monetari Internacional, la Cambra dels Comuns, la Universitat de Friburg, la Universitat La Sapienza, el Partit Socialista Francès, el Partit Demòcrata nord-americà (però Izquierda Unida), Pallassos sense Fronteres

305. Noms propis que es tradueixen (2)

4. Noms de congressos, simposis, campionats, concursos, setmanes i fires.

II Congrés internacional de cuina, Fira de turisme de Berlín, Simposi internacional sobre problemes cardiovasculars, Cimera del Grups dels Set, Lliga de campions

5. Programes, projectes, assignatures, cursos, obres clàssiques, pel·lícules (si s'han traduït)

el programa *Ésser humà i medi ambient* de l'ONU, Curs d'anatomia patològica a la Universitat de Houston, *La flauta màgica* de Mozart, *Allò que el vent s'endugué*

6. Lleis decrets i altres documents oficials.

la Llei orgànica del poder judicial d'Espanya, El Tractat de Maastricht

306. Ús del prefix 'auto-'

Amb un verb reflexiu el prefix **auto-** en general és innecessari.

NO *Els alumnes s'han **autoavaluat** ells mateixos.

SÍ Els alumnes s'han **avaluat** ells mateixos.

NO *Dient tantes mentides, el Josep s'**autoenganya**.

SÍ Dient tantes mentides, el Josep s'**enganya**.

NO *Vostè podrà **autoinstal·lar-se** l'aparell sense cap dificultat.

SÍ Vostè podrà **instal·lar-se** l'aparell sense cap dificultat.

Només és necessari si sense el prefix no queda clara la idea de *per ell mateix*.

SÍ Aquesta ONG sempre s'ha **autofinançat**.

NO Aquesta ONG sempre s'ha **finançat**.

SÍ La Sebastiana sempre s'ha **automedicat**.

NO La Sebastiana sempre s'ha **medicat**.

307. 'Acudir'

Un dels significats d'**acudir** és *algú, anar a un indret on ha estat cridat, atret per algun motiu* (p. ex.: *Acudir a una cita*).

Segurament per influència del castellà, amb aquest significat el verb **acudir** és molt present en la llengua escrita; potser massa. En força contextos tenim altres verbs potser més adequats.

SÍ Han dit que no **acudiran** a la manifestació de demà.

MILLOR Han dit que no **aniran / assistiran** a la manifestació de demà.

SÍ Tres dotacions de la policia **van acudir** de seguida al lloc dels fets.

MILLOR Tres dotacions de la policia **es van presentar** de seguida al lloc dels fets.

Acudir també significa *una idea, un pensament, una resposta, etc., oferir-se sobtосament a l'esperit*. Per exemple: *No sabien què dir, no se'ls acudia res*.

Aquest verb té dues formes per al present d'indicatiu (*acudeixo, acudeixes, acudeix, acudim, acudiu, acudeixen / acudo, acuts, acut, acudim, acudiu, acuden*) i per al present de subjuntiu (*acudeixi, acudeixis, acudeixi, acudim, acudiu, acudeixin / acudi, acudis, acudi, acudim, acudiu, acudin*).

308. 'A la seva arribada', no

La combinació **preposició + possessiu + nom** (**a la seva arribada*; en castellà: *a su llegada*) és incorrecta quan equival a **en el moment de, quan**.

NO ***A la seva arribada** al país, la copríncesa va dir que volia fer surf de neu.

SÍ **Quan va arribar** al país, la copríncesa va dir que volia fer surf de neu.

SÍ **En el moment d'arribar** al país, la copríncesa va dir que volia fer surf de neu.

SÍ **En arribar al país**, la copríncesa va dir que volia fer surf de neu.

***A la seva sortida** també és un calc del castellà.

309. Més castellanismes (J-K-L-M)

*Ja, ja, ja > **ha, ha, ha**

*Jaquetó > **abric, jaqueta**

*Je, je, je / ji, ji, ji > **he, he, he**

*Jugar un paper > **fer, tenir, representar un paper**

*Junt a > **al costat de, prop de** (*Les sandàlies són al costat de l'armari*)

*Kàrate > **karate**

*Lacra > **xacra, tara** (defecte personal, físic o moral); **flagell, plaga** (calamitat que cau sobre un poble)

*Làmpara > **làmpada, llum**

*Limítrofe > **limítrof**

*Llistí(n) > **guia telefònica**

*Magullar > **magolar, masegar, macar, capolar, maganyar**

*Mando > **comandament**

*Manguera > **mànega**

*Mansana > **illa de cases** (*mançana* és correcte amb el significat de **poma**)

*Mantequilla > **mantega** (la *manteca* és **llard, saïm, sagí**)

*Màstil > **pal, arbre, asta**

*Marejar la perdiu > **buscar les pessigolles, perdre el temps**

*Matèries primes > **matèries primeres**

310. Amb 'sobre'

Sobre és incorrecte en el sentit d'*aproximadament, cap a*.

NO *La copríncesa arribarà **sobre** les nou.

SÍ La copríncesa arribarà **cap a / pels volts de / allà a** les nou.

És correcte amb el significat de *damunt, tocant a* (*Ho deixo sobre la taula. Sobre això que comentes, ja ho arreglarem*).

A sobre significa *a més* (quan una circumstància negativa s'afegeix a una altra): *Em van posar una multa i, a sobre, la grua se'm va endur el cotxe*.

Per sobre s'utilitza en frases com *M'ho he llegit per sobre*.

Sobretot és una adverbi que equival a *principalment, per damunt de tot* (*Sobretot, no obris la boca*). És diferent de **sobre tot** (*Sobre tot aquest tema ja en parlarem demà*).

Sobreviure és un verb intransitiu. O sigui: *sobreviure al*, no **sobreviure el* (*Ningú no va sobreviure a la catàstrofe. El pare va sobreviure al fill*).

311. 'Pros'

Pro (*a favor de*) s'escriu enganxat a la paraula següent si aquesta paraula és un adjectiu.

SÍ La Sebastiana és **procomunista** i el Rossendo és **procapitalista**.

Pro s'escriu com a mot independent quan té valor de preposició i va davant d'un substantiu o una sigla.

SÍ La Sebastiana és **pro** PS i el Rossendo és **pro** PLA.

SÍ La Sebastiana és **pro** alfals i el Rossendo és **pro** asfalt.

El nou diccionari normatiu ja inclou la locució **en pro de**.

SÍ Hem aplicat quatre mesures **en pro de** l'estalvi energètic.

També podem votar **en pro** (favorablement), però abans caldria sospesar els **pros** i els contres d'aquesta decisió.

312. 'Acompanyar'

Acompanyar es pot fer servir com a sinònim d'**adjuntar**, però la construcció és diferent.

SÍ Va **adjuntar** un informe a una carta.

(*adjuntar una cosa a una altra*)

SÍ Les persones interessades han d'**adjuntar** el currículum **a la** sol·licitud.

NO *Les persones interessades han d'**acompanyar** el currículum **a la** sol·licitud.

SÍ Les persones interessades han d'**acompanyar** la sol·licitud **amb el** currículum.

SÍ Va **acompanyar** una carta **amb un** informe.

SÍ Va **acompanyar** la sol·licitud **amb els** (o **dels**) documents requerits.

SÍ **Acompanyaven** el menjar **amb** (o **d'**) **un** bon vi.

(acompanyar una cosa amb una altra, o d'una altra)

313. Frases fetes (D)

De pa d'àngel > molt bona persona

De pa i figa > de poca importància

De pa sucat amb oli > de baixa qualitat, sense valor, sense importància

De paper d'estrassa > no autèntic, sense valor

De pet > directament

De Pasqua a Rams > no gaire sovint

De portes enfora > des de l'exterior

De quatre grapes > de peus i mans a terra
De soca-rel > ver; totalment

De vint-i-un botó > mudat, molt ben vestit

De viu en viu > en vida; en estat conscient, sense anestèsia

De viva veu > parlant o escoltant, i no escrivint o llegint

Deixar com un drap brut > rebaixar algú omplint-lo d'improperis

Descobrir la sopa d'all > fer una cosa a profit d'altres i sortir-ne perjudicat

Déu n'hi do! > força, bastant

Dia per altre i dos arreu > molt sovint; un dia sí i l'altre també

Dir el nom del porc > dir a algú paraules gruixudes i insultants

Dir entre dents (o **amb mitja boca**) > dir baix, per a si, remugant, rondinant

Donar corda > animar algú en les seves inclinacions, i sobretot incitar-lo a seguir parlant

314. 'Servir-la' i 'servir-li'

El verb **servir** és transitiu (p. ex.: *servir-la*) quan significa *complir un deure envers algú i procurar alguna cosa, alguna utilitat, algun avantatge*.

- El nostre deure és **servir** els clients. / En què puc **servir-vos**? / Ja la **serveixen**, Sebastiana? / No es pot **servir** dos amos alhora. / Encara no m'**ha servit** la comanda i ja vol cobrar? / M'**ha servit** el dinar un xicot guapíssim.

El verb **servir** és intransitiu (p. ex.: *servir-li*) quan significa *ser útil i facilitar l'ús d'alguna cosa*.

- L'escalada li **serveix** per desfogar-se. / Això podrà **servir-li** d'ajuda. Aquesta factura no li **serveix**. / De què li **serveix** estudiar tant? / Allò li ha **servit** de pretext. / Ella us **servirà** de guia. / Ja em **serviré** d'altres mitjans.

315. Si tenim massa 'temes'

Tema és una paraula que utilitzem molt sovint. Per evitar-ne la repetició o per ser més precisos podem fer servir altres paraules. En alguns casos pot ser una paraula supèrflua.

- SÍ No té cap *tema* > **argument** a favor de la proposta.
- SÍ És un *tema* > **assumpte** delicat.
- SÍ Encara no han arribat al *tema* > a la **discussió** dels horaris comercials.
- SÍ El *tema* de Concòrdia > La **disputa** per Concòrdia continua oberta.
- SÍ La física quàntica és un *tema* > una **matèria** que m'apassiona.
- SÍ La primera ponència va ser *tema* > **motiu** de discussió.
- SÍ Aquest és el *tema* > **punt principal** del nostre compromís.
- SÍ La pol·lució és un *tema* > **problema** que comença a ser molt important.
- SÍ El *tema* > La **qüestió** és si volem continuar sent uns mesells o no.
- SÍ La millora de les pensions és un *tema* > **objectiu** prioritari.
- SÍ L'oposició revifa el *tema* > la **polèmica** de les subvencions.

316. 'Afectar el'

Afectar és un verb transitiu: una cosa produeix una alteració, una impressió, un canvi, un efecte.

- NO *La marxa de la seva germana **li ha afectat** molt.
- SÍ La marxa de la seva germana **l'ha afectat** molt.
- NO Els canvis bruscos de temps **afecten a la** seva salut.
- SÍ Els canvis bruscos de temps **afecten la** seva salut.

Afectar té altres significats: fingir, ostentar una qualitat, una actitud, una virtut, un estat d'ànim, etc., que no es té (ex: *Afectar modèstia, austeritat. Afectar entusiasme. Afectar ignorància*); destinar a un ús determinat (ex: *afectar un edifici a un servei públic*); subjectar un bé al compliment d'una obligació, imposant-hi un gravamen jurídic (ex: *Una propietat afectada d'una hipoteca*).

És intransitiu quan significa *aficionar-se*.

- SÍ M'he **afectat a** les pel·lícules d'Ed Wood.

317. 'Procedir'

El verb **procedir** és incorrecte en el sentit de *ser convenient, ser procedent*.

- NO *La directora decidirà si **procedeix** castigar el Joan Petit Comballa.
 - SÍ La directora decidirà si **és procedent** castigar el Joan Petit Comballa.
 - SÍ La directora decidirà si **és convenient** castigar el Joan Petit Comballa.
- Aquest verb sovint és innecessari i en podem prescindir per agilitar el discurs.

SÍ Després de dinar els socis **van procedir a l'elecció** del president de l'entitat.

MILLOR Després de dinar els socis **van elegir** el president de l'entitat.

SÍ Després de la reunió **van procedir a la lectura** d'un manifest.

MILLOR Després de la reunió **van llegir** un manifest.

318. Per buscar subentrades al DIEC

Si voleu saber què significa l'expressió **jugar-se la camisa**, aneu al [DIEC en línia](#) i feu la consulta a través de l'entrada *jugar*.

Aquesta és una de les millores de la segona edició del DIEC: les subentrades s'han inclòs sistemàticament dins l'article corresponent al nucli sintàctic.

O sigui, sintagmes com **jugar a la borsa**, **jugar-se la camisa**, **jugar amb foc**, etc., són dins de l'article **jugar**, i abans no (per exemple: *jugar-se la camisa* era a l'entrada de *camisa*).

Més exemples:

- Ara no trobareu **cantar les quaranta** a l'entrada de **quaranta**, sinó a la de **cantar**.
- Ara no trobareu **tocar la pera** a l'entrada de **pera**, sinó a la de **tocar**.

319. 'Exercitar'

Fins ara, el verb **exercitar** es reservava per a un ús concret: fer treballar alguna cosa d'una manera adequada.

Ex: *exercitar els dits a tocar un instrument, exercitar l'esperit a raonar, exercitar els músculs, exercitar els soldats en el maneig dels instruments, exercitar la memòria*, etc.

L'ús d'aquest verb en el sentit d'*exercir, posar en pràctica* (un dret, un càrrec, una funció, etc.) es considerava obsolet (DIEC1), però ara, segons el DIEC2, ha deixat de ser obsolet.

SÍ Va **exercitar** accions legals contra aquella empresa.

SÍ Va **exercir** accions legals contra aquella empresa.

320. Maneres i maneres

A la manera de > Condueixen a la manera dels anglesos.

A manera de > Va estendre la capa a manera de catifa.

D'altra manera > M'ho han assegurat; d'altra manera, no t'ho explicaria.

De totes maneres (o **de tota manera**) > De totes maneres, ho farem.

Fer per manera (o **fer per maneres**) > Feu per manera de convèncer-lo.

Sobre manera (o **en gran manera**) > Això complica sobre manera la producció.

No tenir manera > No teníem manera d'esbrinar-ho.

En certa manera > En certa manera no anava errada.

No haver-hi manera > No hi ha manera de fer-lo callar.

De manera que > Ja tinc la invitació, de manera que hi hauré d'anar.

Investigar el **com** i el perquè d'un fet és investigar la **manera com** s'ha produït i per què s'ha produït.

SÍ La **manera com** t'han tractat és indigna.

SÍ Faran un estudi sobre la **manera com** es fa l'escola en català.

SÍ La **manera com** s'articula la informació segueix dos models.

SÍ També és important la **manera com** es presenten els continguts.

321. Abans de 'sortir'...

Hem de tenir en compte que el verb **sortir** només és pronominal en les expressions **sortir-se amb algú amb la seva** (aconseguir allò que es proposava) i **sortir-se'n** (algú, salvar-se de compromisos, dificultats, entrebancs, etc.: *L'examen era difícil, però me'n vaig sortir prou bé*).

NO *El camió **s'ha sortit** de la carretera.

SÍ El camió **ha sortit** de la carretera.

NO *La reunió **s'ha sortit de mare** i ens hem acabat insultant.

SÍ La reunió **ha sortit de mare** i ens hem acabat insultant.

En català no **sortim per cames*, sinó **cames ajudeu-me**, **cametes em valguen** o **corrents**. Tampoc no hauríem de **sortir pitant*, sinó **sortir disparats**, **com una bala**, **com un llamp**, **rabent**. El que importa és **sortir-ne ben parat**, no **ben lliurat*. I el pa, avui que és el patró dels forners, no és **recent sortit* del forn, sinó **acabat de sortir**.

322. En l'encapçalament de quadres, cursiva

<i>Nom Cognom/s</i>	<i>Parròquia</i>	<i>Edat</i>	<i>Taller / Activitat</i>
Berta Pujol	Ordino	8	Les fases de la Lluna
Marta Planelles	Sant Julià de Lòria	9	Balls de Salòria
Anna Cortès	Canillo	8	Empapera
Montse Sans	Encamp	10	Country amb pinya
Joan Allué	Andorra la Vella	7	Tic-txop-txuan
M. Àngels Lloreda	Escaldes-Engordany	6	Entrenament de la...
Xavi Caminal	La Massana	9	Pinta i coloreix
Marc Subietas	NS / NC	7	Aprofita els cassigalls

323. 'Taulell' i 'tauler'

Un **taulell** és una taula estreta i llarga com la que hi ha a les botigues per mostrar els gèneres als compradors, als bars i cafès per servir-hi les begudes, etc.

SÍ Deixeu la roba que us hàgiu empruat damunt del **taulell**.

No s'ha de confondre amb **tauler d'anuncis** (o d'avisos), un tauler que es posa en un lloc visible en institucions i empreses per fer públiques diverses informacions.

NO *Els avisos oficials s'han de penjar al **taulell** d'anuncis.

SÍ Els avisos oficials s'han de penjar al **tauler** d'anuncis.

324. 'Plànol', 'panell', 'plafó', 'planell'

Plànol: representació sobre un pla de la disposició d'una ciutat, d'un edifici, d'un parc, etc. (*Busco un plànol i una guia de Tolosa*). També: *Els plànols d'una casa*. En castellà, *plano*.ç

Panell: taulell o plafó, de gran superfície, utilitzat en diverses aplicacions tècniques, constructives, arquitectòniques, etc. (*Posarem l'anunci en tres panells publicitaris de l'avinguda de Tarragona*). En castellà, *panel*.

Plafó: objecte format per una superfície plana de materials diversos, disposat per situar-hi informació. (**Plafó de senyalització**: plafó que conté indicacions diverses sobre les vies urbanes i les condicions de seguretat per als usuaris.). En castellà, *panel*.

Planell: és un indret pla i elevat: *Anem als planells del Forn*.

325. Més castellanismes (M-N)

*Matitzar > **matisar**

*Mediar > **fer de mitjancer, mitjançar**

*Medició > **mesurament, mesuratge**

*Mèdul·la > **medul·la**

*Melena (cabells) > **cabellera**

*Menys mal que > **encara sort que, encara rai que, sort que, sort n'hi ha que**

*Mermar > **minvar, disminuir**

*Més bé (locució) > **més aviat** (*La seva actitud és més aviat una rebequeria*)

*Mitxelín > **sacsó**

*Molt però que molt > **molt i molt**

- *Moralina > **falsa moral**
- *Morbo > **morbositat**
- *Mosquejar-se > **enfadar-se**
- *Mostrador > **taulell**
- *Munyeca > **canell**
- *Nàcar > **nacre**
- *Nàilon > **niló**
- *Nanai! > **demà m'afaitaràs!, creu-t'ho!**
- *Nat (consumat) > **de cap a peus, plenament dotat** (*És un guanyador de cap a peus*)

326. Abús de 'sota'

La preposició **sota** s'utilitza sovint en construccions que es formen amb altres preposicions.

- NO Aniràs de colònies **sota** la condició que ho aprovis tot.
- SÍ Aniràs de colònies **amb** la condició que ho aprovis tot..
- NO Ha decidit que no vindrà **sota** el pretext de la pèrdua de suport.
- SÍ Ha decidit que no vindrà **amb** el pretext de la pèrdua de suport.
- NO **Sota** aquesta circumstància, no podem comprar cap pis.
- SÍ **En** aquesta circumstància, no podem comprar cap pis.
- NO **Sota** aquesta perspectiva, no hi ha res a fer.
- SÍ **Des d'**aquesta perspectiva, no hi ha res a fer.

327. 'Més aviat' no és 'més bé'

La locució adverbial ***més bé** és incorrecta en català amb el significat de *tirant a i amb preferència* (en castellà és *más bien*). Cal utilitzar **més aviat**.

- NO *La seva carta sembla **més bé** un comiat.
- SÍ La seva carta sembla **més aviat** un comiat.
- NO *Aquest pis no m'ha agrada. Sembla **més bé** una presó.
- SÍ Aquest pis no m'ha agrada. Sembla **més aviat** una presó.
- NO ***Més bé** estic d'acord amb ell que no pas en desacord.
- SÍ **Més aviat** estic d'acord amb ell que no pas en desacord.

328. 'Más' no sempre és 'més' (1)

*Com el que més > **com ningú**

Sí Va treballar **com ningú**.

*És més > **encara més**

Sí No ha fet cap objecció. **Encara més**, sembla que la idea li agrada.

*Més tard o més d'hora > **tard o d'hora**

Sí **Tard o d'hora** acabarà donant-nos la raó.

*Poc més o menys > **si fa (o) no fa**

Sí Aquest cotxe val **si fa o no fa** com el teu.

*Poder més que > **ser més fort que**

Sí L'enveja **va ser més forta que** el sentit comú.

*El més mínim > **gens ni mica (o ni gota)**

Sí Això no em preocupa **gens ni mica**.

329. 'Más' no sempre és 'més' (2)

*A més tardar > **a tot tardar, a tot estirar**

Sí Vull la cucota d'aquí a cinc minuts **a tot estirar**.

*A més no poder > **amb totes les forces**

Sí Va entrecavar **amb totes les forces**.

*Sense més > **sense solta ni volta, sense més ni més**

Sí Em va insultar **sense solta ni volta**.

*Tant més quant > **encara més perquè, amb més raó perquè, ja que, per tal com**

Sí Em sap greu que marxi **encara més perquè** em cau molt bé.

*Més que res > **abans de res, abans que res, sobretot**

Sí T'ho dic **abans de res** perquè em caus bé.

*No estarà de més > **no serà sobrer, una vegada més**

Sí **No serà sobrer** que t'ho recordi. T'ho recordo **una vegada més**.

330. 'Vós' i 'vostè'

L'SPL proposa l'ús de **vós** per a les comunicacions de l'Administració. Compleix tots els requisits de respecte, cortesia i tradició, i permet un ús no sexista quan no sabem si ens adrecem a un home o a una dona.

Fora d'aquest àmbit, cal ser coherents i fer servir sempre la mateixa forma en un mateix text. L'elecció d'un dels dos tractaments comporta ser coherents amb la resta de pronoms i amb la persona verbal.

VÓS **us, -vos, vostre -a, vostres**

Ex.: **Us** informo que... Vull demanar-**vos** el **vostre** suport... **Us** faig saber que...

VOSTÈ **li, el, la, -lo, -la, l', 'l, seu, seva/seua, seus, seves/seues**

Ex.: L'informo que... Vull demanar-**li** el **seu** suport... **Li** faig saber que el **seu**...

NO ***Us** informo que [...] Gràcies per la **seva** col·laboració.

SÍ **Us** informo que [...] Gràcies per la **vostra** col·laboració.

331. Frases fetes (D-E)

Donar gat per llebre (o garsa per perdiu) > enganyar fent creure que és tal cosa una altra cosa de qualitat inferior que s'hi assembla

Donar les encarregades > atribuir a algú la culpa

Donar peixet > afluir (normalment en un joc) perquè l'adversari guanyi punts

Dormir com un tronc (o com un soc, o com el guix) > dormir molt fort.

Dur (una cosa) de cap > tenir la ferma intenció de fer-la

El bo i millor > la part més selecta, més triada, d'una cosa

El més calent és a l'aigüera > no haver-hi res fet d'un afer que ja hauria d'estar avançat

Embolica que fa fort! > una situació, allò que hom explica, etc., es va complicant

En un tres i no res > en un moment, molt de pressa
Endavant les atxes! > per indicar la voluntat de prosseguir en una acció malgrat les dificultats, o la resignació que vagi endavant una cosa que voldríem evitar

Engegar a dida (o a passeig, o a la quinta forca) > expulsar de mala manera

Ensenyar l'orella > revelar sense voler una intenció amagada

Entre poc i massa! > fugint d'un extrem, hom ha caigut en l'altre

És tard i vol ploure > per incitar algú a moure's, a actuar

Escampar la boira > sortir d'un lloc per esbargir-se o foragitat per algú a qui es fa nosa

Estar a mata-degolla > entre dues persones, etc., haver-hi una gran enemistat, amb el propòsit de fer-se mútuament tot el dany possible

332. 'Protestar'

El verb **protestar** és intransitiu quan es tracta de fer una reclamació. La preposició que l'acompanya és **contra**.

NO *El Rossendo **va protestar** la prohibició del Comú de galejar els diumenges al matí.

SÍ El Rossendo **va protestar contra** la prohibició del Comú de galejar els diumenges al matí.

NO *Va **protestar** la decisió de l'àrbitre, que el va expulsar.

SÍ Va **protestar contra** la decisió de l'àrbitre, que el va expulsar.

Protestar és transitiu amb el significat d'*afirmar, testimoniar, d'una manera clara i solemne* (protestar amor, respecte), i amb el significat de *constatar formalment el refús d'acceptació i de pagament d'un taló*, etc.

333. Mides

En català no tenim **tamanys*, sinó mides.

SÍ Quina **mida** han de tenir els llistons?

En canvi, la locució **a mida que* és incorrecta en català amb el significat de *durant el temps en què s'esdevé alguna cosa; mentre*. La correcta és **a mesura que**.

NO **A mida que* s'acostava el final del partit, els nervis es feien més evidents.

SÍ **A mesura que** s'acostava el final del partit, els nervis es feien més evidents.

Si ens **prenen les mides**, podem tenir un vestit fet **a mida** (fet expressament per a la persona o cosa a què va destinat), que no és el mateix que **prendre la mida** a algú (burlar-se'n sense que se n'adoni).

Si tenim sort, podem trobar una feina **a mida** (adequada), però si la nostra actitud **passa de mida** (és excessiva) també podem perdre la feina que tenim. Per acabar, només volia dir-te que t'estimo **fora mida**, o **sense mida** (en gran quantitat o proporció; moltíssim).

334. Preposicions desunides

Cal evitar construccions com les següents, en què les preposicions estan separades del terme que regeixen.

NO **A la reunió es va tractar de*, per exemple, **les dissolucions** de concentracions diferents però amb el mateix dissolvent.

SÍ A la reunió es va tractar, per exemple, **de les dissolucions** de concentracions diferents però amb el mateix dissolvent.

NO **La seva casa disposa de*, segons diu, **totes les comoditats**.

SÍ La seva casa disposa, segons diu, **de totes les comoditats**.

La coordinació de preposicions dels exemples següents també és incorrecta.

NO **Ofereixen cursos de i en català*.

SÍ Ofereixen cursos **de català i en català**.

NO **Us prometo que treballaré per al i des del poble*.

SÍ Us prometo que treballaré **per al poble i des del poble**.

335. 'Medecina', 'medicina'...

Una **medecina** només és un medicament.

NO **Cada vegada hi ha més dones que estudien medecina*.

SÍ Cada vegada hi ha més dones que estudien **medicina**.

La **medicina** és la ciència i l'art de guarir, alleujar les malalties i preservar la salut dels humans, i també pot ser un medicament.

SÍ M'han receptat tres **medicaments / medecines / medicines**.

Medicamentós és sinònim de **medicinal** (que serveix per guarir) i de **medicamentari** (relatiu o pertanyent als medicaments). **Medicable** significa *que es pot medicar, curable amb medicaments*. I un **medicastre** (o medicastra) és un mal metge.

Un **fàrmac** és una substància emprada en farmàcia com a medicament o com a ingredient d'un medicament.

336. Més castellanismes (N)

*Neoiorquí -ina > **novaiorquès -esa**

*Ni molt menys > **ni de bon tros**

*Nit Bona > **nit de Nadal**

*Nit Vella > **nit de Cap d'Any**

*Nivellar > **anivellar**

*No donar cop > **no fer brot, viure amb l'esquena dreta**

*No em va > **no em fa el pes, no m'agrada, no fa per a mi**

*No estar de més > **no ser sobrer**

*No hi ha de què > **de res**

*No obstant, > **no obstant això, (o això no obstant,)**

*No tenir desperdici > **n'hi ha per llogar-hi cadires, n'hi ha per sucar-hi pa**

*No tenir volta de full > **no tenir retop, ser irreatible**

*Noticiós -osa > **noticable**

*Novatada > **quintada**

*Novato -a > **aprenent -a, novell -a, passerell -a, principiant**

*Novedós -osa > **nou, innovador**

*Nòvio -a > **xicot -a, promès -esa**

337. 'J' o 'g'

Davant de les vocals **a, o, u** s'ha d'escriure sempre **j**.

• *esponja, joventut, jurista, jornal, jota, judaisme, ajut, just*

Davant de les vocals **e i i** gairebé sempre cal escriure **g**.

• *gegant, girafa, gimnàstica, gerani, règim, ginebra, gerd, gicar, gibrell*

Aquests criteris també serveixen per als grups **tg, tj i dj**.

- *metge, fetge, platja, mitja, rel·lotge, adjuntar*

S'escriu **j** davant de **e**:

a) En paraules en què hi ha els nexes **-jecc-** i **-ject-**.

- *injecció, objecció, projecte, subjecte*

b) En el verb **jeure**.

- *jec, jeus, jeia, jegui*

c) En les paraules:

- *jersei, majestat, jeroglífic, jerarquia (i derivats), noms hebreus com Jesús, Jeroni, Jerusalem, Jericó (i derivats)*

338. 'Riure' i 'riure's'

Riure admet l'ús pronominal (*riure's*) quan significa *burlar-se d'algú*.

SÍ Li agrada **riure's** de la gent però no de si mateix.

Riure no admet l'ús pronominal quan es refereix a la manifestació física d'alegria, pessigolles, etc.

NO *Els humans són els únics animals que **es riuen**.

SÍ Els humans són els únics animals que **riuen**.

Riure de les dents enfora > no riure francament, sincerament.

Riure per les butxaques > riure molt.

Riure per sota el nas > riure discretament, dissimulant.

De per riure > no de debò.

Riure's del mort i de qui el vetlla > ser burleta en extrem, riure's de les coses més serioses.

Més val riure que fer riure > ...deia el nostre padrí.

339. 'Molt pocs'

Quan fa d'adverbi, **molt** és invariable. En els exemples següents, *molt* només fa referència a *pocs* i a *bona*.

NO *Tinc **molts pocs** punts en comú amb vosaltres.

SÍ Tinc **molt pocs** punts en comú amb vosaltres.

NO *Aquí sempre hi ha **molta bona** música.

SÍ Aquí sempre hi ha **molt bona** música.

En canvi, en l'exemple següent **molt** pot adquirir la forma del plural si es refereix a *bons amics*.

SÍ Té **molt bons** amics (*té amics molt bons*)

SÍ Té **molts bons** amics (*de bons amics, en té molts*)

340. 'Assistir'

El verb **assistir** pot ser transitiu (*assistir els malalts*) i intransitiu (*assistir a un acte*).

NO *Amb els diners recollits en la campanya aquesta ONG **assisteix als** infants més pobres.

SÍ Amb els diners recollits en la campanya aquesta ONG **assisteix els** infants més pobres.

NO *Dues infermeres **assisteixen a la** metgessa en l'operació.

SÍ Dues infermeres **assisteixen la** metgessa en l'operació.

Assistir no significa *tenir*.

NO *Informa'l del dret que **l'assisteix** de fer mitja jornada.

SÍ Informa'l del dret que **té** de fer mitja jornada.

341. Olors

En català, les coses no **oloren** bé o malament, sinó que **fan bona olor, fan mala olor** o **fan pudor**. En canvi, en castellà *esta carne huele mal*.

NO *Aquesta carn **olora** malament.

SÍ Aquesta carn **fa mala olor / fa pudor**.

Podem ensumar una flor (*La Maria **olora** una rosa*) i descobrir una cosa oculta (*Ja ha **olorat** el que fem*).

Una cosa fa **olor de roses**, no ***a roses**, i en sentit figurat una oferta fa **olor** (o **pudor**) **de trampa**.

Amb el significat de *sospitar*, la frase *Me huele que este año tendremos problemas* equival a *Oloro que aquest any tindrem problemes*, i *Me lo olía és Ho veia venir* o *M'ho temia*.

Esto no me huele bien equival a *Això no m'agrada gaire (o gens)* o també a *Això no em fa gens de gràcia*.

342. Missatges sense dissimular

Quan ens adrecem a un usuari –sobretot per escrit– hem d'evitar d'utilitzar fórmules impersonals perquè només aporten ambigüitat i no contribueixen a la claredat del missatge.

NO ?**Se us comunica** que la vostra demanda **no s'ha acceptat**.

SÍ **Us comunico** que la Direcció **no ha acceptat** la vostra demanda.

L'emissor no ha de dissimular que és ell el que comunica, i el destinatari té el dret de saber qui no ha acceptat la demanda.

343. 'Apreciar'

Apreciar pot significar *tenir estimació a algú*, no *tenir *apreci a algú*.

NO *Els seus companys la valoren molt però són incapaços de mostrar-li el seu **apreci**.

SÍ Els seus companys la valoren molt però són incapaços de mostrar-li el seu **afecte** / la seva **estima**.

Apreciar també significa *determinar el valor d'una cosa* (apreciar els desperfectes), *percebre* (apreciar l'existència d'una lesió) i *reconèixer el valor, el mèrit, d'una cosa* (sacrificis que no s'aprecien).

Els diccionaris no recullen ***apreciar-se** en el sentit d'*augmentar el valor d'una divisa*. Al Termcat hi ha **apreciació** (*augment del valor que té un actiu*) i al DIEC, **depreciació** (*disminució del valor o del preu d'una cosa*) i **depreciar** (*rebaixar o disminuir el preu o el valor d'una cosa, devaluar*).

344. 'Vestit', 'vestuari', 'vestidor', 'vestidura'...

El **vestit** (no ***traje** ni ***trajo**) és allò amb què ens vestim. Tenim altres alternatives: **americana**, **americana** i **pantalons de conjunt**, **americana** i **corbata** (segons el context).

El **vestuari** és el conjunt de roba que tenim per vestir-nos. També és el lloc destinat a guardar els vestits d'una comunitat, els abrics dels espectadors d'un teatre, etc.

El **vestidor** és el lloc on ens vestim. Als clubs esportius, per exemple, no hi ha vestuaris, sinó vestidors, on també ens dutxem.

Vestidura i **vestimenta** són paraules sinònimes de *vestit*, especialment el sobreposat a l'ordinari.

I **vestment** és l'acció de vestir.